

TRIMITAS

1938 METŲ LIEPOS MĖNESIO 14 DIENA, Nr. 28.

Dariaus ir Girėno amžinojo poilsio vieta

J. Bačkaičio nuotr.

TRIMITAS

LIETUVOS ŠAULIŲ IR PATRIOTINĖS VISUOMENĖS
LAIKRAŠTIS — ŽURNALAS.

Eina XIX metai, kas savaitė.
Leidžia ŠAULIŲ SAJUNGA.

Redaktorius pavaduotojas JUOZAS ŽUKAUSKAS.

PRENUMERATOS KAINA Lietuvoje
metams 5 litai, pusei metų 3 litai, mėnesiui 50 centų.
Atskiras numeris — 20 ct.
Užsieniui — metams 10 litų, pusei metų 6 litai.

SKELBIMŲ KAINOS 60 ct. už 1 cm². Nuolatiniam skelbimams daroma nuolaidų. Už skelbimų turinį Redakcija neatsako.

RANKRAŠČIUS Redakcija taisy savo nuožiūra. Nesuvertoti rankraščių Redakcija savo lėšomis negražina ir nesaugo. Už straipsnius ir nuotraukas atlyginama tik susitarus.

REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA

Kaunas, Laisvės alėja 20. Telefonas 22663.

Sajungos štabo žinios

DARIAUS IR GIRĖNO GARBINGO ŽYGIO SUKAKTUVĖS.

Liepos 17 d. sukanka 5 metai, kaip tragingai žuvo lietuvių tautos didvyriai — Darius ir Girėnas.

Šaulių dalinių vadai ir tarybos ipareigojami tą dieną savo būstinėse suruošti atitinkamus minėjimus.

Liepos 17 d. šaulės ir šauliai susirinke ir pagerbe transatlantinių lakūnų Dariaus ir Girėno atminimą, sustiprins savo dvasinį pajėgumą ir ryžtumą dirbti ir aukotis savo tėvynei Lietuvai.

ŠAULIŲ SAJUNGOS CHORO KONCERTAS KLAIPEDOJE.

Liepos 10 d. trečios dainų šventės proga Šaulių Sajungos choras buvo nuvykęs į Klaipėdą ir Vytauto Didžiojo Gимnazijos salėje koncertavo. Šaulių Sajungos choras, dalyvaujant Valstybės Radiofono orkestrui ir Valstybės Operos solistams, atliko Beethoveno oratoriją „Kristus Alyvų darže“. Chorui dirigavo N. Martinonis.

Raštai

TRYS NAUJI DRAMOS VEIKALAI.

Mūsų teatro literatūra vis dar negausi. Vaidybos pasaulio žmonės su didžiausiu susidomėjimu imasi kiekvieno naujai pasirodžiusio veikalo. Ligi šiol tinkamų ne daug tebuvo. Ypač jaučiama gerų veikalų stoka provincijos mėgėjų teatrams. Tiesa, rodos, įvairių scenos knygelių gana apščiui turime, tačiau jos kone visos menkavertės, sunkios rimtesniam teatro darbui. Ligi šiol parašyti vaidinimai sausoki, kone visi vienodi, per daug nusidėvėję. Sceninės literatūros trūkumas neabejotinai taip pat prisidėjo prie mūsų provincijos teatro nepažangumo. Šią negerovę kiek sumažino Šaulių Sąjunga pereiniais metais paskelbdama dramos veikalams konkursą. Šis konkursas davė mūsų teatro literatūrai du neblogus veikalus, visais požiūriais pusėtinai atitinkančius provincijos teatro reikalavimus. Dar daugiau šioje srityje pasitarnavo Kariuomenės Štabo Spaudos ir Švietimo Skyriaus 1937 m. dramos veikalų konkursas. Šio konkurso padariniai — trys neseniai išleisti dramos veikalai, kuriuos konkurso komisija premijavo įvairiomis premijomis. Čia su šiais veikalais ir susipažinsime. —

Jonas Dovydaitis. GELEŽINIS TREJETAS. 4. v. drama iš 1920 m. nepriklausomybės kovų. Išleido Sakalas. 151 psl. 1938 m. Kaina 2 lt.

Veikalo pradžioje Valstybės Teatro režisierius B. Dauguvietis pateikia praktinių nurodymų, kaip tinkamiau provincijos scenoje šį veikalą suvaidinti. Čia B. Dauguvietis apibūdina visus veikėjus ir pamoko, kas ir kaip juos turi pavaizduoti. Pamokoma ir kaip sutvarkyti scenovaizdį. Šiam reikalui veikalo pradžioje įdėti dailninko Žuko piešti dekoracijų eskizai. Tie eskizai labai paprasti, kad ir mažiausiam provincijos teatru lengvai imanomi pasigaminti. Veikalo leidėjas labai gerai padarė, sudėdamas veikalo pradžioje šiuos naudingus patarimus bei pamokymus.

„Geležinis Trejetas“ vaizduoja mūsų nepriklausomybės kovas su lenkais Augustavo apylinkėse. Siužetas jam parinktas labai paprastas su gana kuklia intriga, tačiau tai nepakenkė veikalo įdomumui, patrauklumui. Veikalas pasirinktinai vaidinimui jau vien dėl savo paprastumo, vien tais sumetimais, kad didieji darbai visada geriau pavaizduoti paprastais, kukliais žygiais. Veikalas ypačiai ryškiai iškelia kovotojų draugiškumą, kuris teikia jiems nepalaužiamos drąsos, ryžtumo aukotis dėl savo tėvynės ir tautiečių. Trys žmonės, kaip veikale vienoje vietoje pasakytą, — ponas, ūkininkas ir valkata kautynių laukuose taip susidraugauja, kad suauga tarytum į vieną žmogų. Jų žygiai labai paprasti, nesudėtingi,

GRĮŽO ŠAULIŲ EKSKURSIJA IŠ ČEKOSLOVAKIJOS.

Liepos 10 d. šaulių ekskursija, kuriai vadovavo šaulių Sąjungos štabo sporto vedėjas ats. ltn. Tumas, grįžo iš Prahos. Ekskursija dalyvavo Čekoslovakijos sakalų sulėkime.

RŪPINKIMĖS DIDINTI TRIMITO PRENUMERATĄ.

Trimito prenumeratorių skaičius dar nėra toks, koks turėtų būti šiais nepriklausomybės jubiliejiniais metais, todėl žengus į antrą šių metų pusmetį šaulių dalinių vadai ir tarybos turi pasirūpinti, kad dalinių ribose gyvą lietuvių antram 1938 m. pusmečiui išsirašytų Trimitą. Trimito prenumeratorių sustiprintas vėjus turi būti baigtas ligi rugpiūčio 1 d. Trimito prenumeratos padidinimo klausimu taip pat rūpinasi ir rinktinės vadai su tarybomis. Svarbu, kad ligi rugpiūčio 1 d. kiekvienos rinktinės ribose būtų suorganizuotas ir įvykdytas naujų Trimito prenumeratorių verbavimas.

VADOVAS PO LIETUVĄ.

Lietuvos Turizmo Draugija, kaip jau buvo pranešta, išleido leidinį „Vadovas po Lietuvą“. Šaulių dalinių vadams ir taryboms siūloma šį leidinį įsigyti šaulių dalinių bibliotekoms. Leidinį galima gauti draugijos centre ir jos skyriuose.

ŠAULIŲ RADIOJUSVALANDIS.

Liepos 10 d. šaulių radijo pusvalandis buvo paskirtas mūsų jūrai. Pusvalandžio programos meninę dalį atliko Valstybės Teatro artistas St. Čaikauskas ir muz. Vikt. Kuprevičius. Kitas šaulių radijo pusvalandis bus liepos 17 d. 19 val. 20 min. Pusvalandis skiriamas didvyrių Dariaus ir Girėno tragingos mirties 5-kių metų sukaktuvėms paminėti. Programoje bus atitinkamo turinio radijo vaizdas.

TRIMITO REDAKTORIUS IŠVYKO ATOSTOGŲ.

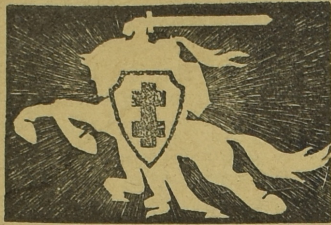
Trimito redaktorius Jonas Kalnėnas nuo liepos 12 d. išvyko vienam mėnesiui atostogų. Atostogas jis praleis savo tėviškėje — Vilniaus krašte. Redaktorių pavaduotą antrasis Trimito redaktorius ats. j. ltn. J. Žukauskas.

nekalbą apie ypatingą herojiškumą, tačiau jie nuoseklūs, gerai apgalvoti, vien laimėjimams tetarnauja. Nejučiom skaitytojas pajunta, kad tik panašių „geležinių trejetų“ patvarumas ir nuosaikumas iškovoję mūsų kraštui nepriklausomybę.

„Geležinis Trejetas“ provincijos teatrams bus lengvai įkandamas. Sceninių sunkumų čia beveik neužtikinama. Daugiausia artistams teks čia kreipti dėmesio į vaidinimo paprastumą, naturalumą. Kai ši sąlyga bus išpildyta — veikalas neabejotinai susilauks žiūrovų tarpe pasisekimo. Veikalą pagyveno ir viena kita komiška scena, o pati pabaiga skaitytoją bei žiūrovą nuteikia pasitenkinimu linksmą savo pabaiga. Tiesa, dėl tos pabaigos norisi kai ką pastebėti. Tas momentas, kai lenkų partizanai ruošėsi pakarti ir šaudyti „geležinio trejeto“ vyrus, kiek dirbtinis. Lenkai ruošiasi jau nerti jiems kilpas, o šie juokauja ir nerodo jokio susirūpinimo savo likimu. Tiesa, „geležinis trejetas“ buvo labai drąsus, tačiau vis dėlto autoriui reikėjo čia pasirūpinti daugiau psichologiško, gyvenimiškumo. Gerai, kad šie vyrai paskutinį momentą buvo išgelbėti, tad šis nenaturalumas lyg ir nudilsta, lyg ir pateisina tą nerūpestingą mirčiai akysna žiūrinčių nusiteikimą.

Geriausiai autoriui pasisekė sukurti „geležinio trejeto“ vyrų tipus. Ryškoks ir Zagura, Raudonikis, Juozukas. Blankesnės spalvos teko kitiems veikalo da-

(Nukelta į 3-čią virš. psl.).

TRIMITAS

LIETUVOS SAULIO LAIKRAŠTIS

KAUNAS, 1938 METŲ LIEPOS MĖNESIO 14 DIENA.

Nr. 28 (917).

Skautai — artimi kariuomenei

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO, LIETUVOS SKAUTŲ ŠEFO IR II TAUTINĖS STOVYKLOS AUKŠTOJO GLOBĖJO, ANTANO SMETONOS KALBA, PASAKYTA LIEPOS 10 D. ATIDARANT II-JĄ TAUTINĘ SKAUTŲ STOVYKLĄ.

Mielieji skautai ir skautės, ma-lonieji užsienio svečiai ir viešnios ir šios iškilmės dalyviai, sveiki at-silankę šiame džiūgaujančio jau-nimo palapinių kaime! Čionai mus sutelkė šiandien Lietuvos skautų brolijos dvidešimties metų minėji-mo sukaktis. Tai nepaprasta mūsų jaunimo šventė. Ji man duoda pro-gos pasakyti kelis žodžius.

Kai kūrėsi atgijančios nepri-klausomos Lietuvos valdžia, įvai-rios partijos, atūžusios iš suardy-tos Rusijos, kiekviena stengėsi pa-vilioti į save jaunimą. Juk kuri

sau jį palenkia, ta turi tikresnę ateitį. Besirungiančių partijų su-kūryje buvo pavojaus suskilti mū-sų jaunimui, taigi ir pavojaus mū-sų tautos vienybei. Jo akivaizdoje radosi glaudus būrelis žmonių, pa-siryžusių auklėti visų pirma moks-leivius, vedant juos vieningu tau-tos keliu. Bet kur tam keliui gai-rės? Tam klausimui neteko ilgai dairytis atsakymo. Jau tuomet bu-vo garsi Baden Powelio skautų or-ganizacija, iš Didžiosios Britanijos paplitusi per visą pasaulį. Būdamą pradžioje tautinė, ilgainiui virto ji

tarptautine. Jos aukščiausias tiks-las — Dievui, Tėvynei ir Artimui — tiko kiekvienai tautai skyrium ir visoms tautoms drauge. Iš tų trijų pagrindinių sąvokų sudaryta dorovės santvarka visiems bendra. visiems įmanoma, geriausiai tin-kanti žmonių prieaugliui auklėti. Jos laikantis, išmokstama mylėti savo tėvynę ir gerbti kitų tautų kraštai. Šitai pasiekiamas darnus tautų santykis su visa žmonija. Juk viena, savyje užsidariusi, tau-ta greitai išsektų. Kad taip neatsi-tiktų, jai reikia nuolat bendrauti

Respublikos Prezidentas A. Smetona tautinės skautų stovyklos atidaryme. Už jo krašto apsaugos ministras brig. gen. Raštikis. J. Miežlaiškio nuotr.

Ramiai galime dirbti savo laukų darbus.

J. Miežlaiškio nuotr.

su aplinka ir semtis kultūros gėrybių iš bendro žmonijos lobyno. Tauta juk neatskiriama žmonijos dalis. **Kur tautiškumas, ten turi būti ir žmoniškumas. Viena be kito nėra įmanoma.**

Taip mąstydami, tie keli prakilnios dvasios žmonės, kurių vardus žino mūsų jubiliatų istorija, įsteigė skautų broliją 1918 m. vėlyvą rudenį dar Vilniuje, kur tuo pačiu žygiu įsikūrė pirmutinė Lietuvos ministrų taryba. Šit, kodėl brolijos simbolis yra geležinis vilkas. Taigi dviejų sukakčių laimingas sutapimas. Per dvidešimtį metų mūsų tėvynei teko patirti daug sielvarto ir nemaža džiaugsmo, teko kovoti dėl savo laisvės ir ją, brangiai atpirktą, stropiai saugoti. Kad ir neteko lopšio, kur mūsų gimusi laisvė yra išvydusi saulę, mūsų tauta nenusiminė, žygiavo drąsiai į užsibrėžtą tikslą, stiprėjo sąmonė ir vešliai augo. Kiekvienas jos žymesnis įvykis giliai atsimušė skautų brolijos sieloje, ją stiprindamas ir grūdindamas visuose darbuose. Jie įveikė aibes kliuvinių, daugelio priešų atsiginę, o ir nemaža bičiulių išigijo. Šiandien nėra šviesuomenėje tokios profesijos, kur neturėtų skautai paramos. Jų broliją mėgsta mokykla, kaip geriausią talkininką auklėtoją. Džiaugiasi tėvai, kad jų vaikai, tapę skautais, savo būdą gerėja. Skautai šiandien viena žymiųjų Lietuvos jaunimo organizacijų. Jų skaičius didėja, jų prityrę vadovai auklėtojai daugėja, susidarė sava periodinė ir neperiodinė literatūra. Darnūs tapo savybės santykiai, statutu sutvarkyti. Keliaudami per savo kraštą, rengdamies stovyklas, jie gavo jį arčiau pažinti. Ir kaimas juos pamėgo. Jis žino, kad

skautas jo malonus bičiulis. Šit jo praminti takai į kitų tautų jaunimą, užmegsti su jais draugiški santykiai. Jis lankosi svetur, belaukiamas ir grįžta ne dykas, o daug matęs, patyręs ir pasimokęs. Kaip ten miela jaunam su jaunais pabūti ir svetingai būti sutiktam!

Lietuvos skautų brolija jau kuris metas kaip yra priimta visuotinė skautų organizacijon. Ji gali viešėti ir vieši, kaip skirtingas vienetas, tarptautinėse skautų stovyklose, ji kviečiasi prašaliečius skautus savo tėvynėn. Mūsų ieji laimingi, matydami šiandien savo tarpe svečių ir viešnių, atvykusių iš artimų ir tolimų kraštų. Jų buvimas mūsų viešnagėje, jų atsilankymas mūsų mylimo Nemuno pakrantėse didina šią taurią suaktyvines iškilmės nuotaiką. Toks įvykis yra istoringas ir jis paliks neišdildomų pėdsakų mūsų skautų brolijos atmintyje. Jis ne tik mums džiaugsmo teikia, jis mus stiprina ir ateities kelionėje.

Mes geidžiame, kad mūsų malonūs svečiai ir viešnios parsivežtų namon ko geriausių išpūdžių iš Lietuvos. Bet tai, gal būt, daugiau nuo mūsų, o ne nuo jų priklauso. Taigi būkime jiems nuoširdūs ir vaišingi, rūpinkimės, kad jiems nebūtų nuobodu, pasirodykime savo gražiais išpročiais, atsidėkokime už mielą viešnagę, mūsų patirtą jų kraštuose, pasirodykime ko gero turime. Juk mes esame vieni kitiems broliai ir sesės, nors esame išsiūreję į savo tėvynes. Taip skelbia skautizmo dvasia.

Žvalgytis po praeitį ir džiaugtis tuo, kas laimėta, yra gera. Tačiau, nepamirštant, kas yra buvę ir tebėra, pravartu susimąstyti ir tuo,

kas bus ir kas turi būti. Juk ateitis yra praeities tąsa. Taigi mūsų skautai, būdami jau stiprūs, privalo norėti dar stipresni būti. Stiprumas tai geras, tvirtas būdas. Jis yra tikras, kai savas, neskolintas, kai iš savo tautos kilęs, tautiškai apdorotas. Jis yra sąmoningas, kai pažįsta save ir savo aplinką. Jei tautos būtų vienodos, tai jos būtų nuobodžios. Bet taip, Dievo dėka, nėra. Kalba, kilmė ir tikėjimas skirsto žmoniją, o tiesos, religijos ir grožio idealas, siekiamas doros priemonėmis, ją telkia draugėn. Kas įvairu, tai derinama vienu. Tai įdomu. Iš taurių savybių auklėjamas skirtingas, gražus ir geras žmogus, kaip sakydavo senovės graikai. Toks būdamas, jis nori džiaugtis gyvenimu, nori gyventi santarvėje ir taikoje su kitais. Bet netrūksta ir tokių, kurie skelbia, jog tik žiaurioji kova esanti gyvybės akstinas. Skautai priešingi tokiai nuomonei. Juk tai būtų karas visų su visais? Dėl to skautai yra taikos apaštalai. Tarnaudami savo tėvynei, jie tačiau neišsižada kovos. Jie kaip tik ruošiasi kovoti su tuo, kas yra pikta, kas graso jų tėvynės laisvei. Šiuo atžvilgiu jie artimi ginklo brolijai, kariuomenei. Ne dykai ir jų gyvenimo santvarka pagrįsta vado dėsniais. Ir jų ginklas — tvirtas, riteriškas, būdas. Skautų brolijoje yra karininkų vadovų. Auklėdami organizuotą jaunimą, jie auklėja ir savo kraštui gynėjus.

Tvirtą būdą padaro drausmė ir susiklausymas, drąsa ir ištvermė, darbas ir atsidedimas savo tėvynei, pagalba artimui, meilė savo tautai ir pagarba kitoms tautoms. Bet iš karto tai būtų per rimta. Skautas jaunas žmogus, dėl ko jis, ir rimtą darbą dirbdamas, nori būti linksmas, nori žaisti ir dainuoti. Žaisme ir dainoje betgi pasirodo gerosios savybės. Jos reikia ugdyti ir derinti vienumon. Gimtojo krašto ritmas ir melodija turi lydėti jauną žmogų jo gyvenimo kelionėje.

Dvidešimt metų, labai įvairių, labai įdomių praėjo. Jie jau praeitis, bet praeitis, ne veltui gyventa. Jos prirašytas ir Lietuvos skautų istorijos lapas. Jį beskaitant atsiskleidžia naujas, dar tuščias. Žiūrėkime, kad jis būtų turiningas ir brangus Lietuvos garbei. Naują lapą rašys naujas jaunimas. Jam tenka rūpestingai būdėti. Mes tikime, kad tesės.

Penkeri metai

J. ŽUKANAS

Darius ir Girėnas.

Kiek daug tuodu žodžių kaupia savyje dvasios vertybių! Šiuos žodžius su šventu nusiteikimu šiandieną kartoja įvairiausiuose pasaulio kampeliuose gyvenę lietuviai. Kažkokia paslaptina mistika apgaubti tuodu brangių vardu gyvena visos tautos sąmonėje.

Rodos, kad visa tai tęjvyko tik vakar. Rodos, tik vakar lietuvius sukretė ta skaudi žinia, kad mūsų tautos didvyriai nugalėję aršųjį Atlantą suklupo ties tėviškės slenksčiu. Tik vakar, rodos, skausmo sukraipytomis lūpomis visa tauta sušnibždėjo savo didvyriams amžino poilsio maldos žodžius.

O nuo tos nelemtingos dienos jau prabėgo penkeri metai...

Švenčiausia tautos pagarba apgaubti juodu ilsisi savo gimtinės žemėje, ilsisi atlikę didžiulį darbą, parodę tauriausio pasišventimo pavyzdį, kaip reikia aukotis ir mylėti savo tautos žemę.

Juodu mirė už Naująją Lietuvą. Juodu norėjo, kad Lietuvos garsas sklįstų po platųjį pasaulį, skelbdamas visiems apie tą nedidelį kraštą, kurio nepriklausomą gyvenimą laimina didžiųjų pasiryžimų lydimos galios. Kaip Senosios Lietuvos kunigaikščiai savo žygiais skelbė pasauliui apie lietuvių pajėgumą, taip ir Darius su Girėnu naujojo gyvenimo sąlygose ry-

Cia Juodu ilsisi... Iz. Girėno nuotr.

žosi parodyti lietuvių pajėgumą kurti pasaulinio masto darbus. Juodu ryžosi parodyti, kad lietuviai, prikėlus iš griuvėsių savo tautą, yra vertas nepriklausomo, savarankiško gyvenimo, kad savo galia ir troškimais kovoti už skaistesnę ateitį jis yra vertas viso pasaulio dėmesio ir pagarbos.

Nepaisydami pavojaus savo gyvybei, visiškai nepaisydami savo asmens gyvenimo, juodu išsiruošė į didįjį žygį. Tą sunkų žygį laimėjo, garbingą vardą Lietuvai pelnydami, tačiau ir savo pačių krauju Visagaliumi už tai sumokėdami.

Taip jau yra paslaptingame pasaulyje, kad didieji darbai atperkami didžiųjų žmonių gyvenimu, kad laurais vainikuoti didieji laimėjimai aukuro pelenais uždengia jų kūrėjus. Juk ir Naująją Lietuvą sukūrė tie Giedraičiai — Širvintų — Radviliškio kryželiai, bylojant apie tą žemę, kurioje ilsisi amžinuoju miegu Laisvės aukurui atidavę savo gyvenimą didvyriai.

Darius ir Girėno nemirtingi vardai ir žygis išipynė nepertraukiamon didžiųjų mūsų tautos darbų grandinėlę. Juodu atvertė naują didingą lietuvių tautos istorijos lapą. Didingos, bet kartu ir tragiškos. Jų vardai mums byloja apie tą sunkų lietuvių tautos kelią, kuriuo bežengdami suklupo didieji mūsų tautos žmonės, rinktiniai Lietuvos sūnūs. Šiuodu garbingu vardu amžinai visiems bylos, kaip myli lietuvis savo žemę, kaip atkakliai jis veržiasi į šviesesnę rytą, kaip nepaliaujamai jis siekia kažko aukštesnio, didingesnio.

Stovėdami prie Darius ir Girėno karsto, mes prisimename trągingąjį savo tautos gyvenimo kelią. Prisimename, kaip senųjų kunigaikščių vadovaujama lietuvių dvasia prasiveržė iš neperžengiamų miškų gilumos ir išėjo kovoti už didingesnę ir gražesnę Lietuvą. Lietuviškos rankos mostas buvo pajustas nuo Baltijos ligi Juodųjų jūrų, ryžtingas, savo valią skelbiąs lietuvių balsas privertė paklusti storas Maskvos, Kijevo ir kitų ano meto tvirtovių sienas. Prisimename, kaip ši savo tautos triumfą vėliau turėjome išpirkti brangiausia kaina — pažeista nepriklausomybe ir galutiniu jos netekimu. Tačiau kas galėjo užgniaužti lietuvių dvasios pajėgumą ir veržlumą? — Niekas. Lietuvis kovojo, veržėsi į šviesesnius rytus ir toliau. Vergiško tylijimo, vergiškos kančios, bevalio pasidavimo likimui jis niekada nepažinojo. Jo dvasia niekada nepripažino nenugalimų kliūčių, nes jame visada gyveno neperžengiamų miškų gludumose gimusi, apie didingą lietuvių paskirtį bylojanti dvasia. Mėginimai sutraukti pragaištingos unijos pančius, žygiai su Napoleono armija, sukilimai prieš šimteriopai galingesnę paskutinįjį lietuvių tautos pavergėją, sunkus spausdintojo lietuviško žodžio kelias ir, pagaliau, nepriklausomybės kovos davė mūsų tautai visą eilę taurios dvasios didvyrių, kurie savo krūtinėmis iškovojo senąją teisę nepriklausomai gyventi. Savo krauju ir kaulais jie pastatė lietuvių tautai Naujosios Laisvės aukurą.

Šiandieną Lietuva gyvena ap-

supta didvyrių grandine, gaivinama ir stiprinama didžiųjų darbų palaima.

Kilniadvasių didvyrių mūsų žemėje niekada nepristigs. Tam tikrais laiko tarpais jie nuolat ateina sustiprinti mūsų žygius dėl geresnės buities, nuolat ateina įdiegti savo tautiečių masėse nepalaužiamų troškimų skaidresnio rytojaus.

Prieš penkerius metus atėjo ir Darius su Girėnu. Šiuodu didvyriu gerai žinojo, kad lietuvių tautai dar daug ko reikia. Jie puikiai suprato, kad išsikovojęs dviem savo žemės trečdaliams nepriklausomą gyvenimą, lietuvis dar daug turi sukaupti savyje ryžtingumo ir patvarumo, kad galėtų pateisinti savo prasmę gyventi.

Kad lietuvis yra vertas garbingosios savo praeities teisių, juodu ryžosi pademonstruoti pasauliui lietuvių pajėgumą ir patvarumą. Su paprastu lėktuvu, valdomu stiprios lietuvių rankos, juodu ryžosi perskristi per aršųjį, platųjį Atlantą.

Taurųjį savo žygį atlikę, patys nuėjo likimo jiems skirtu keliu. Skaudu lietuviui buvo išgirsti, kad mūsų tautos didvyriai žuvo. Žuvo svetimoje žemėje, taip netoli nuo savo tėviškės laukų. Į gimtą-

Lituanika viršum New Yorko.

jį kraštą begrižo tik jų palaikai, didžiuliu gedulu visą tautą apgaubdami.

Ak, kaip norėjo visas kraštas sutikti tauriuosius savo tautiečius — Atlanto nugalėtojus! Su kokių nuoširdumu visas kraštas laukė oranžinės Lituanikos viršum žaliųjų Lietuvos laukų! Oranžinio,

paprasto lėktuvo, kuris tik ryžtingos lietuvių rankos valdomas galėjo nugalėti klastingą ir piktą Atlantą.

Jokiomis priemonėmis nepavaiduosime lietuvių skausmo, tautos didvyriams žuvus Soldino laukuose. Tai buvo naujas mūsų tautai smūgis, išskyręs iš mūsų tarpo du kilniausias dvasias didvyrius, kurie tolimesniu savo gyvenimu neabejotinai būtų praturtinę mūsų tautą.

Tačiau lietuvis moka išgyventi didžiuosius skausmus, moka iškentėti skaudžiausias tautos nelaimes. Skausmas ir didžių vertybių netekimas tik dar labiau sustiprina lietuvių valią, užgrūdina jo būdą, išmoko jį dar labiau mylėti savo tėvynę, paskatina dar ryžtingiau dėl jos aukotis. Dariaus ir Girėno didvyriška mirtis įpareigojo lietuvių dar labiau branginti savo žemę, dar budriau stovėti tos žemės gerovės sargyboje.

Darius ir Girėnas savo žygiu ir tragiška mirtimi liko amžinuoju mūsų tautos švyturiu, kuris tėvynės meilės liepsnomis nuolat švies mums ir mūsų kartų kartoms. Tame švyturyje amžinai kaupsis jokiais šio pasaulio turtais neįvertinamos dvasinės vertybės, kurios per amžius kels ir ugdys Lietuvos gerovę.

Dariaus ir Girėno vardas ypačiai brangus mums, šauliams. Jų laimėtas žygis ir tragiška mirtis pirmiausia šaulių turi būti pasirink-

Aero Klubo bemotorinis paukštis.

Londono komitetui susitarus

GREITAI ŽADA GABENTI IŠ ISPANIJOS SVETIMŠALIUS SAVANORIUS. DĖL TO JAUČIAMAS TARPTAUTINĖJE POLITIKOJE DIDESNIS ATOSLŪGIS. PRANCŪZIJOS IR TURKIJOS SUSITARIMAS DĖL ISLAIKYMŲ DABARTINĖS BŪTIES VIDURŽEMIO JŪROS RYTUOSE. BECKO KELIONĖ I LATVIJĄ IR LENKIJOS SIEKIMAI PABALTEJE.

Bene svarbiausias praėjusios savaitės įvykis — tai *galutinis susitarimas dėl svetimšalių savanorių atšaukimo iš Ispanijos*. Tuo klausimu, kaip jau yra žinoma, seniai eina derybos tarp suinteresuotų valstybių. Derybų pagrindą paskutiniu laiku buvo padėtas britų pasiūlymas, kurį beveik visos valstybės buvo sutikusios priimti. Prieš tą pasiūlymą buvo pasisakiusi tik SSSR. Dėl tos priežasties nesikišimo komiteto posėdis, kuriame susitarimas turėjo būti oficialiai priimtas, kuriam laikui turėjo būti atidėtas. Britų vyriausybė vis tikėjosi, kad jai pavyks įtikinti Sovietų vyriausybę prie susitarimo prisidėti. Ir tikrai, nesikišimo komiteto posėdyje, kuris įvyko liepos 5 d., Sovietų atstovas laikėsi labai nuosaikiai ir tuo palengvino komiteto darbą.

Nesikišimo komiteto liepos 5 d. posėdyje dalyvavo 26 valstybių atstovai. Visi šie atstovai pranešė apie savo vyriausybių sutikimą tuojau pradėti vykdyti svetimšalių savanorių atšaukimą iš Ispanijos pagal britų pasiūlytą planą. Keturios didžiosios valstybės, būtent: Prancūzija, Anglija, Vokietija ir Italija, čia pat įmokėjo po

12.500 svarų pradėdamiems savanorių atšaukimo darbams. Tuo būdu ir finansinės kliūtys vykdyti britų planą liepos 5 d. buvo pašalintos.

Pasiektas Londone susitarimas sukelia visur didelį pasitenkinimą. Užsienių spauda nurodo į tai, kad Ispanijos reikalai ligi šiol buvo viena svarbiausių politinio įtempimo priežasčių Europoje. *Pasiekus tais reikalais susitarimą, dabar turi prasidėti žymesnio politinio atoslūgio laiko tarpas*. Ir tikrai, su tuo susitarimu yra surišta visa eilė svarbių bendros politikos klausimų. Pirmiausia, pradėjus vykdyti svetimšalių savanorių atšaukimą iš Ispanijos, turi išsilyginti britų ir italų santykiai. Tie santykiai, kaip yra žinoma, dabar daug pareis nuo naujo britų ir italų susitarimo, kurį sudarė Chamberlainas ir kurio išgaliojimas bus galimas tik po susitarimo Ispanijos reikalais. Antra vertus, prancūzai, britams patariant, dabar taip pat sieks susitarti su italais, kad abiejų šalių santykiai su Italija būtų lygiai sklandūs. O toks susitarimas turi vesti prie bendro Europos nuraminimo. Taigi, atrodo, kad po liepos 5 d. Europos politika turės

įeiti į naują kelią, kuris, jeigu ir neduos dar pastovios taikos patikrinimo, tai ir nesukels dėl jos išlaikymo tokio didelio susirūpinimo, kaip kad ligi šiol yra buvę.

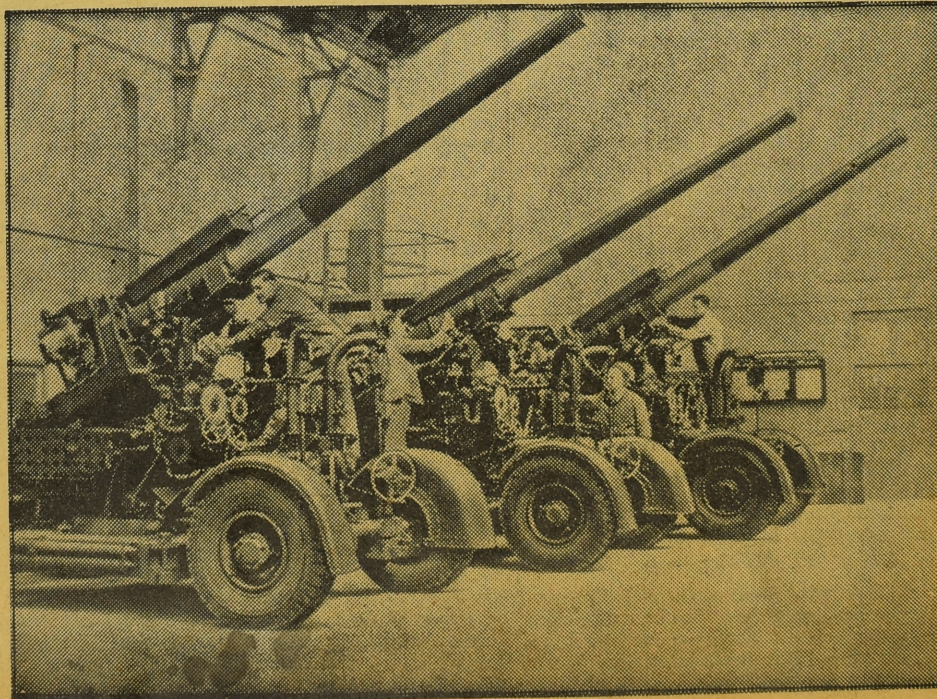
Kai kurie užsienių laikraščiai, vertindami liepos 5 d. susitarimą, pastebi, kad tas *susitarimas esąs pasiektas apdairios britų politikos pastangomis*. Dabartiniu laiku britams labiau, negu bet kada, tenka rūpintis savo svarbiųjų kelių apsauga. Tiems keliams kyla pavojus, iš vienos pusės, dėl Italijos siekimų išgalėti Viduržemio jūroje, o iš antros pusės, dėl Vokietijos pastangų prasiveržti per Vidurinę Europą ir Balkanus į Didžiosios Britanijos įtakos sritis. Dėl to britų politikai tenka dabar varyti atkakli kovą šitomis dviem svarbiausiomis kryptimis. Toje kovoje Didžiajai Britanijai padeda jos santarvininkė Prancūzija. Abiejų didžiųjų valstybių žygiai šioje srityje yra dėl to griežtai suderinti.

Kaip į vieną svarbiausių tokio suderinimo pavyzdžių dabar yra nurodoma į *Prancūzijos ir Turkijos susitarimą Aleksandretės sandžako reikalais*. Šiaip atrodo, kad tas susitarimas nesukelia jokio susidomėjimo. Tačiau giliau į reikalą pažvelgus, tas susitarimas pasirodo esąs svarbi grandis bendroje prancūzų ir britų politikoje Artimuosiuose Rytuose. Tuo susitarimu ne tik išlyginami kilę tarp Prancūzijos ir Turkijos nesusipratimai, bet ir pati Turkija yra įtraukiama į Prancūzijos ir Didžiosios Britanijos politikos ratą. Svarbiausia susitarimo dalimi, be abejo, reikia laikyti Turkijos pasižadėjimą drauge su Prancūzija rūpintis Sirijos saugumu ir žiūrėti, kad dabartinė politinė

tas tuo išganingu kelrodžiu, kurio linkme mes turime nukreipti didžiuosius savo darbus. Kupinas tauriausio pasišventimo didvyrių gyvenimas turi mus mokyti, kaip reikia dirbti ir aukotis dėl tėvynės. Didvyriškas Dariaus ir Girėno pasiaukojimas kiekviename žingsnyje turi mums priminti, kad

gyvename dėl skaistesnės ir didingesnės Lietuvos.

Kiekvienas šaulys sukaukęs visas savo pajėgas uoliai turi dėtis prie palikto Dariaus ir Girėno testamentą vykdymo. Tik šią pareigą atlikę mes galėsime atsidėkoti nemirtingiesiems didvyriams už didžiąją jų auką mūsų tėvynei.

Anglų priešlėktuvinės patrankos, galinčios šaudyti ligi 9600 m. i aukštį.

NEPAMIRŠTAMIEJI

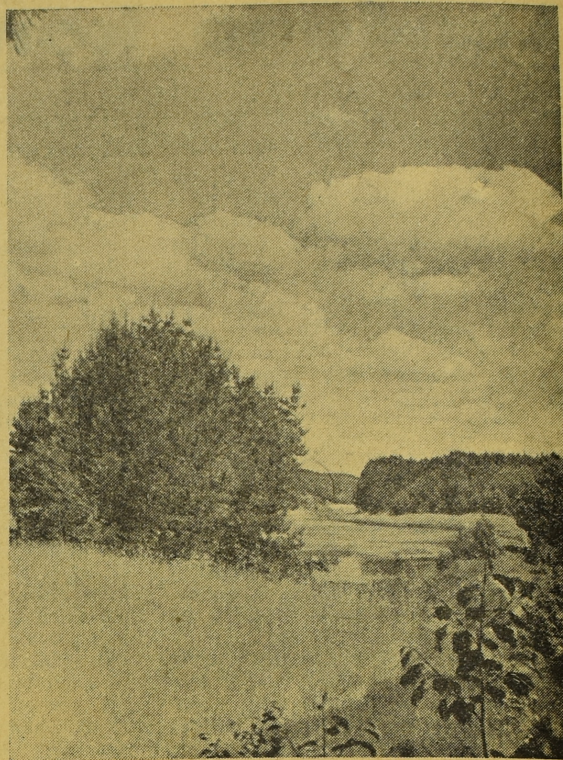
ŽVAIGŽDŽIŲ DAUG IŠ DANGAUS PABIRO,
IR NE VIENAS ISAUŠO RYTAS,
NUO TO LAIKO, KAI DU DIDVYRIAI
PAŠAUTAIS SAKALAIS NUKRITO.

VERKĖ BROLIAI UŽ JŪRŲ — MARIŲ,
LIETUVOJ RAUDOJO KIEKVIENAS.
VIENAS SAKALAS BUVO DARIUS,
ANTRAS SAKALAS DUVO GIRENAS.

LAIKAS GYDO ŽAIŽDAS SKAUSMINGAS,
IR SENI ATMINIMAI MIRŠTA.
BET VARDAI SAKALŲ NEDINGO
IR JŲ ŽYGIO NIEKS NEPAMIRŠTA.

IR KADA MUS PAŠAUKS TRIMITAI
IR TĖVYNĖ BUS VĖL PAVOJUJ,
SEKSIM PAVYZDŽIU TŲ, KURIE KRITO
VANDENYNĄ ŠAUNIAI NUKOVOJĖ.

ŽVAIGŽDŽIŲ DAUG IŠ DANGAUS PABIRO,
IR NE VIENAS ISAUŠO RYTAS,
NUO TO LAIKO, KAI DU DIDVYRIAI
PAŠAUTAIS SAKALAIS NUKRITO.

Didvyriai kėlė šios žemės garbę.

būtis Viduržemio jūros rytuose nebūtų pažeista bet kurios trečiosios valstybės. Nereikia ir aiškinti, kad toks susitarimas sudaro žymią kliūtį Vokietijos siekimams Artimuosiuose Rytuose. Po Čekoslovakijos tai yra lyg antroji apkasų linija prieš trečiojo reicho ekspansiją į pietų rytus. Ta linija gina pirmiausia prancūzų ir britų kelius į jų turtingas kolonijas rytuose, ir galima iš anksto pasakyti, kad nei Prancūzija nei Didžioji Britanija nesigailės jokių aukų, kad jų kelių apsaugą ateiityje dar labiau sustiprintų. Taigi susitarimą dėl Aleksandretės sandžako galima vertinti, kaip britų ir prancūzų politikos laimėjimą kovoje su vis augančiu trečiojo reicho veržimusi į pietų rytus. Tačiau šis laimėjimas nėra vienintėlis. Paskutiniu laiku galima pastebėti ir daugiau panašių vaisių, kuriuos yra davusi suderinta prancūzų ir britų veikla. Čia pravėrs gal paminėti tos veiklos padarinius Rumunijoje. Rumunijoje paskutiniiais metais nacionalistai buvo tiek išsigalėję, kad buvo kilęs ginkluoto jų sukilimo pavojus. Draugė vokiečių firmos buvo kone paėmusios į savo rankas žibalo koncesijas Rumunijoje. Tačiau prancūzų ir britų įtakai pavyko reikiamu laiku trečiojo reicho siekimams Rumunijoje užkirsti kelią. Nacionalistinis judėjimas Rumunijoje buvo užgnaužtas, o žibalo koncesijos teko pinigingesnėms anglų firmoms. Taigi greta Čekoslovakijos ir Rumunijoje susidarė gana tvirta užtvara prieš trečiojo reicho politinę ir ekonominę ekspansiją į pietų rytus.

Politiniuose sluoksniuose kelia nemažą susidomėjimą lenkų politikos veiklumas paskutiniu laiku. Po Lenkijos užsienių reikalų ministro Becko kelionių į Stockholmą, Helsinkį ir

Tautinė Olimpijada

Liepos 17 — 31 d. d. Kaune prasideda didžiulis visos Lietuvos sportininkų pasirodymas — Tautinė Olimpijada. Olimpijadoje, kaip jau anksčiau pranešta, dalyvaus pačios geriausios mūsų krašto sportinės pajėgos, pasiekusios tam tikras olimpines normas. Tai pirmas Lietuvos sporto gyvenime tokio masto įvykis. Per dvi savaites besirūngią sportininkai parodys, ką Lietuva yra laimėjusi visose sporto šakose. Olimpijadoje dalyvaus ir užsienio lietuviai sportininkai. Iš Jungtinių Amerikos Valstybių jau atvyko 26 mūsų tautiečių sportininkai, kurių nevienas Amerikoje yra laimėjęs įvairius rekordus. Kartu su Ame-

rikos sportininkais atvyko ir didelė J. A. V. lietuvių ekskursija. Iš Anglijos atvyko 12 lietuvių sportininkų. Tautinė Olimpijada aktingai dalyvauti atvyko net trys lietuviai sportininkai iš Brazilijos. Daugiausia lietuvių sportininkų atvyksta iš Latvijos. Šių skaičius siekia 75. Ruošiasi atvykti ir Vilniaus krašto lietuviai sportininkai, kurių 25 asmenys stovyklauja netoli Vilniaus, kad tinkamiau pasiruoštų olimpinėms varžyboms. Vilniečiams sportininkams vadovauja pagarsėjęs Lietuvos garbės gynėjas skautas Žižmaras. Jie jau kreipėsi į atitinkamas lenkų įstaigas prašydami leidimo vykti Laisvojon Lietuvon, ta-

Taliną, dabar laukiamas Becko apsilankymas Rygoje. Kadangi prieš tą vizitą Rygoje ir Taline lankėsi Lenkijos generalinio štabo viršininkas gen. Stachevičius, tai paskutinę Becko kelionę kai kas sieja su toli siekiančiais Lenkijos planais Pabaltėje. Užsienių spaudoje vis kartojasi žinios, kad Lenkija siekianti sudaryti Rytų Europoje naują valstybių bloką. Tas blokas turėtų būti neutralus. Jo pagrindinis tikslas būtų tą savo neutralumą apginti. Tačiau čia pat geriau informuoti užsienių laikraščiai pastebi, kad tame bloke vadovaujamas vaidmuo turėtų priklausyti Lenkijai, kaip didžiausiam to bloko nariui. Visi kiti nariai turėtų žiūrėti nurodymų iš Varšuvos. Be to, nors blokas ir skelbtųsi esąs neutralus, dalyvavimas jame valstybės su 33 mil. gyventojų, negalėtų, girdi, nesukelti kaimynų įtarimų. SSSR ir Vokietija dėl to var-

giai tokį bloką sutiktų palankiai. O tokiomis aplinkybėmis iš to bloko sudarymo naudos galėtų turėti tik Lenkija, kuri sustiprintų savo pozicijas mažų kaimynų sąskaita. Šie kaimynai tuo tarpu galėtų daug nustoti, nes nekalbant jau apie Lenkijos hegemoniją, po kuria jie turėtų patekti, jų santykiai su trečiuoju reichu ir Sovietų Rusija greičiausiai pairtų. Bene dėl tos priežasties kai kurie Baltijos kraštų laikraščiai jau dabar traukiasi nuo „bloko politikos“, pabrėždami, kad tokia politika mažoms valstybėms gali būti pražūtinga. Tačiau iš oficialinių šaltinių jokio šių žinių patvirtinimo tuo tarpu nėra. Dėl to šiuo tarpu negalima pasakyti, kiek tos žinios yra pagrįstos. Jos plinta, be abejo, daugiausiai dėl to, kad Lenkija jau per dvidešimtį metų siekia išplėsti savo įtaką Pabaltėje.

Girkantas.

Nebaigta pasaka

(Žiūr. Trimito 27 nr.)

Jų buvo šimtų šimtai, jie buvo tokie jaukūs ir meilūs, kad tūpė ant kiekvieno delno, o jų skaidrios, protingos akys, žiūrėjo į kiekvieno akis, sakytum, seno, gero bičiulio. Jie giedojo, ir jų giesmė buvo suprantama ir aiški, kaip kūdikiui motinos žodžiai. Ir tik klausykit!.. Vidury tos pievos, rado šaltinį.

— Šaltinį! — sušuko vienas.

— Šaltinį! — sušuko antras ir trečias.

— Taip! Šaltinį vandens, kurio atsigėres viską sužinai. Viską, o viską!

— Ir puolė žmonės, tiek metų vargę ir tiek ieškoję, prie to šaltinio, bet vandens buvo tokia gausybė, kad aibių aibės ištroškusių žmonių, negalėtų išgerti. Gėrė pasilenkę, gėrė atsiklaupę, gėrė stoti, o vandens vis tiek ir tiek. Kol jie nebuvo išgėrę vandens, jiems rodėsi, jog tuoj pritruks, bet kai atsigėrė, jie sužinojo ir tai, jog to

vandens niekad neišgers, ir niekad neatsigersi.

— Niekad neatsigersi, sakyk.

— Tai jau taip, kaip šiltą vasaros dieną: juo daugiau gersi, juo labiau norėsi, — kalbėjo Medekša.

— Palaukit, vyrai, leiskit man, baigti pasaką. Atsigėrė žmonės ligi valios ir viską sužinojo: kas po žeme, kas gyvena jūros gilumoje, ką ošia medžių lapai, kur rudenį išskrenda paukščiai, kodėl pavasarį grįžta. Taigi, tiek visko sužinoję, atsigėrę vandens, leidosi žmonės atgalios. Bet kokia išiktis žmonės pagavo, kad jie nuo pusiaukelės vėl sumanė grįžti. Gal todėl, kad paukščiai padangėje vis skrido. Čia prie šaltinio, čia vėl grįžo, o gal todėl, kad grįžtantieji žmonių būriai, sutiko būrius einančių prie šaltinio. Ir ėmė žmonės, sakytum kokios dvasios apkerėti, vaikščioti prie šaltinio. Nueina žmogus, geria kiek nori ir grįžta vėl į namus. Bet vos spėjęs su-

grįžti, žmogus pradeda vėl ilgėtis šaltinio, vėl kelia galvą, ir seka paukščius. Ir jau sakiau, nesustos žmogus vietoje, jei su paukščiais keliauti panūdo. Seni, jauni, sveiki ir ligoti, vis plaukė ir plaukė prie šaltinio.

— Bet atsirado piktas, atšiaurus valdovas, jis ėmė pavydėti žmogui žinojimo, nes daug žmonių, atsigėrusių šaltinio vandens, pasidarė gudresni už patį valdovą. Tai nepatiko valdovui, nes jis tarėsi esąs vienintelis šioje žemėje, kuriam lemta žinoti tai, ko kiti niekad nesužinos ir neturi žinoti. O atsigėrusieji netik daugiau sužinojo už valdovą, bet ir ėmėsi perkrauti valdovo darbus, pasverti jo nuopelnus. Tai dar labiau įširdino visagalį valdovą. Ir liepė aptverti šaltinį, pastatyti kareivius su nuogais ginklais, kad joks žmogus neprieitų prie šaltinio. Ir paukščius liepė sulaikyti, aplink šaltinį kurenti ugnį, kad išdrįsęs prisitarti nusviltų sparnus. Paleido erelius ir vanagus, jie gaudė paukščius ir barstė plunksnas draskomų paukščių, kaip žiemos vėjas šviežią sniegą.

— O jei žmogus išdrįsdavo pri-

čiau ar tą leidimą gaus, dar nežinoma. Iš viso Tautinėje Olimpijadoje dalyvaus 1200 aktingų sportininkų ir 500 tautinių šokių šokėjų. Visi sportininkai suskirstyti septyniomis apygardomis.

Tautinė Olimpijada prasidės išvakarėmis, liepos 16 d. Pavakariais visi sportininkai susirinks į valstybinę aikštyną, iš kur žygiuos prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę. Čia sportininkai sudės vainiką ir dalyvaus vakarinėse Karo muziejaus apeigose. Nuo aukuro, kuris dega prie Nežinomojo Kareivio kapo, iškilmingai bus paimta ugnis, su kuria sportininkai grįš į valst. aikštyną ir uždegs čia olimpinę ugnį.

Olimpijados atidarymas įvyks liepos 17 d. Iš pradžių sportininkai dalyvaus pamaldose. Olimpijadą atidarys Respublikos Prezidentas Antanas Smetona. Olimpijados atidarymo programa bus labai įspūdinga. Per dvi savaites Tautinės Olimpijados metu vyks įvairiausios sporto varžybos, o taip pat ir kita įvairi programa. Liepos 24 d. Karininkų Ramovėje bus iškilmingas T. Olimpijados posėdis. Liepos 30 d. bus aviacijos diena. Tą dieną Amerikos lietuvių atstovas Šaltenis perduos Šaulių Sąjungai amerikiečių lietuvių dovanotą lėktuvą. Be civilinės aviacijos tą dieną pasirodys ir karo aviacija.

T. Olimpijadoje dalyvaus daug užsienio svečių. Laukiama, kad ją gausiai lankys ir mūsų visuomenė, nes ji neabejotinai tinkamai supras tą reikšmę mūsų valstybės gyvenime.

Olimpijados rengėjai numatė ir jos rėmėjų instituciją, įsteigdami T. Olimpijados garbės fondą. Garbės fondo

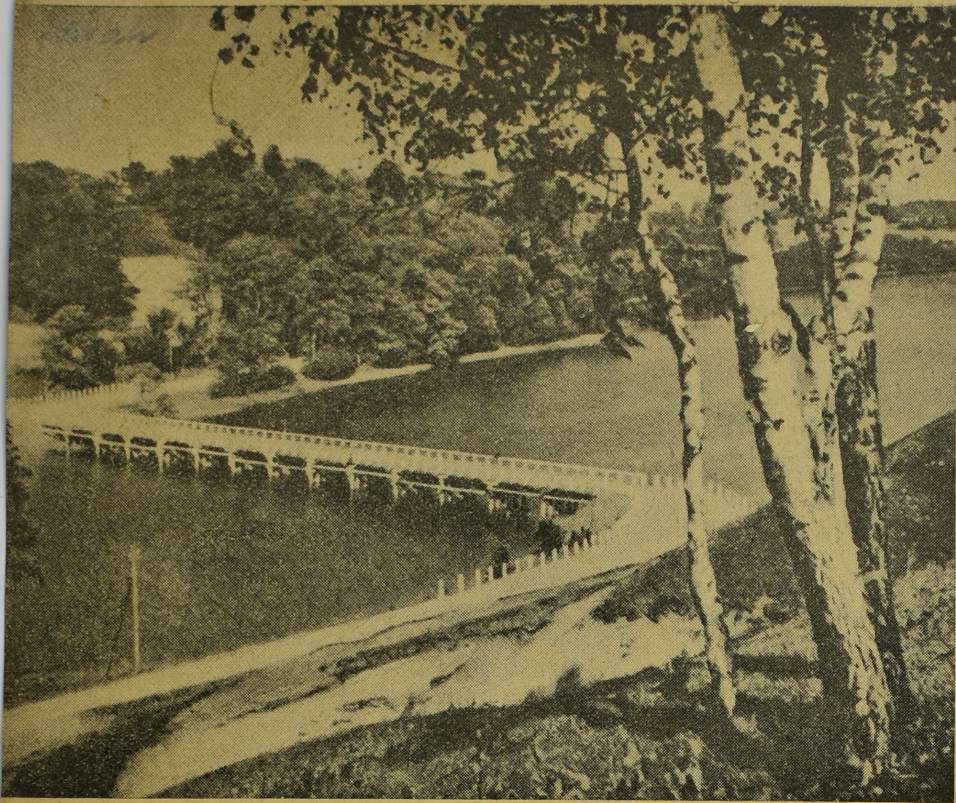
rėmėjais gali būti: šiaip asmenys įmokėję 250 lt ir juridiniai asmenys įmokėję 500 lt. Pažymėtina, kad T. Olimpijadą remia net užsienio lietuviai. Vienas Amerikos lietuvis net mirdamas užrašė T. Olimpijadai 1000 dolerių. Iš rėmėjų jau surinkta per 20.000 lt, tačiau T. O. komitetas ir toliau rūpinasi lėšų klausimu, nes jų tokiam dideliui darbui reikia gana daug. Iš vyriausybės tegauta tik 20% visų reikiamų išlaidų. Kad T. O. fondą padidintų komitetas išleido seriją pašto

ženklų su primokėjimais. Tie primokėjimai eis Olimpijados išdan. Manoma, kad visuomenė šiuos pašto ženklus gausiai naudos.

T. Olimpijados atidarymo dieną laukiama, kad visuomenė tinkamai papuoš savo namus tautinėmis vėliavomis. Olimpijados metu tinkamai bus pasipuošęs ir patsai valstybinis aikštynas bei Kūno Kultūros Rūmai, o taip pat ir visos aikštės ar kitos vietos, kuriose vyks olimpinės varžybos.

Vokiečiai tik ką užimtuose ir degančiuose šiauliuose 1915 m.

Gražusis Dubingių ežeras.

artėti prie šaltinio, sugriebdavo kareiviai ir įbrukdavo kalėjiman. Bet ne visi pakluso valdovo valiai; daug drąsių, narsių vyrų ir moterų ėjo prie šaltinio, aplenkdami sargais apstatytus kelius, ėjo naktimis, ėjo darganose, pūgose. Ir ėjo, sakau jums, rinktieji žmonės, kaip našus grūdas nuteka per sietus prieš arpo vėją, taip prieš valdovo valią ėjo vyrai ir moterys.

— Vienas iš tokių vyrų daug kartų jau buvo priėjęs prie šaltinio, bet juo daugiau gėrė šaltinio vandens, juo labiau troško. Žmonės jį atkalbinėjo, prašė liautis ėjus, bet jis vis veržėsi.

— Tai kaip mūsų Povilas, — tarė Tadukas.

— Kaip Povilas, kaip Bernardas, — dar pridūrė Medekša.

— Taip, jau taip, bet klausykit pasakos, kaip ji baigsis. Tas žmogus, vardu Žiniuonis, neklausė žmonių patarties, bet kalbėjo: Broliai ir vyrai, jei aš krisiu ar kalėjime pūsiu, jūs stosit mano vietoje. Aš, kaip vilnis, o mes visi, kaip jūra, vis siūbuojam ir siūbuojam. Ir vargas tam, kuris geis jūrą sustabdyti!

— Taigi, kas gali toki vyrą sustabdyti; ir jis ėjo prie šaltinio. Bet jį sulaikė. Tačiau kas iš to, jei jį sulaikė, nes į jo vietą, jau dešimtys veržėsi prie šaltinio. Tačiau jis pateko kalėjiman, už storų mūro sienų, už mažo, geležimis apkalto lango. Saulė tekėjo ir leido

si, o jo vienutėje buvo drėgna naktis. Veltui jis, rankomis įsikibęs į grotas siekė akimis dangaus mėlynės. Tik retkarčiais jis matydavo baltus paukščius, kartais būriais traukiančius prie šaltinio. Iš paukščių gausumo, iš sparnų mojavimo nutuokė jis, jog prie šaltinio tolydžio daugiau prieina, bet troškimai kilo ir duso jo krūtinėje.

— Vieną dieną paukštis atsakrudo arti kalėjimo ir praskrido pro langą, kalinys šuktelėjo kartą, šuktelejo kitą. . .

Paukštis išgirdo. Ir nutūpė ant lango briaunos. Tai ir sakys kalėjime uždarytas: Mielas paukšti, nuskrisk prie šaltinio, pavilgyk sparną vandenyje ir man nors lašą atnešk. Nors lašą. Gal saulė nenudžiovins, gal vėjai nenupūs. Ir nulėkė paukštis prie šaltinio, nebijodamas erelių, vanagų.

— Ėjo diena po dienos, žydėjo obelys ir obuoliais apsunko, o paukštis vis negrižo. Būdavo, įsikibęs kalinys į grotus, o akimis klaidžioja po gabalėlį mėlyno dangaus. Čia praplaukia debesys, čia vėl giedra, čia žiba virpanti žvaigždė, čia ji išnyksta it vėjo nupūsta, o jis laukia paukščio, paukščio laukia. . . Kaip nematyt, taip nematyt. Bežiūrint į mėlynę akys raibsta, ašaros išrieda, bet kaip gi atplėšia akis nuo tos mėlynos, plačios aukštybės, kurioj tiek sparnų išsitenka, o tik nematyt tų sparnų. Pražilo, suseno, akys raibą su-

siro. Būdavo, jis žiūri žiūri į tolimą mėlynę, ir mato didelį baltą paukštį. Skrenda tas paukštis tiesiai nuo saulės, sparnai plasnoja nuo vakarų ligi rytų, o giesmė girdis baisiai paslaptinga, baisiai širdin gulanti. Kaip girios šlamesys, kaip jūrų ošimas. Ir apima žmogaus krūtinę alpus ilgesys, neaprepiamas troškimas, ir toks nerimas, kad nors panagėn prisiglausk. . . Bet, vėl regėdavosi, jog paukštis jau pralėkė, nuplaukė, o žmogus krenti į neižiūrimą bedugnę, į tokias prarajas, kur ir šuktelėti nėra kam. . . Tokių dalykų žmogus vieni vienas jautė ir regėjo, bet paukščio vis laukė ir. . .

Tuo metu atsidarė durys. . . Įėjo Bernardas. Jis greit, kristinai atsisėdo prie dėdės Jeronimo. Kai jo veidą nušvietė gėstančių žarijų šviesa, jis atrodė drėgnas ir tamsus, ir baisiai išblogęs, lūpos apsausę.

— Ar jūs seniai čia? — Bernardas paklausė.

— Kaip tai, Bernardai? — paklausė dėdė Jeronimas.

Bernardas turėjo kažin ką pasakyti. Bet jis neišdrįso. O vyrai bijojo klausti, kur Povilas.

Tik vėjas įsimaišė į tą tylą, griaudžiai dejuodamas palėpėje.

O Tadukui kažin ko pasidarė neramu, tai ir paklausė:

— O Povilas dar neatėjo?

— Taigi, — Povilas, — pasiskubino paklausti ir Medekša.

Bernardas ilgai tylėjo ir kažin ko ieškojo po kišenę, kol ištraukė pirštinę. Tai buvo Povilo vilnonė, su raudonu užmezgimu, kulinė pirštinė.

— Užvakar mudu ėjom. . . naktį. Aš laikiau jo ranką, o jis laikė mano ranką. . . Taip geriau tamsoj, kad nepasimestum. . . Jau ėjom su knygomis, atgal. . . Jau buvo už sienos, kai suriko. . . — Bernardas perbraukė rankove per prakaituotą kaktą.

— Šovė. . . „Jėzus Marija!..“ Taip ir suriko. . . Ir aš bėgau. . . Ir Povilas šaukė: „Bernardai, nešk!“ Po ilgo bėgimo liko rankoj štai. . . — jis parodė visa ranka pirštinę, gulinčią prieš pečiaus kaktą, prieš plevenančias raudonas žarijas.

Visi tylėjo. Kaip žado netekę. Dvi rankos pasisiekė sulaikyti ašaras.

— Kur jis dabar? — paklausė labai tyliai dėdė Jeronimas.

— Šiandien. . . Nebėra, — Ber-

Du kovos frontai

Iš visų Baltijos valstybių, o gal ir visoje Europoje bendrai, Lietuva po pasaulinio karo — teritorialiniu atžvilgiu išėjo labiausiai sužalota. Teisybė, po karo Lietuva atgavo laisvę, bet laisvė neapšvietė visų lietuvių gyvenamų žemių. Iš Mažosios, arba Prūsų, Lietuvos, priklausiusios prieš karą Vokietijai, pavyko atgauti tik mažą gabalėlį — Klaipėdos kraštą, tačiau ir tas atgavimas yra suvaržytas tokiomis sąlygomis, kurios įgalina mūsų vakarų kaimyną, įvairiomis skraistėmis dangstantis, kišti į ten savo nagus ir drumsti vandeni. Tad, nors ir yra pasiekta Nemuno linija, dėl kurios ėjo šimtametės kovos tarp didžiosios Lietuvos kunigaikštystės ir kryžiuočių ordino, betgi kairiojo Nemuno kranto Mažoji Lietuva ir toliau paliko buvusių valdovų rankose.

Žymiai blogiau išėjo rytuose ir pietuose. Čia mes ne tik nieko nelaimėjom, bet milžiniškai daug praradom. 1920 m. liepos 12 d. taikos sutartis su Sovietų Rusija nustatė rytų ir pietų Lietuvos sienas. Tačiau tos sienos rytuose ir pietuose buvo tik mažiausias minimumas, kuriuo atgimstančioji Lietuva galėjo pasitenkinti. Taip atsitiko tik dėl to, kad aplinkybės nebuvo palankios Lietuvai plačiau pasireikšti. Iš tikrųjų gi, jei Lietuva būtų galėjusi sujungti savo valstybėje visas savo etnografines ir glaudžiai istoriškas žemes, tai Lietuvos sienos būtų ėjusios žymiai toliau į rytus nuo Maskvos sutartimi nustatytos linijos ir būtų siekusios giliau į pietus, peršokdamos Nemuno vagą. Bet tikrovė pasirodė daug žiauresnė ir

nepalankesnė, negu 1920 m. buvo lietuvių manyta ir nusileista. Mums nepavyko išlaikyti rytuose ir pietuose net tų kuklių Maskvos sutarties sienų. Smurtas, paremtas plika jėga, išplėšė mums senąją sostinę Vilnių, garsiuosius Kęstučio Trakus, liūdnos atminties Krėvės pilį, Vytauto mėgtąjį Gardiną, dvasiškuosius Seinus, taip artimus Suvalkus!.. Tai sudaro trečdalį turėjusios būti laisvos Lietuvos žemių! Taigi, atgimusi Lietuva rytuose ir pietuose liko smarkiai pažeista, įėjo į laisvą gyvenimą su kruvinais nuostoliais.

Tokia tad yra dabartinė Lietuvos teritorinė būtis. Ji nėra teisinga nei etnografiniu atžvilgiu, nei gera — strateginiu. Šiandien klausimas, dėl ko taip nelaimingai mums atsitiko, turi ne tik grynai istorinės reikšmės. Praeities, žinoma, pakeisti negalima, nes laiką atsukti atgal žmogus neišgali. Bet praeitį reikia stengtis atitaisyti ateityje. Todėl praeities tyrinėjimas, padarytų klaidų nustatymas ir išaiškinimas yra labai svarbus dalykas ateičiai. Ateities žygiai turi būti toki, kad juose praeities klaidos nepasikartotų. Pasimokę iš praeities, turime kurti naują, geresnę ateitį. Su skausmu širdyse ir su ašaromis akyse mes šiandien esame priversti stebėti, kaip kenčia mūsų broliai, svetimųjų valdžioje gyvenantieji. Ginklo kovos pasibaigė beveik prieš dvidešimt metų. Lietuva išsikovojo laisvę, bet su žiauriai apkarpytais sparnais. Kaip gali pasiekti laimingesnę ateitį Lietuva, netekusi senovės galingų sparnų — vakarų ir rytų žemių, geriausiu tautos sūnų krauju apšlakstytų senovėje ir netoli-

moje praeityje! Mums tų sparnų, tų žemių netekimas yra tik laikinas reiškinys, atsitiktinis nepasisekimas. Mes tuo giliai tikime, tuo guodžiamės ir raminaimės. Bet dažnai nusiraminiuose glūdi didžiausias pavojus atskiriems žmonėms ir tautoms. Nusiraminimas švelnina patirtos skriaudos aštrumą, migdo valią ir pasiryžimą griežtai kovoti, nes pasiduodama masinančiam laiko veikimui. Apimęs žmogus nėra toks judrus, veiklus ir patvarus, kaip reikėtų didiems darbams nuveikti, o yra linkęs atidėlioti svarbius veiksmus į neribotą ateitį, užliūliuodamas savo ūkanotomis viltimis, kad gal pasikeis geroj pusėn sąlygos ir tikslo bus galima pasiekti žymiai lengviau, be skausmingų vargų, rūpesčių ir aukų.

Viešpatie, saugok mus nuo tokio pražūtingo valios susilpnėjimo ir bekoviško pasidavimo mums jėga primestam likimui! Tai būtų pirmas žingsnis į nesulaikomą mūsų tautos ir valstybės žlugimą! Pakelkim galvas, atverkim akis ir pasižiūrėkim, kas aplink mus darosi ir kas norima su mumis padaryti. Meskim žvilgsnius į rytus ir vakarus! Kova ginklais seniai pasibaigė, bet rytuose ir vakaruose su lietuvybe kovojama nepalyginamai pavojingesnėmis priemonėmis, negu pats aštriausias materialinis ginklas. Ten yra be atodairos naikinama, laužiama, raunama iš šaknų ir trypiama lietuvybė tokiu būdu, kad sunku patikėti, kad gyventume kultūringame XX-me amžiuje, laisvo tautų apsisprendimo šūkio gadynėje. Ir tiems kenčiančiams broliams mes nieku negalime padėti, nes ginklai tyli, o paguodos žodis skriaudos nesulauko, skausmo nesumažina. Vakaruose, Mažojoj Lietuvoj, gyvoji

nardas užsidengė veidą pilkos sermėgos rankove.

Girdėjo kaip sukleveno vėjas senas klijimo duris. Toks didelis, platus laukas atsidavė vėjui, jis dūsavo verkė ir skrido toli toli. Ir rodėsi vyrams, kad daug valandų, jiems betylint, išgirdus tą neaprepiamą žodį *N e b e r a*.

O Tadukas nebeiškentė tos slogios tylos, ir paklausė:

— Dėdė, tu nebaigei pasakos. Tai kaip su paukščiu?.. Kaip su tuo paukščiu, — dar paklausė, kai jam neatsakė.

— Negrįžo, vaike. . . Negrįžo.

Sešupė.

Didysis Prūsų sukilimas

(1260—1283).

Lietuvių širdims pakrypus į vakarus, pasidarė aktualesnis ir mūsų brolių prūsų likimas. Bematant tai atsispindėjo grožinėje literatūroje. „Sakalas“ išleido „Paskutinį Prūsų sukilimą“ (1938), o „Spaudos Fondas“ — „Sukilimą Montė“ (1937). Reikia brėžti pabrėžti vieną negerovę, kad čia tėra vertimai iš vokiečių kalbos. Juk esama gerų sąlygų patiems lietuviams sukurti originalių veikalų. Tai mūsų pareigos ir garbės dalykas.

Pirmoji leidykla pateikė M. Springborno, o antroji — Botho grafo von Keyserlingko veikalą. Apie Montė vieną vertimą dar prieš 1926 m. buvo padaręs Anas Bruožis. Tai vokiška Piersono apysakaitė. Atskira knygelė Jagomastas ją išleido 1929 m. Tilžėje. Tikslus pavadinimas šitokis: „Erkus Monte arba Kryžiai Prūsijoje ir Lietuvoje. Vertė Lazdaitis“. Leidinėlis (27 p.) yra „Prūsų lietuvininkų knygynėlio“ dalis.

Čia aprašysiu prūsų sukilimą tiksliai pagal istorinius šaltinius. Jau 1260 metų rudenį visi aisčiai nuo Vislos ligi Dauguvos pradėjo bruzdėti. Tai buvo pasirėngimas didžiulei kovai. Kuršiai, norėdami išnaudoti Durbės laimėjimą, susijungė su lietuviais. Žiemgaliai išvijo kryžiuočius iš pilių, ku-

lietuvybė jau yra suvaryta į palėpes, suspausta, suvarginta, vos berusanti. Todėl ten paskutiniu metu laiku pasiūta vartyti kovą su praeities lietuviybės dvasia, išbraukiant iš gyvo gyvenimo senuosius lietuviškus kaimų, miestų ir vietovių vardus, kad net ir vardai jau neliudyti, kad čia seniau buvo lietuvių gyventa, kad čia būta ir esama senosios lietuvių žemės. Panašiu keliu, matyt, ruošiamasi eiti ir Rytų Lietuvoje, okupuotose Vilniaus, Gardino, Seinų, Suvalkų žemėse. Žūtbutinė kova su lietuvybe ten pradėta uždarančiomis lietuvių mokykloms, visas ekonomines ir kultūrinės draugijas, suvaržant lietuvišką spaudą. Ten dar neišgalima pakirsti lietuviybės fiziškai, tad stengiamasi ją pažeisti dvasiškai, užspaudžiant tautiškai kultūrinę veiklą. Tuo tikimasi nušauti iš karto du kiškius: išnaikinti ten lietuviškąją dvasią, o fiziškas lietuvių liekanas paversti lenkais. Tuo būdu okupuotosios Lietuvos lietuviai turį materialiai padidinti

rių jų žemėje buvo nemaža prisistatė. Pagaliau, prieš ordiną sukilo ir Ezelio salos gyventojai. Tai visa buvo tiesioginė pasekmė Durbės smūgio, kur lietuviai palaužė kryžiuočių galybę.

Prūsų žemėje, tarp Nemuno ir Vislos irgi ėjo nervinga ruoša. Šmėžavo pasiuntiniai ir vyko pasitarimai. Greičiausiai svarbieji reikalai buvo aptariami atkampiose vietose ir girių tankumynuose. Į bendrą samokslą negalėjo įsiliesti tik Kulmija ir Pomeranija, kur susitarimą kliudė gausingi vokiečių naujakuriai. Darbas ėjo nepaprastai tvarkingai. Buvo išrinkti sukilimo vadai: sambių — Glandas, arba tangių — Henrikas Mantis, arba Montė, bartų — Divanas, varmiečių — Glapas, pagaliau pogezaniečių — Autumas. Senieji šaltiniai temini vienas pavardes, be vardų. Vienas tik Mantis turi Henriko vardą. Mat, jis buvo krikštytas. Juk kryžiuočiai prūsų vaikams dažnai savo pilyse išaukino. Taip Mantis buvo išauklėtas Magdeburge, kur pramoko ir vokiškai (čia buvo ėjęs mokslą ir prūsų misininkas Adalbertas —

Vaitiekus). Tai buvo pavojingiausia kryžiuočių, mat, tas asmuo pažino kryžiuočių gyvenimą ir kariavimą. Iš tikrųjų, jis pasirodė vienu pačių gudriausių sukilimo vadų. Vėlesnis šaltinis (1339) jį vadina net viso sukilimo vadu¹⁾.

Nereikia nei klausti, kurios buvo sukilimo priežastys. Jos glūdėjo pačiame prūsų nukariavime, prūsų, kurie turėjo savo tikyba, papročius, kultūrą, pagaliau gyveno nepriklausomą gyvenimą ir turėjo savo tautos orumo ir laisvės supratimą. Galima kalbėti tik apie sukilimo priekabas. Pirmiausia, žinoma, baisiai kietas kryžiuočių valdymas. Paskui sukilimo kibirkštis tiesiogiai bus kilusi iš Lencenburgo (prie Aismarių, į rytus nuo Balgos) įvykių. Kartą Varmijos ir Natangijos viršininkas kryžiuotis Folradas Mirabilis pasikvietė vaišių tų sričių prūsų didikus. Bepuotaujant Lencenburgo pilyje, staiga vienas jų užpūtė žiburį ir puolė Folradą. Per savo šarvus išlikęs gyvas, viršininkas be galo žiauriai atkeršijo. Jis vėl susikviečia tuos pačius svečius ir, kai jie išgėrė, užrakino duris ir gyvus sudegino. Ir reikia pastebėti, jog tai atsitiko tuomet, kai prūsai jau buvo pradėję bruzdėti, pasak Dusburgo, „įtarti dėl apostazijos“.

Vadinasi, vokiečiams mirtinas pavojus išdygo po jų pačių kojomis. Nors jie buvo laukę audros iš kur kitur, atsieit, iš mongolų, dabar vadinamų totorių. Mat, jie, prievarta pasiėmę Galicijos Danilių ir Rusijos kunigaikščius, nusiaubė lietuvių plotus, ypač jotvingių sritį, paskui patrukė į Krokuvos ir Sandomiro kunigaikštijos. Popiežius totoriams atremti ginkluoto sąjūdžio vadu 1260 m. pradžioje paskiria vokiečių ordino magistrą Hartmutą Grumbachą. Bet šis pavojus praslinko pro kryžiuočių sritis, o teko susidurti su kuo kitu.

Tai didysis prūsų sukilimas, trukęs išties 15 metų. Organizuotas buvo labai sumaniai. Kiekviena sritis gavo karo vadą. Matyt, būta bendro visai žemei vadų pasi-

ir sustiprinti atėjūnišką lenkų gailvalą ir tas žemės paversti „iš amžių lenkiškomis žemėmis“, panašiai kaip buvo ir rusų stengiamasi iš Lietuvos padaryti „iš amžių rusiškąją žemę“. Taigi, žiauri kova su lietuvybe eina dviejuose frontuose: vakaruose ir rytuose. Ten norima galutinai pakirsti Lietuvos sparnus, kad jie jau niekad neataugtų. Tai yra kova ir mes jos neturime pamiršti. Nuo kovos reikia bėgti, nes kova grūdina, stiprina žmogų. Tautų teisės į gyvenamas žemes susidaro šimtais ir tūkstančiais metų. Todėl lietuvių tautos teisių į rytų ir vakarų žemes joki persekiojimai negali panaikinti!

Ten yra žiauriai žudoma lietuviybė, bet tai turi mus skatinti dar atkakliau kovoti. Istorija dar nėra pasakiusi savo paskutinio žodžio, kieno laimėjimu visa tai turi baigtis. O mūsų svarbiausioji pareiga šiuo metu — būti dvasiškai stipriems, pasiruošusiems ir pasiryžusiems kovoti!

Qui.

¹⁾ Buvo ir mažesnių vadų. Pvz., Skumas, Štucas, Pobravas, Linkas, Koltas, Numas ir Derskas.

tarimo, kadangi sukilimui nustatyta viena diena, būtent, 1260 m. rugsėjo 20 d. Lyg atitinkant rudens orą, tuomet visuose prūsų žemės kampuose pakilo pašėlusis ir kruvina audra. Atrodo, jog vokiečiams ji buvo netikėta. Kryžiuočiai ir jų kolonistai vieni buvo be pasigailėjimo žudomi, kiti imami belaisviais. Paskui atsidūrė liepsnose. Ypačiai žiauriai pasielgta su bažnyčiomis ir kunigais, pagaliau su visu tuo, kas buvo susiję su naujo tikėjimo apeigomis. Mat, prūsų galvose krikščionybė per daug aiškiai buvo susijusi su vokiškumu, o tasai su pavergimu.

Sukilėliai pirmiausia nuterėjo patį kraštą, atsieit, neapsaugotas vietas. Taigi čia skaudžiausiai teko nukentėti vokiečiams kolonistams. Dusburgas gaug kartų rašo, kad buvo paimta daug galvijų ir arklių. Paskui metėsi ant kryžiuočių lizdų. Tai jų pilys, iš kur svetimos valdžios siūlai, lyg voratinkliai juosė prūsų žemę. 1260 metų vėlybą rudenį Prūsijos sričių gyventojai, atsieit, varmiai, natanagai ir bartai puola Balgą. Mat, čia buvo ne tik durys į rytinę Prūsiją, bet, greičiausia, ir vieta, kur vandeniui atkeliaudavo Vokietijos maldininkai (žemutinės Saksonijos ir Vestfalijos). Nors keliskart pilis buvo puolama, bet paimti nepavyko. Vieną kartą du prūsų didikai Skumas ir Štucas rimčiau susikovė su kryžiuočiais ties Balga. Pilies įgula, gal bijodama apsupimo, išėjo priešais. Tuomet prūsai, išnaudodami ūka-

BALYS AUGUSTINAVIČIUS.

Savajai jūrai.

Iš paruošto spaudai eilėraščių rinkinio.

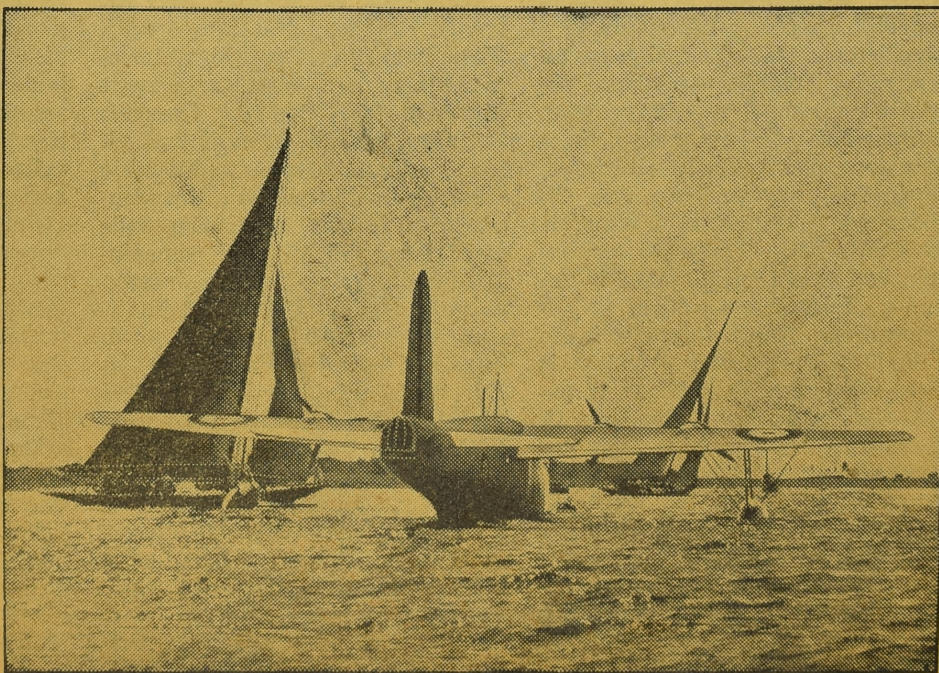
SVEIKA, BALTIJA,
ŽALSVOM AKIM IR BALTA KRŪTINE!
PASVEIKINT NORISI, LINKĖJIMŲ NUSIŪST,
KAD GELEZINIAI RITERIAI IS VAKARŲ NEIŪVEIKĖ
TAVO BANGŲ LIULIUOJANČIŲ [TAVĖS.
DAINUOJANČIŲ
ŽAVINGA ŠYPSENA
MAN PRIMENA LIETUVISKŲ GELSVŲ KASŲ
IR DOBILŲ LIETUVIŠKO
ŽYDRAI MELSVŲ AKIŲ KANČIAS!

AR ATMENI,
KAI SAULĖ TAVYJE KRAUJUOTA DAUZĖS,
KLYKAVO ŽUVĖDROS, PAŽEISTOS Į ŠIRDĮ...
O GIROS AŽUOLAS IR LAUKO LINAS
SKUBEJO PAS TAVE ŽYDĖT ANKSČIAU?!
PASKUI, ATSIMENI,
LIEPSNOJO ANT TAVŲ KRANTŲ RAUDONAS LAUŽAS —
TEN DEGE DOBILAS,
LIEPSNOJO LINAS IRGI,
IR LIJO KARŠTO ŠVINO LIŪTYS DIENĄ IR NAKČIA!

TAI BUVO AUDROS, BALTIJA!
O TU — SYPSOJAIŠI BANGŲ SKAISČIOJOM LŪPOM.
Į ŠIPULIUS DAUŽEI BURES BALTAS, LYG SNIEGAS —
NEPAKENTELI,
KAD SVETIMIEJI PANČIAI TAU KRŪTINĘ JUOSTŲ.
VERKEI, DŪKAI, OŠEI,
KAI PAMATEI,
JOG LINAS MĖLYNAS IR ŽALIAS AŽUOLAS SUKLUPŲ —
ANT KRANTO GINTARINIO SUĖMĖ JUOS MIEGAS...
TADA IS PUTŲ BALZGANŲ IŠAUDEI GINTARINĘ
[JUOSTĄ.

SVEIKA BALTIJA,
ŽALSVOM AKIM IR BALTA KRŪTINE!
PASVEIKINT NORISI, LINKĖJIMŲ NUSIŪST,
KAD ANT KRANTŲ TAVŲ VĖL DEGA AUKURAI.
NORS NUŽYDEJO DAUGEL LINO,
SUTRĖŠO AŽUOLAI PO SMILTIM IR ŽEME,
BET NEUZMIRŠK,
JOG MYLIMA ESI LIETUVISKŲ KASŲ,
PUŠIS LIETUVIŠKA —
NŪN SKRODZIA TAVE GULBINO SPARNAIS!

notą dieną, vieną dalį kariuomenės sivijo, tada prūsai šoko iš slėtu-
paslėpė, o likusi dalis pradėjo vių ir puolė iš užpakalio. Krito
trauktis. Kai vokiečiai šiąją nu- keliosdešimt kryžiuočių, bet ir

Anglų buriotojų regata jūros bombonešio pavėsyj.

Lietuvos Banko rūmai Kaune.

puolikų vadas Pobravas. Šiuose puolimuose prūsai naudodavo pės-tininkus ir raitelius.

Ką daro kryžiuočiai? Jie kreipiasi ten, iš kur visada susilaukia gausios pagalbos. Jau 1260 metų rugsėjo 9 d. Roma žino apie Durbės nelaimę ir ragina maldininkus į Livoniją ir Prūsų žemę. O kitų metų pačioje pradžioje popiežius jau puikiai informuotas ir apie didįjį sukilimą. Sausio 11 ir 21 dieną Aleksandras IV išakmiai kviečia padėti puolamiems kryžiuočiams. Atskirus raštus gauna Varmijos, Olminco, pagaliau, Vokietijos vyskupai ir arkivyskupai. Primenama, jog kovose su prūsais jau žuvę 500 vokiečių riterių ir, apskritai, kryžiuočiams esąs didžiausias pavojus, o drauge ir krikščionybei. Ypatingai raginama, kad vyktų maldininkai iš Čekijos, Moravijos, Lenkijos ir Pomeranijos. Naujo kryžiaus žygio reikalu rašoma dominikonams ir pranciškonams. Kviečiamas ir galingasis Pzemislus — Otokaras II. Pagaliau, prūsų pavojus statomas aukščiau už totorių pavojų. Aleksandras IV 1261 m. bal. 8 d. Kulmo ir Kujavijos vyskupams rašo, kad tuos kryžininkus, kurie skirti kovai su totoriais, pasiųstų kryžiuočių ordinui. Mat, kryžiuočių vienuolijai ir jos misijų darbui Pabaltijy gresia visiškas žlugimas.

Pasak Dusburgo, sujudo visa Vokietija. Jau pačioje 1261 m. pradžioje Prūsų žemėje pasirodo pirmieji maldininkai. Jie tur būt bus atvykę jūra ir sustoję kur nors Aismarių rytų pakrašty. Vienas jų dalinys, žinoma, drauge su kryžiuočiais išiveržia į Sambiją (ties Karaliaučium). Bet vietos gyventojai juos visiškai supila. Sunkiai sužeidžiamas vadas grafas Barbys.

Ne geriau tai armijai, kuri patraukė į rytus, į Natangijos sritį. Vieną kartą jiems pavyko nuterioti apylinkę, bet antrą kartą žygis pasibaigė labai liūdnei. Garsusis Henrikas Mantis kryžininkus visiškai sumušė vietoje, vadinamoje Pokarvis (netoli vėlesnio Brandenburgo). Antra kryžiuočių dalis atsiskubino gelbėti, bet, pamačiusi sukilėlių galybę, nei nemėgino ką nors daryti. Pokarvio laimėjimas įvyko 1261 m. sausio 22 d. Žuvo čia, be kitų ir vienas vokiečių riteris vestfalielis Štenkel iš Binteimo, kuris, pasak Dusburgo, labai narsiai kovėsi dėl to, jog girdėjęs iš vieno vyskupo, esą Prūsuo-se žuvusių sielos be skaistyklės tiesiog patenkančios į dangų. Matyt, norėdamas įtikinti savo brolius — vienuolius, kurie skaitys tą aprašymą, kad tai tiesa, kronikininkas štai kaip nupasakoja magdeburgiečio riterio Hirchal-

zo mirtį. — Po pergalės prūsams reikėjo aukoti dievams ir du kartus krito burtai ant šio aukšto kilimo vokiečio, kuris su daugeliu kitų buvo patekęs į nelaisvę. Bet abu kartus vadas Mantis jį išgelbėjo. Mat, kadais Magdeburge (ten Henrikas buvo auklėjamas) šis vokietis keliskart buvo pagelbėjęs Mančiui. Tai rodo prūsų būdo kilnumą. Kai trečią kartą burtai puolė vėl ant to paties, dabar jis savo valia sutiko su likimu. Hirchalzas buvo pririštas ant arklį ir taip sudegintas. Čia skaitome, girdi, tuo metu iš jo burnos išlėkęs balčiausias karvelis. Šitoki stebuklai su sielomis Dusburgo veikale pasitaiko dar porą kartų.

Vis dėlto Balgos tvirtovė atsi-laikė. Tuo tarpu Varmijos vyskupo Anzelmo žemėse buvo kitaip. Čia sukilėliai iš dalies kova, iš dalies apsupę badu paėmė Heilsbergo ir Braunsbergo pilis. Prūsai turi „tris mašinas ir kitokių karinių padar-gų“. Heilsberge apsuptieji suvalgė 250 arklių su odomis. Kai vis dėlto reikėjo palikti tvirtovę, jie dvylikai jaunų prūsų išlupa akis ir taip paleidžia į savuosius. Kryžiuočiai iš tų dviejų pilių pasitraukia į pietus, į Elbingą. Šia proga išsamiausias prūsų žemės istorijos autorius Ewaldas pastebi, jog kryžiuočiai žiaurumais gal pralenk-davę pačius pagonis prūsus.

Minėtos Varmijos pilys paimtos nė vėliau kaip 1261 m. kovo mėnesį. Dabar prūsai pasisuka daugiau į rytus. Jie nori nušluoti Karaliaučių ant Prėgliaus, Kroicbur-gą ant Pasmaro ir Bartenšteiną ant Alnos. Mat, tie punktai lyg koki čiuptuvai siekė gilyn į prūsų žemės rytus. Prasideda formalus apgulimas. Prieš kiekvieną pilį įrengia po tris eiles sutvirtintų apkasų. Taigi apgultiesiems atkertamas bet koks susisiekimas su aplinka. Beveik badas. Pasak Dusburgo, valgoma arklių ir galvijų odos, nuo ko, girdi, daugis nete-kę dantų. Kroicburgo įgula neištveria ir 1263 m. slapta apleidžia pilį. Bet beveik visi žūva nuo įtuzusių prūsų kardų. Bartenšteinas gynė-si narsiai, bet ir prūsai čia buvo atkaklesni, galimas daiktas, kad ši pilis toli buvo nusikišusi į rytus. Pasak minėto kronikininko, čia prūsų karių buvę 1.300 su trimis mašinomis. Kroicburgiečiai darė, ką galėjo. Sakysim, jie prūsams vilioti panaudojo du jų tautiečius Miligedą ir Tropa.

(B. d.).

Jubiliejinė skautų stovykla

Skautų organizacija siekia jaunuolius parengti gerais valstybės piliečiais, ugdydama ir grūdindama juose fizines ir moralines jėgas bei rengdama juos praktiniam gyvenimui. Skautai yra tarptautinė, kartu ir tautinė organizacija. Visur išplitusią skautų organizaciją jungia bendrieji dorovės dėsniai ir auklėjimo metodai. Skautų brolijos ir seserijos, siekdamos plataus kultūrinio bendravimo, palaike visuotinės kultūros svorį. Jokios kitos tarptautinės organizacijos taip gerai nesugyvena, kaip skautų organizacija.

Lietuvos skautai atsirado atgimstant Lietuvos valstybei, 1918 m. Vilniuje. Vadinasi, mūsų skautams sukanka dvidešimts metų. Lietuvos Skautų Sąjunga, ryždamosi skautiškai pažymėti valstybės ir savo dvidešimtmetį, šįmet surengė dvi didžiules stovyklas: skautų — dr. Basanavičiaus šile, A. Panemunėje ir skaučių — Pažaislio miške. 1928 m. tame pat dr. Basanavičiaus šile įvyko pirmoji skautų tautinė stovykla, o šįmet surengta skautų stovykla pavadinta 2-ja jubiliejinė stovykla.

Stovyklavimą skautybė laiko svarbiausiu metodu jaunuolių auklėjime. Stovykloje jaunuoliai gauna daugiausia progos savarankiškai pasireikšti; ten ugdomas jų atsakingumo jausmas. Stovykloje jaunuoliai geriau pažįsta gamtą, geriau su ja susigyvena. Stovykloje jaunuoliai išmoksta būtinos visuomeniniam gyvenimui drausmės ir patiria jos reikšmę. Stengiamasi, kad stovyklautojai giliau išsąmonintų tautos istoriją. Visi stovyklos užsiėmimai tvarkomi taip, kad kuo geriausiai galėtų plėstis būdingiausi skautiško būdo bruožai: jautri širdis ir sąmoningas tėvynės reikalų supratimas. Skautų stovykloje skautas patiria, kad kiekvienas žmogus yra būtina dalelė visame valstybės organizme. Stovyklos gyvenimas išugdo jaunuolių religingumą, socialinį jausmą, gamtos meilę, gerą nuotaiką, sąžinin-

Anglų skautai tautinėje skautų stovykloje.

J. Bačkaičio nuotr.

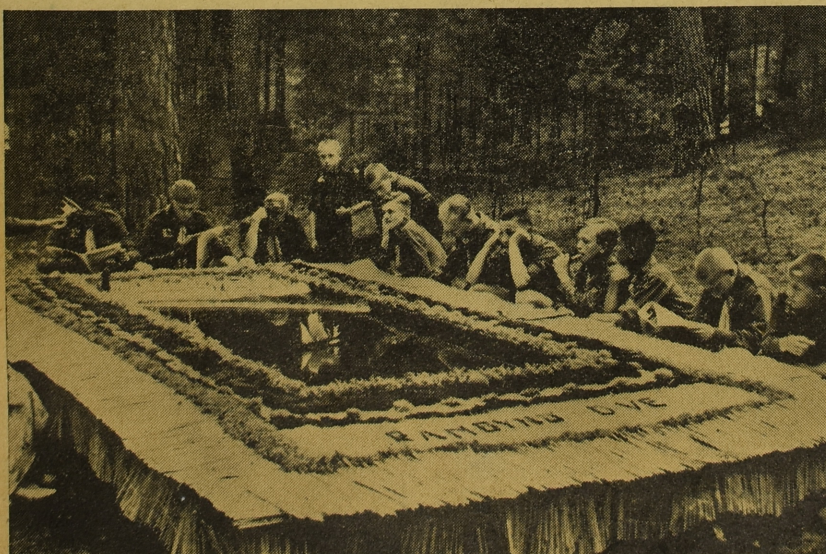
gą darbo įvertinimą, savarankiškumą, punktualumą, pasitenkinimą mažais ištekliais.

II-oji tautinė skautų stovykla prasidėjo liepos 8 d. A. Panemunėje. Stovyklauja apie 1400 skautų. Be to, stovyklauja apie 100 šių valstybių skautų: Amerikos, Anglijos, Prancūzijos, Vengrijos, Suomijos, Latvijos, Estijos ir Švedijos. Ši skautų stovykla įrengta, tarytum koksai atskiras miestukas, kurį labai gražiai užrekomentuoja Didieji šefo vartai. Pievoje ties paplūdimiu yra vėliavų, parodų ir žaidimų aikštės. Visas stovyklos rajonas aptvertas. Rajonas smulkiai išplanuotas ir vietos paskirstytos skautiškiems vienetams. Stovyklos keliai pavadinti įvairiaisiais vardais, kaip antai: Geležinio Vilko keliai, Vilniaus alėja, Meškinų takas ir pan. Stovykloje yra viešbutis, ligoninė, paštas, bankas, paroda, restoranas, krautuvė, savas radiofonas ir t. t.

Kiekviena stovyklos diena turi savo pavadinimą, pritaikytą tos dienos programai. Stovyklavimo metu vyksta visa virtinė eitynių, parodų, varžybų, sportinių pasirodymų, laužų ir t. t. Visą stovyklos laiką taip pat vyksta varžybos įvairiose skautiškos praktikos srityse. Varžybos yra šios: stovyklos įrengimo, pirmosios pagalbos, palapinių statymo, skautišku įrankių, savo darbo palapinių, šaudymo, telefono linijos tiesimo ir signalizavimo. Vertina specialistų komisijos. Organizuojama ir skautiškos spaudos paroda, kuri vaizduoja skautybės istorinę raidą Lietuvoje, jos veikimą, skautų darbus ir t. t. Stovykloje nuolat būdi skautų ugniagesių postas ir patruliuoja ugniagesių patrulis. Skautų ugniagesių stovykloje yra kelios ugniagesių mašinos ir įrankiai miškui gesinti. Veikia iš pačių skautų suorganizuota speciali policija. Naktį stovyklą saugo pačių skautų sargybos. Stovykloje yra ir viešosios policijos pareigūnų. Leidžiamas ir specialus stovyklos laikraštis „Stovyklaujame“.

Lankytojai į stovyklą įleidžiami už tam tikrą nedidelį atlyginimą. Lankymo laikas: šventadieniais nuo 10 val. iki vakaro, o paprastomis dienomis — nuo 14 val. Skautai iš stovyklos išvykti gali tik su specialiais vadovybės leidimais.

II-osios tautinės skautų stovyklos atidarymas įvyko liepos 10 d. Į iškilmingąjį stovyklos atidarymą atsilankė stovyklos garbės komiteto nariai: žemės ūkio ministras Juozas Tūbelis, švietimo ministras prof. J. Tonkūnas, krašto apsaugos ministras kariuomenės vadas brig. gen. St. Raštikis, susisiekimo ministras inž. Stanišauskis, švietimo viceministras Masiliūnas, užsienių reikalų viceministras Urbšys ir k. aukštieji asmenys. Iškilmės buvo pradėtos 12 val., į stovyklą atvykus II Tautinės Skautų Stovyklos Aukščiausiam Globėjui, Lietuvos Skautų Šefui, Respublikos Prezidentui Antanui Smetonai. Jis buvo sutiktas didžiuoju skautų salutu. Atvykus Respublikos Prezidentui, prie tribūnos

Iš tautinės skautų stovyklos.

J. Bačkaičio nuotr.

VILNIAUS PASTABOS

P. VIDZEMNIEKS

(Žiūr. Trimito 27 nr.)

Idomu, kad Vilniaus krašte lietuvių gyvenimo sąlygos daug blogesnės, kaip kitose Lenkijos vaivadijose ir miestuose, kur ne jų gimtinė. Žinoma, čia kalbama tikrai apie materialinę gerovę, nes bet kokie tautiniai ir dvasios siekimai svetur užmirštami. Tokie svetur iškeliavę lietuviai greit patenka į lenkybės įtaką.

Pasidomėjęs „Gdynės - Amerikos linijos“ keleivių sąrašais, kuriuos man maloniai parodė bendrovės gydytojas latvis, įsitikinau, kad tam tikras nuošimtis Vilniaus krašto gyventojų taip pat iškeliuoja. (Iškeliavimas, arba emigracija iš Lenkijos yra plačiu mastu jau eilę metų, nes didieji Lenkijos garlaiviai kiekvieną kartą plaukdami per vandenyną pilni ligi paskutinės vietos, o atgal į Europą eina tušti). Labiausiai emigruoja žydai. Emigruoja į Ameriką ir Afriką. Visuose Lenkijos miestuose yra didelių emigracijos kontorų, jų esama ir Vilniuj, Gardine, Suvalkuose, ir laivų agentų beveik visuose mažesniuose apskričių miestuose ir centruose.

9.

Mano nuomone visa, kas čia aprašyta, yra dviejų ir daugiau tautų nelaimė, aplinkybių sutapimo, skurdo ir nelemties rezultatas. Rašau tai be ypatingo noro tyčia sukelti neapykantą prieš vieną ar kitą tautą, ar valstybę, bet tikrai norėdamas atrasti logišką išeitį iš to chaoso. Jaučiu tam tikrą atsakingumą už kiekvieną savo žodį, žinodamas, kad vienas kitas rašiny minėtas faktas, ar mano išreikšta mintis bus priimta tam tikrų sluoksnių su nepasitenkinimu. Bet tai ir liūdniausia, kad nors ir kaip aš stengiausi, bet kelionės metu teigčiau tikrai neigiamus išpūdžius. Tikiu, kad kiekvienas latvis kartu su manim džiaugtųsi, jei artimiausioj ateity visi tie nesusipratimai susitvarkytų ir Vilniaus klausimas būtų išspręstas kuo teisingiausiai, kad nurintų šaukiamasis teisybės. Bet tos

teisybės negalima niekur atrasti krašte, kur daug žmonių be ypatingos priežasties kišama į kalėjimus*) ir arešto namus, kur teismai skelbia ilgų metų bausmes ir net šiurpius mirties sprendimus, kurių vienintelė priežastis ta, kad žmonės nenori pripažinti smurto. Karo teismai baudžia mirtim išdavikus, bet kurie gi yra išdavikai, ar tie, kas atvirai pareiškia savo įsitikinimus, ar tie, kurių išdavystės pagrindai, dažnai provokacijos būdu, paremtas visas kaltinimas?

Kaune ir Rygoj buvau girdėjęs apie žiaurias bausmes Vilniaus krašte, bet tikrenybė tai tik smulkmenos. Baudžia ne tikrai išdavikus ir vagis. Daugumas yra įvairių administratyvinių nuostatų peržengėjai, nesumokėję mokesčių ir t. t. Ypatinų piemonių griebiamasi prie valiutos kontrolės pasieny. Į išvykstančius traukinius į Latviją jau Vilniuj arba Dūkšte įsėda tam tikri privatūs agentai, kurie, apsimesdami keleiviais, stebi ir vikriai iškvočia kitus keleivius, norėdami susekti, kas išsiveža pinigų daugiau kaip norma. Rodos, dalį konfiskuotų pinigų gauna ir tie „žvalgai“, nes išvežti negalima daugiau kaip 10 zlotų. Kiekvieną mėnesį taip susekama po keliasdešimt „valiutos šmugelininkų“, kurių tarpe pasitaiko ir latvių.

Latvijos generalinis konsulas Vilniuj rašo pranešimą Rygos užsienių pasų skyriaus vedėjui, kuriame prašo perspėti keliautojus į Lenkiją nuorintų nesmagumų, kurie gali pasitaikyti. Paprastai, be pinigų konfiskacijos sulaikytąjį (tiesiog areštuotąjį) keleivį dar nubaudžia kelių mė-

*) Apskričių miestuose kalėjimai ir arešto namai įrengti nehygieniškai ir dažnai perpildyti, todėl bausmės atlikimas įvyksta pagal „kortelių sistemą“ iš eilės. Krinta į akis nešvarumas, ypač išeinamų vietų. Pvz. Brėslaujos ir Glembokos arešto namuose.

pirmiausia buvo sunėstos vėliavos, o vėliava subėgo ir skautai, kurie savo šefui sukėlė didžiules ovacijas. Skautų šefą pasveikino Lietuvos Skautų Brolijos vadas, vyriausias skautininkas, plk. Juozas Šarauškas. Jis savo kalboje nurodė stovyklos tikslus ir reikšmę skautų auklėjimui. Po jo kalbos visi stovyklavę skautai, I gusarų pulko orkestrui pritariant, sugiedojo Tautos himną. Po to buvo pakeltos Lietuvos ir visų tų valstybių, kurių skautai stovyklauja, vėliavos. Pakėlus vėliavas, skautai, davus jiems tam tikrą signalą, sugrįžo į savo vietas. Jiems sugrįžus į savo vietas, sveikino stovyklaujančių užsienio skautų vada. Sveikino estai, amerikiečiai lietuviai, suomiai, anglai, vengrai, latviai ir švedai. Visi sveikintojai savo kalbose pareiškė didelį džiaugsmą, kad gali stovyklauti Lietuvos skautų tautinėje stovykloje. Sveikintojams atsakė Lietuvos skautų šefo pavadootojas vyr. skautininkas dr. Jurgis Alekna. Po to šefas įteikė Lietuvos Skautų

Brolijai vėliavą. Ją iš šefo rankų priėmė Lietuvos Skautų Brolijos vadas vyr. skautininkas plk. Šarauškas ir įteikė ją vėliauninkui. Įteiktoji vėliava buvo pagerbta visų ten esančių vėliavų. Pagerbus naujai įteiktą vėliavą, prasidėjo iškilmingos eitynės šefui pagerbti. Stovyklauja vienetai pro aukštųjų svečių tribūną pražygiavo darniomis eilėmis. Praėję pro aukštųjų svečių tribūną, visi rajonai nuvyko į savo stovyklas ir ten laukė apsilankant šefo. Šefas aplankė visas stovyklas, kiekvieną iš jų atskirai atidarydamas ir apžiūrėdamas visus stovyklos įrengimus.

Stovyklos atidaryme dalyvavo labai daug žmonių. Visi domėjosi ir gėrėjosi gražiu skautų susitvarkymu. Lankytojai gyvai stebėjo ir užsienio skautų rajonus. Užsienio skautų tarpe yra ir lietuviškai kalbančių, o taip pat ir lietuvių. Sakysime anglų skautų tarpe yra lietuvis Kalinauskas, kurio tėvai iš Lietuvos išvyko prieš 11 metų.

nesių kalėjimo bausme, žiūrint, kiek atrasta pinigų. Ligi teismo tenka praleisti ilgoką laiką arešte, arba tenka rūpintis laidu, kurį surasti pro šalį važiuojančiam keleiviui svetimšaliui nėra lengva. Kad aprašomosios aplinkybės tikrai tokios, tegu liudija įvykis su viena 80 metų senele, kuri už mėnesio prieš paskutines Kalėdas buvo atvykusi iš Latvijos į Vilnių gauti mirusiojo brolio palikimo, apie 200 zlotų. Lenkų įstaigos tai žinojo, tačiau senutės neperspėjo ir pasieny pinigus atėmė, o senele patraukė į teismą. Dėl didelės senaivės jos į kalėjimą nesodino, bet ji turėjo likti Turmonte, Lenkijos - Latvijos pasieny, policijos priežiūroje. Konsului prašant, teismas paskubintas, ir senele, jei jos neišgelbės giminaičiai iš Latvijos, sumokėdami bausmę, turės eiti į kalėjimą. Tai tau ir brolio palikimas!

Tokių precedentų Latvijos ar Lietuvos pasieny nesu girdėjęs.

10.

Savo pastabose lig šiol dar nė žodžio nesu paaikškinęs apie Vilniaus krašto rusų skaičių ir jų gyvenimo sąlygas. Rusai lenkams yra blogiausia „išdirbimo medžiaga“. Apskritai Lenkijoje esą apie 6 milijonus rusų, kurių gal 4 milijonai stačiatikių. Jie visai ne Rusijos emigrantai, bet vietos gyventojai, kurie teko Lenkijai kartu su prijungtais prie Lenkijos kraštais. Stačiatikybė rusam yra tvirta siena prieš lenkinimą ir dėl tos priežasties Lenkijos administracija, kuri yra visiškai katalikiška, dažnai kišasi į stačiatikių bažnyčios gyvenimą (— žinoma, ir į liuterionių, kurių vyskupo vokiečiai nenori pripažinti, nes jis laikosi iš lenkų malonės) ir į stačiatikių bažnyčios valdomuosius organus leidžia paskirti tikrai tikrus polonofilus, lenkų draugus. Todėl savo laikui jie ištrėmė Vilniaus ir visos Lietuvos (būdinga, kad senosios Rusijos stačiatikių bažnyčia taip titulavo stačiatikių Vilniaus vyskupą) metropolitą Elevferijų, kurs dabar gyvena Kaune ir vadovauja Lietuvos stačiatikių bažnyčiai. Būdinga, kad Lenkijos rusų stačiatikių oficiali kalba turi būti lenkų kalba, nors, kaip žinoma, stačiatikių lenkų beveik visai nėra. Nors bažnyčioj sutrukdomas bet koks tautinis rusų judėjimas, tačiau rusai savo pasyvumu labai kenkia Lenkijos reikalams. Daugiausia kenksmingi Vilniaus krašto rusai, kurių gyvenimas sunkiausias.

Studijuojant Vilniaus krašto problemą, į rusus tenka atkreipti ypatingą dėmesį. Jau pačiame Vilniaus mieste rusų labai daug ir, žinoma, jie visi svajoja apie „matuškos“ atgimimą kaip vienintelį išsigelbėjimą. Kitais žodžiais kalbant, Vilniaus rusai žiūri į šiandieninį sovietų viešpatavimą Rusijoje, kaip į pereinamą reiškinį.

(B. d.)

Šilalės šaulių moterų būrio šaulė JADVYGĄ KUKŠTAITĘ, ištekėjusią už JUOZO BARTKAUS, sveikiname, linkėdami laimingo gyvenimo.

Būrio vadė, taryba, šaulės.

Kautynės prieš 75 m.

(1863 M. SUKILIMO KALENDORIUS).
(Žiūr. Trimto 26 nr.).

Birželio 2 d. Po kautynių ties Tryškiais (gegužės 21 d.), išbuvęs su savo rinktine apie 2 savaites Tryškių miškuose, Stanevičius nužygiavo į Užventį (Šiaulių apskr.). Čia pat atvyko šiaulių apskrities sukilėlių organizatorius Paulinas Bagdonavičius, kuris atsivedė su savim 100 tinkamai ginkluotų savanorių. Į Užventčio miškus atvyko taip pat žemaičių vaivadystės karo viršininko Laskausko ir kunigo Mackevičiaus rinktinės. Jos jau buvo, po nelaimingų kautynių ties Biržais (gegužės mėnesio pradžioje), Panevėžio ir Tauragės apskrityse. Sukilėliai tikėjosi gauti ten ginklų, tačiau negavo. Rusai persekiojo sukilėlius, jie galėjo žygiuoti tik naktimis. Ties Užventiu Laskausko ir kun. Mackevičiaus rinktinės susijungė su Stanevičiaus rinktine. Vadovavo Laskauskas. Jis norėjo surengti pasala, tačiau nepavyko. Kai maskoliai prisiartinę, pasaloje buvę sukilėliai per anksti iššovė ir nudėjo tik vieną kazokų arklį. Rimtesnio susirėmimo neįvyko, nes maskoliai buvo mažiau ir jie, pamatę sukilėlių jėgas, pasitraukė. Laskauskas, kitą dieną nuvedė sukilėlius į Kurtuvėnų miškus, o iš ten į Tytuvėnus (Raseinių apskr.). Užpakalinėje saugojeėjo Stanevičiaus rinktinė.

Birželio 4 d. sukilėlius puolė 2 gvardijos kuopos ties Siesikais (Ukmergės apskr.). Tai buvo gvardijos suomių pulko daliniai, plk. Michailovskio vedami. Sukilėlių pusėje buvo žymiai daugiau: Albertinskio ir K. Maleckio rinktinės (450 žm.), D. Maleckio rinktinė (60 raitelių ir 60 pėstininkų), B. Olšauskio būrys (30 raitelių), V. Suzino, M. Končiaus ir Siaurimavičiaus rinktinės (370 žm.), taigi iš viso apie 900 sukilėlių. Prieš kautynes sukilėliai pasidalino į dvi grupes: vienai vadovavo K. Maleckis, kitai — Albertinskis. Priešui pavyko pastumti Maleckio grupę. Sukilėliai pasitraukė. Nuostoliai buvo nedideli: 3 nukauti ir 7 sužeisti, tačiau 60 žmonių pasislėpė miškuose ir dingo. Rusų nuostoliai buvo didesni: sužeisti pats voros vadas plk. Michailovskis ir kpt. Vasiljevas, nukauta 2 ir sužeista 15 kareivių. Taip pat ir rusų pusėje daug kareivių išsislapstė po miškus, tokių priskaityta net apie 90.

Birželio 5 d. švenčionių apskrities rinktinė, Gustavo Čechavičiaus veda, puolė maskolių vorą (1½ pėst. kuopos ir kazokų būrys) ties Lupkių kaimu, netoli Ižos (Vileikos apskr.). Sukilėliai paėmė 12 karinių šautuvų, bet turėjo pasitraukti. Jų būrys, apie 30 žmonių, buvo atkirstas nuo kitų ir nuėjo į Dysnos apskritį. Nuostoliai: nukauta 6 sukilėliai ir 17 maskolių, sužeista sukilėlių 8, maskolių 23. Kautynės truko 3 valandas, sukilėliai buvo nuvargę po tolimo žygio.

Birželio 6 d. Rusijos kariuomenės plk. Narbuto*) vora (2 pėst. kuopos ir ½ dragūnų eskadrono) staigiai už-

*) Likimo šypsena. Lietuviškos kilmės žmogus turėjo kariati prieš savuosius.

puolė sukilėlius, kurie buvo sustoję nakvynėi ties Tytuvėnais. Stanevičiaus vadovaujama sukilėlių užpakalinė sauga greit susitvarkė ir atrėmė priešą. Rusai nustojo 9 kareivių ir 1 karininko (2 nukauta, 8 sužeisti), sukilėlių nuostoliai mažesni: 3 nukauta ir 3 sužeista. Maskoliams teko pasitraukti, sukilėliai pasiliko toje pačioje stovykloje. Kitą dieną Stanevičius su savo rinktine išėjo Žagarės (Šiaulių apskr.) kryptimi, o kun. Mackevičius ir Laskauskas nuvedė savo rinktinės į Žaiginiuo (p.-r. nuo Šiluvos) miškus.

Birželio 7 d. Ukmergės apskrityje, Raguvos miškuose sukilėliai susišaudė su plk. Tennerio vora (2 gvardijos pėstininkų kuopos ir ½ gvardijos kozokų eskadrono).

Birželio 9 d. ties Varnioniais (Šiaulėnų v., Šiaulių apskr.) Kušleikos sukilėlių rinktinė susidūrė su plk. Narbuto daliniais, kurie žygiavo iš Tytuvėnų. Nuo Kušleikos rinktinės prieš kautynes atsiskyrė M. Gedgaudo, Bičio ir Puidoko būriai. Bitis nuėjo į Šiaulių apskr. Kai rusai puolė Kušleikos rinktinę, Bitis ketino pulti rusų užnugarį, tačiau pasisekimo neturėjo. Tarp nukautų sukilėlių miške liko ir jų karininkas Daukša. Maskoliai palaikė jį Kušleika ir paskelbė, kad rinktinės vadas žuvo kautynėse.

Birželio 11 d. sukilėliams buvo nelaiminga. Ties Bajėnų kaimu (Babū v., Kauno apskr.) papulkininkis Kurnakovas su 2 pėst. kuopomis ir ½ gvardijos kazokų eskadronu puolė kun. Norvaišos rinktinę, kuri rinkosi Kampių kaimo miškuose. Maskoliai išstūmė sukilėlius iš miško ir ilgai juos persekiojo. Sukilėlių nuostoliai buvo labai dideli, nukauta ir sužeista apie 50 žmonių.

Gegužės 12 d. rusų plk. Michailovskio vora, persekiodama K. Maleckio rinktinę, pasivijo sukilėlius ties Vašokėnais (Troškūnų v., Panevėžio apskr.) ir vėlai vakare puolė juos. Sukilėliai pasitraukė, 7 žmonės buvo sužeisti. Rusų pusėje sužeista tik vienas kareivis.

Tą pat dieną Felikso Kolyškos su-

Mažosios Lietuvos moterys — lietuviybės saugotojos.

Gal viena iš gerųjųusių įvairių sukaktuvių minėjimo bus ta, kad jos mums vis iš naujo iškelia, pabrėžia, pirštu prikišama parodo kartais jau pamirštamą reikalą — mintis bei veiksmus sužadina. Jei kurį reikalą pamirštame, jį palengva ir apleisti pradėdame.

Visoj Lietuvoj minėjome 15 metų Klaipėdos atvadavimo sukaktuves, stengėmės, kiek galėdami, visapusiškai išnagrinėti to krašto padėtį seniau ir dabar. Išskėlėme ir pabrėžėme savojo uosto reikšmę visai Lietuvai, prisiminėme to krašto istoriją, aiški-

128
kilėlių būrys (36 žm.) susidūrė ties Zilinių kaimu (Onuškio v., Trakų apskr.) su poručiko Vilkeno gvardijos kuopa. Kolyško rinko sukilėlius ir ginklus miškuose po nelaimingų kautynių. Po trumpo susišaudymo sukilėliai pasitraukė Valkininko link, prie jo būrio prisijungė dar 20 žmonių. Per susišaudymą maskoliai paėmė vieną sukilėlį ir nelaisvę.

Birželio 14 d. ties Živalciškių dvaru (Seirijų v., Alytaus apskr.) sukilėlių būrys susišaudė su rusų kavalerijos daliniu.

Birželio 15 d. yra ypač minėtina data sukilimo istorijoje. Tą dieną paskeno laivas, kuris vežė ginklus sukilėliams.

Dar pavasarį lietuvių sukilėlių vyriausybės atstovas Švedijoje Demantavičius ir lenkų sukilėlių vyriausybės atstovas Anglijoje Cvierčakevičius nusipirko 1000 šautuvų, 750 kardu, 200 iečių, 100.000 užtaisų šautuvams, 50 centnerių parako, 2.000.000 kapselių ir 3 patrankas. Tai visa pakrovė į anglų laivą, kuris turėjo nuvežti į Žemaičius. Laivo įgula buvo iš įvairių tautybių savanorių, čia būta prancūzų, italų, anglų, vokiečių, šveicarų, belgų, vengrų, olandų, charvatų, ir net rusų iš Rusijos revoliucionierių, pabėgusių iš Rusijos į užsienį. Rusų revoliucionieriai rėmė sukilėlius prieš carą ir vyriausybę. Ekspedicijai vadovavo plk. Lapinskis, senas karininkas, kuris ilgesnį laiką kariavo Kaukaze prieš rusus kalniečių gretose ir buvo jų pramintas Tefik-Beju. Įgulos tarpe buvo ir rusų vyriausybės šnipas, taigi rusai pasirengė pasitikti laivą. Rusai pasiuntė prieš vieną sukilėlių laivą savo Baltijos jūrų laivyną, be to, dar sustiprino krantų apsaugą. Anglų laivo kapitonas atgabeno sukilėlių ginklus ir įgulą į Švediją, toliau vykti atsisakė. Švedai nenorėdami susipešti su rusais negalėjo leisti sukilėliams atvirai rengtis kovai su rusais švedų uostuose, todėl jie sukonfiskavo bemaž visus ginklus, liko apie 40 šautuvų ir kardu. Teko krauti likusius ginklus ir šaudmenis į kitą laivą. Naktį mėginta priplaukti prie Klaipėdos ir ten išlipti. Tačiau pakilo audra ir ekspediciją ištiko nelaimė. Baltijos jūros bangose žuvo 19 žmonių. Jie buvo išlipę iš laivo ir išėdę į 2 valtis. Pirmoji valtis apvirto. Plk. Lapinskis grįžo į Angliją.

(B. d.).

nome politinę, ekonominę ir kultūrinę šių dienų to krašto būti; mėginame rasti būdų ir priemonių, kaip atitautinti, vokiečių gerokai nutautintą kraštą ir t. t.

Bet, jei dar mūsų vaidilų prieš daugelį šimtmečių surkurta ir vaidilūčių rūpestingai saugota „namų ugnelė“ tokiomis vokiečių bei vokietininkų pastangomis gesinta ir dabar nesivaržant gesinama, dar ligi šiol neišblėso — tai tas mums rodo, kad mūsų Klaipėdos krašto tautiečių dvasioje esama ne maža atsparumo. Be to, Mažosios Lietuvos moteris vis pasilieka

Klaipėdos rajono dainų šventė

Lietuvių Muzikų Draugija, vyr. komitetas Lietuvos nepriklausomybės dvidešimtmečiui paminėti ir vietos Klaipėdos rajono dainų šventės komitetas liepos 9—10 d. d. Klaipėdoje suruošė didžiulę dainų šventę.

Dainų šventė buvo pradėta Vytauto Didžiojo gimnazijos salėje Valstybės Radiofono orkestro simfoniniu koncertu. Orkestras, diriguojant talentingam muzikui J. Kačinskui, pagrojo R. Wagnerio operos „Lohengrino“ I v. įžangą ir Bethoveno V simfoniją. Po simfoninio koncerto ten pat įvyko chorų varžybos, kurių metu skambėjo vien lietuviškos dainos. Varžybų I premiją laimėjo Klaipėdos šaulių rinktinės vyrų choras, vedamas A. Mikulskio; II-rą premiją — Klaipėdos Giedotojų draugijos mišrus choras, ved. Mikulskio ir III — Telšių šaulių rinktinės ir katedros jungtinis choras, ved. Jasenauskio.

Patį dainų šventę prasidėjo sekmdienį, liepos 10 d. 16 val. kariuomenės užsiėmimų aikštėje. Trečiąją Klaipėdos krašto dainų šventę atidarė dainų šventės komiteto pirmininkas M. Mačernis. Toliau kalbėjo Klaipėdos krašto gubernatorių Kubilius, pradėdamas savo kalbą šiais žodžiais: „Jei patys save paklaustumėm, koks brangiausias mūsų tautos meno tur-

iškikima lietuvininkė: ji ne tik iškil-mėse bei šventadienių, bet ir šio-kiomis dienomis tebedėvi tautiniais drabužiais ir kasas gražiai vainiku sudėtas tebenešioja, jas rūtomis ap-kaišydamas. Ir savo kalbos klaipėdiš-kių-ės neužmiršta. Tie ir kiti pana-šūs reiškiniai mus turėtų tik džiuginti, Tiesa, šiandieną pasienyje pasitaiko ir tokių dalykų, kad tėvai vokiškai nekalba, o vaikai lietuviškai ne labai kalba. Tas jau, žinoma, negera. Tuo ypatingai turėtų susirūpinti moteris lietuvininkė, tik mes priminkime jai tą didelį lietuvių bei tautybei gresiantį pavojų, jį išpėkime, kol dar laikas. Čia gal Mažosios Lietuvos moterys inteligentės bendrai, o šaulės ypatingai taip pat turėtų šiandieną budėti, žadinti, skatinti seses moteris atsilaikyti vokiečių bangai, kuri labiausiai gresia iš vokiškųjų mokyk-lų, kur suvokiečiųjėliai mokytojai dir-ba vaikų skaidrių sielų nuodijamąjį darbą.

Išlaikyti savo kalbą ir papročius — tai apsaugoti savo tautos brangiausia turtą.

Juk lietuvių moteris, kaip ir ta šventam Rašte minima motina, kuri „verpė linus ir saugojo namus“, taip pat yra didelė savosios „namų ugnelės“ saugojimo šalininkė. Ne veltui mūsų dail. skulpt. P. Rimša yra pa-statęs lietuvių motinai amžiną paminklą, sukurdamas savąją „Mokyk-lą“.

J. Nainienė.

Nuo redakcijos: Klaipėdos krašto lietuvių savaimingumas, jų mokė-jimas išsaugoti senovės papročius ir savo tautinius aprūdus — yra pavyz-dys visoms lietuvaiteims. Pritardami autorės pareikštoms mintims, kreipia-me Klaipėdos moterų šaulių ypating-ą dėmesį į tai, kad jų vyriausias už-davinys ir yra eiti Klaipėdos lietuvi-tei į talką, organizuotai padėti jai ko-voti dėl jos tautinių savitumų.

tas, turėtume neabejodami atsakyti: daina“. Savo kalboje gubernatorių pabrėžė lietuviškosios dainos reikšmę mūsų tautos gyvenime, jos didelę įtaką lietuvių kalbos išsilaikymui ir lietuvių tautiniam atgimimui. Baig-damas kalbą gubernatorių palinkėjo, kad ir ateityje daina būtų mūsų tau-tos gaivintoja ir jos stiprintoja. Švie-timo ministro vardu dainų šventės rengėjus ir dainininkus sveikino kul-tūros reikalų departamento direkto-rius dr. Soblys.

Kalboms ir sveikinimams pasibai-gus, diriguojant N. Martinoniui, ma-žasis jungtinis choras pagiedojo Gruodžio „Tėve mūsų“ ir padainavo Tallat - Kelpšos „Meno dainą“, Brazio „Tu, berželi“, Naujalio „Vasaros nak-tys“ ir Kačinsko „Piovėjas“. Nors mažąjį jungtinį chorą sudarė mažė-nė pusė didžiojo jungtinio choro dai-nininkų, bet jo dainos skambėjo pa-kankamai galingai ir darniai. Gražiai padainavo Klaipėdos jungtinis vyrų choras, diriguojant Stp. Sodeikiai, Štarkos „Jojau dieną“, Banaičio „Val-lio piovejėliai“, Karoso „Tylus va-karas“ ir Gruodžio „Šiltas gražus ru-denėlis“. Publikai labai patiko pasku-tinioji daina, kurią teko pakartoti.

Didysis jungtinis choras, kuriame dalyvavo per 2.000 dainininkų-kių, diriguojant A. Mikulskui, savo kon-certą pradėjo klaipėdiškių giesme „Pranašai didis“. Toliau padainavo Gruodžio „Šią naktelę“, Štarkos „Ver-kė mergelė“, Banaičio „Augo girelėj“, Šimkaus „Žalioj girelėj“ ir Žilevi-čiaus „Laisvės dainą“. Didysis jung-tinis choras dainavimo tempais pran-kė mažesnius jungtinius cho-rus ir labai darniai skambėjo, tik dėl pergreitų tempų, kiek nukentėjo ga-lingumas.

Baigiantis koncertui jau gana smar-čiai lijo, tačiau gausingai susirin-kę klausytojai nenorėjo skirstyti ir pra-šė dainininkus dar pakartoti paskuti-nę dainą, kuri buvo pakartota. N. Martinoniui pranešus, kad žiūrovų

tarpe yra Amerikos lietuvių choras „Pirmyn“, choras buvo pasveikintas didžiausiomis ovacijomis ir iškviestas į estradą padainuoti. Jų lengvutis, grakštus dainavimas ryškiai skyrėsi nuo masinių chorų dainavimo. Nors lietus vis smarkėjo ir buvo labai gai-la permirkusių dainininkų, tačiau publikai choro „Pirmyn“ dainavimas labai patiko ir jis buvo priverstas pa-dainuoti dar keletą dainų. Po to Lie-tuvių Muzikos Draugijos pirmininkas N. Martinonis įteikė chorui ir jo di-rigentui Steponavičiui dovanas: pa-veikslą ir medžio stovylėlę. Be to buvo įteiktos dovanos ir varžybas laimėjusiems chorams. J. Karosas ta-rė baigos žodį ir šventės komiteto vardu padėjo šventės globėjams švietimo ministrui prof. Tonkunui ir gubernatoriui Kubiliui, dainininkams ir visiems prisidėjusiems prie šventės ruošimo darbų.

Vakare Vytauto Didžiojo gimnazijos salėje buvo išpildyta Bethoveno ora-torija „Kristus Alyvų darže“. Šio kon-certo pasiklausyti susirinko pilnatė-lė salė. Oratoriją atliko šaulių Sąjun-gos choras, Valst. Radiofono orkestras ir Valst. Operos solistai: Augaitytė, Kučingis ir Bacevičius. Dirigavo N. Martinonis.

Po pertraukos pasirodė Amerikos lietuvių choras „Pirmyn“. Choras, diriguojamas Steponavičiaus, atliko ilgą ir labai įvairią programą. Be lengvesnių dainų, dideliu laisvumu ir nuotaikingumu padainuotų, choras gražiai padainavo ir naujesnių har-monijų sunkesnes dainas, kaip antai: Steponavičiaus „Tykia, tykia“ ir Karnavičiaus rapsodiją Steponavi-čiaus transkripcijos. Chore yra ne-mažas skaičius ir solistų, kurie labai gražiai pajavairino choro koncertą. So-lo dainavo: A. Grigonytė, O. Sverevi-čiūtė, A. Steponavičienė, Bendorius ir Požerskis. Labai nuotaikingai pagro-jo akordeonu A. Narbutas ir gražiai padainavo moterų balsų trio.

Klaipėdos dainų šventė buvo tary-tum kokia kryžkelė, kurioje susitiko įvairių vietų lietuviai didžiai dainų meno puotai.

A. B.

Dainų šventė Klaipėdoje.

J. Bačkaičio nuotr.

Meno kultūra

PAVASARININKŲ JUBILIEJINĖ TAUTODAILĖS PARODA.

Išpūdingo „Pavasario“ kongreso metu Vytauto Didžiojo Universiteto rūmuose buvo suorganizuota įdomi pavasarininkų tautodailės paroda. Ji sutraukė daug lankytojų.

„Pavasario“ tautodailės paroda buvo sudaryta iš dviejų skyrių: a) praeities kultūros ir b) pavasarininkų tautodailės. Praeities kultūros skyriuje buvo išstatyti muziejinės vertės daiktai: senos knygos, rankraščiai, metrikos, nykstančių pilialkalnių radiniai, seni kryžiai, smutkeliai, koplytėlės, senoviški tautiniai drabužiai, įvairūs audiniai, namų apyvokos rakandai ir kitokie etnografiniai, archeologiniai daiktai, kurie sudaro brangų mūsų praeičiai nušviesti lobyną. Apžiūrint „Pavasario“ tautodailės parodą, malonu buvo pastebėti pavasarininkų prisirišimą prie savosios tautodailės, savos lietuviškos kultūros, jų meilę nykstančioms tautodailės vertybėms jas renkant ir globojant. Paroda parodė, kad pavasarininkai savo skyriuose turi išsius muziejėlius, kurių trys — Gegužinės, Daugailių ir Dusetų kuopos — kongreso metu atkeldinti į Kauną ir čia parodyti. Nemažiau įdomus buvo ir pavasarininkų tautodailės skyrius, kuriame buvo parodyti pačių pavasarininkų ir pavasarininkų rankų darbo įvairūs daiktai, vartojami kasdieninėje apyvykoje: kėdės, stalai, spintelės, lova, langadengtės, paveikslų rėmai, statulėlės, kryžiai — visi savo medžio ir tautiniais raštais inkrustuoti; audiniai — tukstančiai trinityčių, šešioleknyčių, rinktinių gražių servetėlių, rankšluosčiai,

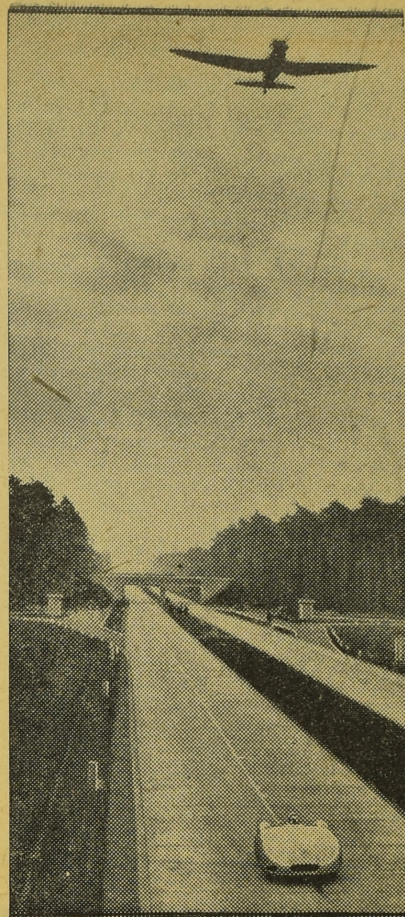
staltiesės, lovatiesės ir daugybė kitokių audinių, įvairiausių raštų ir spalvų, dailiausių meniškų daiktų — rankšluosčių, kuriuose išausta net išisas Tautos himnas — visa tai verta gražiausio pagyrimo.

Pavasarininkai savo meilę visam, kas lietuviška, įrodė savo puikiai tautodailės paroda, savo tautiniais drabužiais ir net nauja savo uniforma, kuri papuošta lietuviškų juostų raštais.

Pavasarininkai yra surinkę daug brangios nykstančios muziejinės medžiagos, tuo daug pasitarnaudami ne tik savo organizacijai, bet dar daugiau lietuvių tautos kultūrai.

LIETUVIŠKOS MUZIKOS PASI- SEKIMAS LONDONE.

Mūsų menininkai vis daugiau ir daugiau pradeda pasireikšti užsieniuose. Šiais metais labai gražiai pasirodė mūsų chorai — Vytauto Didžiojo Universiteto choras Pragoje ir Šaulių Sąjungos choras Rygoje ir Taline. Visai neseniai mūsų kompozitorius Jaronimas Kačinskas savo kūriniais pasirodė Londone. Šiais metais ten įvykio kelintas iš eilės tarptautinis moderniosios muzikos festivalis, kuriame dalyvavo žymiausi viso pasaulio moderniosios muzikos kūrėjai. Lietuvai tame festivaly atstovavo kompozitoriai Vytautas Bacevičius ir Jeronimas Kačinskas. Pastarojo nonetas, išpildytas garsaus čekoslovakų šios rūšies orkestro, Londono muzikos kritikų buvo pripažintas vienu geriausių ir naujausių moderniosiosios muzikos kūrinių. J. Kačinsko laimėjimas Londone yra didelis įvykis mūsų meno kultūros gyvenime. **A. Braziulis.**

Auto lenktynės su lėktuvu
Vokietijoje.

LIETUVOJE.

VALSTYBĖS PREZIDENTAS, ministras pirmininkas, šeimo pirmininkas ir krašto apsaugos ministras priėmė amerikiečių lietuvių delegaciją, kurią sudarė Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos tarybos įgaliotiniai: kun. J. Balkūnas, dr. P. Atkočiūnas, kun. S. Abarevičius, O. Atkočiūnienė ir inž. A. Mažeika.

IŠLEISTA KARO MOKYKLOJE SURENGTA pr. mokyklų mokytojams karinio parengimo kursų pirmoji šių metų laida. Kursus lankė apie 80 vyrų ir 50 moterų. Išleistuvėse dalyvavo krašto apsaugos ministras kariuomenės vadas brig. gen. Raštikis.

KLAIPĖDOS KRAŠTO DIREKTORIJA šališkai paaikšino paskutiniu metu įvyku-

sius įvykius. Direktorija mėgina kaltę suversti uosto bei pasienio policijai ir visuomenei. Tai apgailėtinas direktorijos žygis, kuris tepasitarnauja tik kiršinančiai. Lietuvos visuomenė dėl neteisingų aiškinimų kviečiama laikytis ramiai.

NUO AUTONOMINĖS POLICIJOS RANKŲ ŽUVUSIAM Kontautui ruošiamasi statyti paminklą. Klaipėdiškiai leidžia Kontauto atminimo atvirukus. Ruošiasi išleisti ir didesnį žuvusiojo portretą. Autonominė policija išleistus atvirukus ėmėsi konfiskuoti.

DAR SIEMET BUS BAIGTA Panevėžio — Joniškėlio geležinkelio statyba. Visus su šiuo geležinkeliu susijusius darbus organizavo ir vykdo mūsų lietuviškas mokyklas baigė žmonės. Darbai vyksta labai sklandžiai.

Į KLAIPĖDĄ JAU ATVYKO NAUJAI PASKIRTAS KARO KOMENDANTAS ir šaulių rinktinės vadas plk. ltn. Andrašūnas, anksčiau buvęs Panevėžio karo komendantu. Buvęs ligi šiol karo komendantas plk. Liormonas paskirtas Raseinių karo komendantu.

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO ĮSAKYMU Lietuvoje įsteigtos ir pradėjo jau veikti 45 naujos miškų girininkijos.

PAGĖGIUOSE ĮVYKO skaudi nelaimė. Prie statybos darbų, beplečiant Duonelaičio gimnazijos rūmų statybą, nuo trečiojo aukšto nukrito kauniškis inžinierius Heimanas ir du darbininkai. Inž. Heimanas labai sunkiai susižeidė krūtine. Visi trys sužeistieji nugabenti ligoninėn.

KAUNE LANKĖSI DEVYNI VENGRU ŽURNALISTAI. Čia jie buvo gražiai priimti ir išlydėti. Per savaitę taip pat lankėsi vienas čekų žurnalistas dr. inž. V. Červinas, kuris yra didelis lietuvių bičiulis.

SV. SOSTO NUNCIATŪRA Kaune pranešė Užsienių Reikalų Ministerijai, kad Šventasis Tėvas užjausdamas Palangos padėgėlius, paskyrė jiems 10.000 lirų pašalpos. Pašalpa nunciatūra išteikė atitinkamam vyskupui, kad šis paskirstytų ją nukentėjusiems.

TIES DOTNUVA BUVO NUSILEIDĖS VOKIEČIŲ karo lėktuvus, kurį valdė vokiečių kariuomenės karo aviacijos puskarininkis. Šis aiškino, kad buvęs priverstas nusileisti dėl paklydimo ir kuro stokos. Išaiškinus visas to lėktuvo skridimo ir nusileidimo aplinkybes, lakūnas buvo gražintas.

KAUNE ĮVYKO LIETUVOS, LATVIJOS IR ESTIJOS miškininkų konferencija. Atidaryme dalyvavo žemės ūkio ministras Tūbelis ir viceministras Skaisgiris.

DVI LIETUVAITĖS IŠVYKO STUDIJUOTI Į BRAZILIJĄ. Tai šimet baigusi Kėdainių gimnaziją A. Giedraitytė ir P.

Užgiriio šaulių būrio vado padėjėjui vachmistriui

JONUI KEPALUI,

jo mylimai motutei mirus, reiškia nuoširdžią užuojautą.

Būrio vadas ir taryba.

Draugelytė iš Kauno. Tai bus pirmos lietuviškos studijos Sao Paulo universitete.

UŽSIENYJE.

ŠVEDŲ GINKLŲ GAMINTOJAS Rehnbergas išrado tokį šautuvą, kuris iššauka per minutę 450 šuvių. Šis šautuvas — kulkosvaidis tesveria 50 gr. daugiau už paprastą šautuvą. Dalyvaujant karo specialistams bandymai su šiuo išrastuoju šautuvu davė geriausių vaisių.

I BERLYNĄ JAU SUGRĮŽO Maksas Šmelingas, kuris neseniai Amerikoje pralaimėjo pasaulinį bokso meistro vardą prieš negrą Luisą.

SUOMIJOJE SUAUKOTA KULTŪROS FONDUI 15 milijonų markių. Šią sumą suomiai surinko per vienerius metus.

VOKIEČIŲ VYRIAUSYBĖ PASKELBĖ ĮSTATYMĄ, pagal kurį visuose vokiečių valdomuose kraštuose įveda tik civilinę santuoką. Ši naujovė ypačiai palies Austriją. Įstatymas pirmiausia draudžia tuoktis dėl rasės skirtumų.

SNUKIO IR NAGŲ LIGOS Lenkijoje ištiko 27.780 ūkių. Daugiausia nukentėjo Lvovo, Kielcų, Lodžės ir Poznanės provincijos.

DIRIGENTAS V. MARIJOSIUS baigė Prahos konservatoriją. Dvejus metus čia studijuodamas savo sugebėjimais patraukė žymiųjų čekų muzikų dėmesį. Su Praha atsisveikindamas dirigentas V. Marijošius dirigavo Prahos radiofono orkestrą. Apie mūsiškį dirigentą labai teigiamai atsiliepė čekų spauda.

LENKŲ SEIMO ATSTOVAS Downaras klausė lenkų vyriausybę apie vokiečių

ncionalsocialistų veikimą Lenkijoje. Jis reikalavo, kad lenkų vidaus reikalų ministerija paleistų kai kurias slapta nacionalistų organizacijas, kurios varo smarkią propagandą Lenkijoje. Jis griežtai pasmerkė nelojalų nusistatymą tam tikrų lenkų, kurie bėga iš lenkų kariuomenės. Seimo narys reikalavo, kad vyriausybė imtųsi tuo reikalu griežtesnių priemonių.

LISABONOJE, PORTUGALŲ SOSTI-NEJE, įvyko skaudus įvykis per gaisrininkų parodą. Parado metu buvo pastatytas keturių aukštų medinis pastatas, kuris buvo aplaistytas nafta ir padegtas. Gaisrininkai norėjo pademonstruoti iš to degančio pastato žmonių gelbėjimą. Tačiau padegtas pastatas užsidegė nelauktai greitai ir gaisrininkai nebesuspėjo ten esančių žmonių gelbėti. Šios nelaimės metu sudegė devyni žmonės, o trylika sunkiai sužeista.

BUKAREŠTO KARINIAME MUZIEJUJE kilo gaisras, kuris sunaikino muziejaus stogą ir kupolą su didžiąja sale. Daug karininkų, rizikuodami gyvybe, per liepsnas išiveržė į muziejaus arsenalą ir išgelbėjo visą eilę istorinių vėliavų ir ypatingai brangių praeities vertybių.

VENGRŲ TAUTA ATŠVENTĖ savo regento admiralo Horty 70 metų amžiaus sukaktuves. Sukaktuvių progą vengrų ministrų kabinetas išteigė admiralo Horty vardu tautinį aviacijos fondą. Iš to fondo lėšų bus plečiama karo aviacija.

MEKSIKOJE NUSAUTAS gen. Cedillo šamoklininkas generolas Espejeris. Jis buvo vienas svarbiausių neseniai įvykusio sukilimo dalyvių prieš esamą vyriausybę.

JAPONIJĄ IŠTIKO NEPAPRASTI POTVYNIAI, kurie apšėmė 300.000 namų. Ši gamtos nelaimė pražudė 120 žmonių ir kelis šimtus sužeidė. Patvinusios upės nunešė 104 tiltus. Kita nelaimė japonus ištiko sidabro kasyklose prie Kobės, kai nutrūko kelto virvė. Nukritęs žemyn kel tas užmušė 12 darbininkų.

JUNGTINĖSE AMERIKOS VALSTYBĖSE padėtas kertinis akmuo kitų metų pasaulinei parodai New-Yorke. J. A. V. prezidentas Roozeveltas ta proga pasakė kalbą.

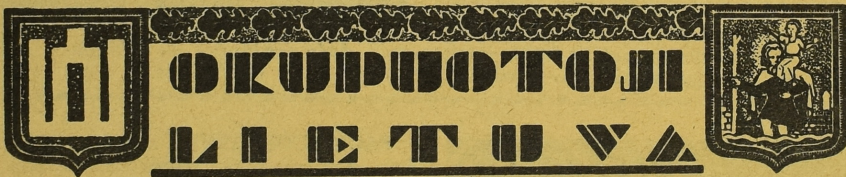
MEKSIKOJE NEŽINOMI PIKTADARIAI NUVERTĖ nuo bėgių traukinį. Žuvo 20 žmonių, o kelios dešimtys sužeista.

3-čios Geležinkelių Dirbtuvių šaulių kuopos šauliui

POVILUI MACKEVIČIUI

netikėtai mirus, jo šeimai šaulišką užuojautą reiškia.

Kuopos vadas ir šauliai.

KAUNO SPAUDOS IR RADIO protestai paveikė lenkų visuomenės dalį: Vilniaus lenkai demokratai su senatoriu advokatu Broniu Kžižanovskiu priekyje nusiuntė Varšuvon platų memorialą apie apverktiną Vilniaus krašto vad. mažumų būtį. Protestą pasirašę lenkai kratosi moralės atsakomybės už vaivadijos žygius ir yra linkę pavadinti juos lenkų gero vardo teršimu. Jų ypatingą pasipiktinimą kelia Lietuvos Mokslo Draugijos ir jos rinktinių likimas ir gudų tiesiog nepakenčiama būtis be mokyklų ir spaudos. Vilniuje kalbama, kad vaivada Bocianskis siūlęs keliems lenkams, universiteto profesoriams, Adamieski, Koscialkovskiiui ir kt. imtis **pertvarkyti** Liet. Mokslo Draugijos ir Gudų muziejus taip, kad jie sudarytų vienetą Vilniaus krašto lenkiškumui ir šiokiam tokiam regionaliniam atspalviui parodyti, bet niekas nesutikęs imtis tokio negarbingo darbo. Dabar Mokslo Draugijos archyvui tvarkyti paskirtas laikinas vicedirektorius.

LIKVIDAVO VILBI — Vilniaus Informacijos biurą ir jo vedėjas Jonuša Ostrovskis perkeltas į Varšuvą. Ryšium su tuo nutrauktos radijo paskaitos lietuvių kalba ir atstatytas prelegentas J. Kaupas. Vergas padarė savo — vergas galį sau eiti.

NUKENTĖJO UŽ KAUNO RADIJĄ. Lydoje buvo teisiamos dvi lietuviškos: Bronė Švagždytė ir Veronika Čibiraitė. Esą jos dvi organizavusios viešą Kauno

radijaus klausymą, skolindavusios savo lietuviškas knygas valstiečiams pasiskaityti, skleidžiusios gandas, jog netrukus Vilniaus, Balstogės ir Naugarduko vaivadijos atiteksiančios Lietuvos Respubli-

kai ir tuo būdu siekusios atplėšti nuo Lenkijos jos „kresus“. Pirmoji nubaus ta pusantrų metų kalėti, Čibiraitė visų šių „baisių“ nusikaltėlių nepavyko irodyti, todėl bylą teko atidėti, kol policija surinks (skaityk: kol sugalvos) papildomų žinių.

KRATOS IR SUĖMIMAI tęsiasi senu įnirtimu. Kabeliuose, Gardino ap., o vėliau Sklėriuose ir Ašašnikuose, Marcinkonių ir Gardino policininkai atsidėję iškratė keliolika ūkininkų ir su savim išsivarė 10 jų. V. Makarevičius, V. Krušas, Dionizas Karlonas, K. Grigas ir Ju-

Maudomės.

lius Gulgys, jau paleisti. Kiti per pačią šienapiūtę gavo priverstino poilsio.

DRAUDŽIAMOS KNYGOS, kurių nevalia Vilniaus krašte skaityti, kaip dabar aiškėja, yra šios: „Ūkiškas Kalendorius 1938 m.“, „Kaimo statyba“, „Lietuvių būdas“, „Be šeimos“ ir „Žemės Ūkio Vadovas“. Visos jos atimtos kratos pas agronomą J. Pajaujį metu kovo 19 d. ir ligi šiol negražintos.

GALUTINAI Uždarytos MOKSLO IR ŪKIO DRAUGIJOS, nes į visus jų valdybų klubėnims gaunami neigiami atsakymai. Lieka dar teismas. Tačiau Vilniaus lietuviai nesitiki ką pešią, pūsdami prieš vėją. „Aidas“ pažymi, kad jie yra pasidare lyg kokių bandymų, vivisekcijos objektu. Juos spausdama Vilniaus administracija tikisi išsiderėti iš Lietuvos vyriausybės kažkokių lengvatų ir privilegijų L. Lietuvos lenkams. Jei tatai laikyti geru tikslu, tai vistiek jo negalima pasiekti nekilniomis priemonėmis ir nekaltų žmonių skriauda. Metas pamiršti netikusius ir susirasti padoresnius kelius, kad Vilniaus lietuviai pajustų bendrą santykių pagerėjimą. Jų likimas turėtų palengvėti. Deja, jie to negali sulaukti.

KONFISKUOTI eiliniai 3 „Vilniaus Žodžio“ numeriai: 28, 29 ir 30. Tarp kita ko už vedamą straipsnį, kuriame buvo būdinamos naujos gyvenimo sąlygos Vilniaus krašte, turint galvoje iš vienos pusės gausias sutartis, kurias pasirašo Lenkijos ir Lietuvos vyriausybės, ir iš kitos pusės — nesiliaujančius Vilniaus lietuvių, itin kaimiečių persekiojimus.

LIEUVIAI VALSTIEČIAI patys kovoja dėl savo teisių. Jie nuolat siunčia iš įvairių vietų protestus ir skundus, dėl nepakenčiamos savo būties: be mokyklų, skaityklų, be kultūrinių ir ūkinių draugijų skyrių. Švenčioniškiai du kartu, V.30 ir VL7, buvo atsiuntę savo delegacijas Vilniui. Jiems ypačiai rūpi atgauti pernai uždaryta gimnazija. Rodunės ir Gervėčių parapijų lietuviai bažnytiniais reikalais varsto duris arkivyskupijos kurijoje. Eiliniai kaimiečiai patyrę iš lenkų spaudos, kad dabartinis lenkų ministras pirmininkas yra gana prieinamas ir sukalbamas žmogus, kreipiasi į jį su memorialais, telegramomis ir prašymais, kad jis paveiktų vietos istaigas ir kad jos leistų veikti uždarytomis lietuvių draugijoms, mokykloms, kad nebūtų draudžiamos lietuviškos knygos, laikraščiai ir t.t.

BENDRABUČIŲ AUKLĒTINIAI gavo iš savo globėjo lenko Švedo raštą, kuriuo jis juos perspėja, kad rudenį, galimas daiktas, bus uždaryti 6 lietuviški bendrabučiai: Kun. Stašio, Šv. Mikalojaus, Birutės, Didž. Kunigaikščio Kęstu-

Silalės šaulių moterų būrio tarybos narė šaulė

BRONĖ PETKEVIČIENĖ,

motinai mirus, liūdesio valandą giliai užjaučiame.

Būrio vadė, taryba, šaulės.

MŪSŲ VADE!

Priimkite nuosirdžią užuojautą skaudžią Jūsų gyvenimo valandą — tėveliui mirus.

5 Gaščiųnų šaulių būrio taryba ir šauliai.

Laikinosios sostinės gatvėmis.

Iš Lietuvos Kariuomenės leidinio.

čio, dr. Basanavičiaus ir Markučiuose. Visi beturčiai 329 moksleiviai surašė peticiją, kurią per savo globėją siuntė vyriausybei. P. Švedas tačiau peticiją grąžino vaikams, patardamas ją surašyti dar švelniau.

DR. ČEPULIUI lenkai liepė vadintis dr. ČEPUL. Užpultasis ieško dabar savo senolių metrikų.

ALBINA SKREBUTĖNAITĖ išgijo humanitarinių mokslų filosofijos magistro vardą. Ji yra jau išlaikiusi visus lenkų reikalaujamus egzaminus.

TEATRAS VILNIAUS KRAŠTE. Nuolatinio teatro Vilniaus krašte lietuviai neturi. Suprantama, kad tenyktėse darbo sąlygose teatras negali išaugti iš mažosios scenos ribų, negali reguliariai rengti vaidinimų, nes, leidimus gauna labai retai. Publikos susidomėjimas vaidinimais labai didelis. Kaimiečiai eina keliasdešimt kilometrų į rengiamus vakarus, bet dažnai grįžta nusivylę, nes lei-

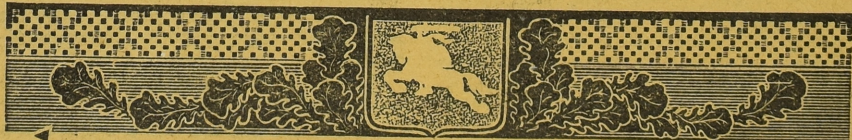
dimą kartais paskutinę dieną policija išaukia.

1936-7 m. vaidino Vilniaus krašte: „Išmokė“, „Iškrikusi sesuo“, „Pilėnų kunigaikštis“, „Iš meilės“, „Painiava“, „Likimas“, „Sudrumstoji ramybė“, „Piršlybos“, „Tarp lūšnų“ ir „Patrijotai“. 1936-7 m. Vilniuje rengta vakarų — 11, negauta leidimų — 1. Tais pačiais metais provincijoje rengta vakarų — 21, negauta leidimų — 10. 1937-8 m. buvo vaidinta: „Amerika pirtyj“, „Patrijotai“, „Užsiauginai kovotojus“, „Senukai ir mergaitės“, „Indranai“, „Piršlybos“, „Baltakė“, ir kt.

1937-8 m. Vilniuje rengta 14 vaidinimų, negauta leidimų 8-niems vaidinimams. Provincijoje rengta 40 vakarų, negauta leidimų 31 vaidinimui!

Tokioms sąlygoms esant negali būti kalbos apie ypatingą teatro meno pažangą. Bet ir šioje srityje lietuviai nenuleidžia rankų ir grumiasi su sunkumais.

J. V. N.

IS KARIU GYVENIMO

PASIRYZIMAS VISKĄ NUGALI. Kariai, rengdamiesi savo karinėms pareigoms, nuolat būva užimti ir maža teturi atliekamo laiko. Tačiau pasiryzimo kupini vyrai ir maža laiko turėdami įstengia savo užsibrėžtą tikslą pasiekti. Štai vienas tokių pavyzdžių, 9 pėst. pulko 3 kulk. kuopos eil. Juozas Kruelskis ryžosi dalyvauti šių metų tautinėje olimpijadoje. Jau nuo pat ankstyvojo pavasario pradėjo rengtis, visai nekreipdamas dėmesio į draugų abejojimus ir laiko trūkumą. Ir, štai pagaliau liepos 1 d. kontrolinėse rungtyneose olimpinėms normoms pasiekti 800 metrų bėgimą laimėjo per 2 min. 12,5

sek., tuo pačiu patekdamas į tautinės olimpijados rinktinių sportininkų sąrašą. Eil. J. Kruelskis olimpijadoje atstovaus Šaulių Sąjungai.

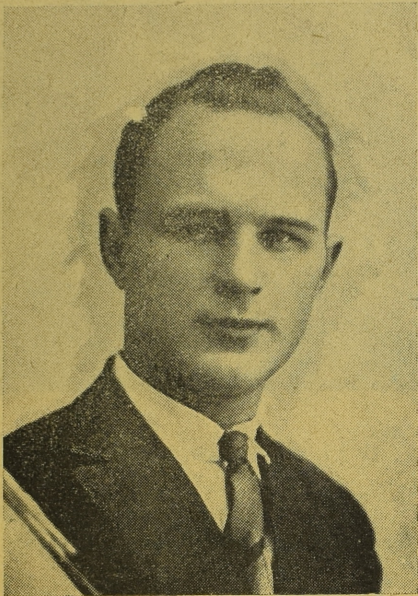
KARIAI RŪPINASI PAVARDŽIŲ ATLIETUVINIMU. Sarvuocių rinktinės švietimo karininkas laikė savo dalies kareiviams paskaitą „Pavardžių atlietuvinimas ir sulietuvinimas“. Apibūdino pavardės reikšmę, koks yra skirtumas tarp žodžių „atlietuvinimas“ ir „sulietuvinimas“ ir t.t.

KAREIVIAI MOKA ATJAUSTI NETURTINGUOSIUS. Liepos 3 d. Karo ligoninėje mirė karo policijos mokyklos

ŠAULIŲ GYVENIMO

A. A.

Šaulys psk. HENRIKAS MEŠKĖNAS.

Liepos 4 d. Karo Ligoninėje mirė Vl. Putvinskio v. kuopos šaulys psk. Henrikas Meškėnas. A. a. H. Meškėnas gimė 1910 m. balandžio 28 d. Rusijoje. Sugrižus šeimai į Lietuvą, Henrikas baigė Panevėžio gimnazijos 6 kl. Įstojęs į kariuomenę, kaip gabus, sumanus ir energingas karys per trumpą laiką baigė ryšių bataliono mokomos kuopos telefono-telegrafo klasę ir buvo pakeltas į psk. laipsnį. Per metų pavasarį ketvirtuoju baigė II-ros pėst. diviz. likt. pusk. 5 mėn. rikiuotės kursų I-ją laidą. Buvo geras šaulys iš šautuvų ir pistoletų, puikus sportininkas ir šachmatininkas. Mokėdamas svetimų kalbų daug skaitė įvairių kariškų žurnalų ir laikraščių. 1937 m. dalyvavo I-mos Kauno šaulių rinkt. šaudymo rungtyne tarp būrių, kaip Vl. Putvinskio v. kuopos šaulys. Ši kuopa tose rungtyne laimėjo pirmą vietą. Tam laimėjimui pasiekti daug prisidėjo a. a. šaul. psk. H. Meškėno taiklus šūviai. Tarnaudamas kariuomenėje buvo apdovanotas ženkle „Geram šauliui“, be to, dalyvavo įvairiuose šaudymo rungtyne, A. a. šaul.

eil. Jonas Gaidžiūnas. Atvykus jo namiškiams į laidotuves, mokyklos kareiviai savo tarpe surinko 65 lt 30 ct ir juos įteikė laidotuvių išlaidoms neturtingai mirusiojo seserei. Tai jau nebe pirmą kartą šios mokyklos kareivių auka.

KARIAI PIEŠIA PAVEIKSLUS. Ryšių batalionas meno srityje turi gabių karių. Skaityklos sienas puošia pačių karių piešti paveikslai. Iš jų: psk. Kostečkos „Vytautas Didysis“, eil. Vagusevičiaus „Lietuvių partizanų kautynės su lenkais“. Be to, turi ir kitokių: Trakų pilies, žuvusiojo Nepriklausomybės kovose ryšininko savanorio Vacbergo ir k. Liepos 7 d. kareivių skaitykloje pakabintas nau-

psk. H. Meškėnas tarnaudamas Karo Policijos Mokykloje daug dirbo šaulių reikalams. Tai buvo nenuilstas, beveik nuolatinis instruktorius, vykstant mokykloje įvairiems šaulių moterų, studentų ir vyrų karinio parengimo kursams. Nepaisant kruopščiai atliekamų tarnybinių pareigų ir darbo su šauliais, a. a. Henrikas rasdavo laiko įvairioms sporto šakoms.

Birželio 29 d. a. a. šaul. psk. H. Meškėnui vykstant motociklu iš Gaiziūnų poligono į Kauną prie Jonavos įvyko skaudus nelaimė, kurios metu a. a. šaul. Henrikui buvo ypač smarkiai sutrenkta galva. Nuvežtas į Karo Ligoninę po 4 dienų dėl smegenų sukrėtimo neatgavęs sąmonės mirė.

Taip netikėtai mirtis paguldė į karštą pilną energijos ir jėgų a. a. šaulį psk. H. Meškėną, reikalingą valstybei ir šeimai. Skaudu ir liūdna darosi prie karsto ir duobės. Sunku rasti paguodos žodį sielvarto parblokštiems tėvams, kurių vieną sūnų lakūną Leoną 1934 m. liepos 25 d. beskraidantis su lėktuvu padangėse nutraukė mirtis į tuos pačius kapus, į kuriuos neseniai nuėjo a. a. brolis Henrikas, palikdamas prie naujai supulto kapo besielvartaujančius tėvelius, brolių, žmoną ir dukrelelę.

A. a. šaul. psk. Henrikas Meškėnas liepos 6 d. buvo iškilmingai palaidotas Kauno katalikų kapinėse. Jo laidotuvėse dalyvavo l. e. Kauno karo komendantas ir I-mos rinkt. vado pareigas mjr. Biknaitis, komendantūros bataliono vadas mjr. Berentas, einaš Karo Policijos Mokyklos viršininko pareigas kpt. Morkūnas, Vl. Putvinskio v. šaulių kuopos vadas kpt. Leknickas, komendantūros karininkai, likt. puskarininkiai su šeimomis, daug šaulių, kuopa Karo Policijos Mokyklos kareivių, 2 p. p. orkestras ir didelė kaulniečių minia. Kapinėse prie duobės gražų pamokslą pasakė komendantūros kapelionas kun. Sandanavičius. Komendantūros karių vardu atsisveikino su velionu mjr. Biknaitis, šaulių vardu — kpt. Leknickas. Ant kapo buvo sudėti šeimos, Kauno komendantūros karininkų ir likt. puskarininkių, Karo Polic. Mokyklos karininkų ir likt. puskarininkių vainikai. Šaulės moterys, kurios gausiai dalyvavo laidotuvėse, kapą papuošė gyvomis gėlėmis.

Vakarojančios saulės spindulių paskutinį kartą nužertame karste Tu, bran-

jas paveikslas — dail. Stykos paveikslo „Vytauto priesaika“ reprodukcija. Šį paveikslą gana vykusiai nupiešė psk. Radavičius.

TREČIOJI KARIŲ EKSKURSIJA. Liepos 10 d. rytą iš Kauno prieplaukos Nemunu išvyko į pajūrį trečioji šiais metais karių ekskursija. Ekskursijoje dalyvauja provincijos igulų kariai.

SUDARĖ SKUDUČIŲ ORKESTRĄ. Liepos 1 d. 2 pėst. pulko 4 kuopoje sudarytas skudučių orkestras, kuriame dalyvauja 10 jaunųjų kareivių — sanitarijos puskarininkių mokyklos kandidatų. Dabar atspėjama laiku jie mokosi skudučiuoti.

gios atminties šaulys Henrikai, palikai ši pasaulį su artimaisiais ir tėvyne, kurią taip puikiai buvai pasirošęs ginti.
Z. Gerulaitis.

KAUNAS.

Veliuona. Būrys kasmet birželio 29 d. švenčia savo metinę šventę. Siemet ta šventė, prisidėjęs S. Ginkl. Kr. Paj. Remti Veliuonos skyriui, buvo pajavairinta platesne programa: kariuomenės dalyvavimu, ginklų įteikimu, menine dalimi ir t. t. Tai buvo plačios visuomenės šventė. Šventės dieną į Veliuoną suplaukė nepaprastai daug žmonių. 10 val. organizacijos, prie pastatytų garbės vartų, nuosirdžiai sutiko Seredžiaus igulos karius. Mergaitės apkaishė gėlėmis ne tik karius, bet ir jų žirgus. Visi šaukė mūsų kariams audringą valio. Veliuonai prisidėjo pati šventė, kurią savo apsilankymu pagerbė seimo nariai: dir. Jokubauskas ir dir. Barkauskas, apskr. virš. pad. Gaudešius, rinkt. vado pad. kpt. Zaborskis, apskr. valdybos narys Siemoška, Kauno I raj. jaunaliutvių vadas Zakšauskas ir k. Po pamaldų kariuomenės ir organizacijos atžygiavo į turgaus aikštę, kur išsiriškavo iškilmingam aktui. Šventę trumpa kalba atidarė Ginkl. Kr. Paj. R. Veliuonos skyriaus pirm. būrio vadas Pupa. Toliau kalbėjo maj. Jurkšas, kuris priminė ir daliniams perdavė įteiktus šautuvus, seimo narys dir. Barkauskas, ūkininkas K. Cvirka ir k. Kariams ir pratimams šventėje vadovavo kpt. Janušonis. Grojo Seredžiaus igulos orkestras. Įteikta iš viso 30 šautuvų: 8 — Seredžiaus igulai ir 22 — (19) Veliuonos šaulių būriui. Aukojo: seniūnijos — 10 šautuvų, žydų visuomenė 3 š., v. s-bė — 1 š., Sm. Kred. Dr-ja — 2 š., kooperat. „Veliuona“ — 4 š.; šauliai: mok. Pupa — 2 š., mok. Pavalkis — 1 š., mok. Velička — 1 š., mok. Andriūkevičius — 1 š., mok. Staniulis — 1 š., mok. Rudzianskaitė — 1 š., valsč. viršaitis Cvirka — 1 š., nuov. viršin. Stasiūnas — 1 š. ir ūkininkas St. Gerulaitis — 1 s. Šautuvus įteikus buvo kariuomenės ir organizacijų paradas, gyvieji paveikslai ir k. Akį traukė „Lietuvos Mokykla“, virvių vijimas, malimas rankinėmis girnomis, — piaunamoji mašina ir, bene įdomiausias, pasirodymas buvo kaimo grėbėjų — senučių, užsigobusių senoviškais „kepeliušaiais“, sutartinę dainą betraukiančių. Po parado kariuomenė parodė, kaip šaudoma iš kulkosvaidžių, pabūklų. Meninę dalį atliko Veliuonos apylinkės jaunaliutviai, pašokę tautinių šokių, padainavę keletą dainelių. Šventės iškilmėms pasibaigus, naujos mokyklos kiemelyje buvo bendri užkandžiai, kuriuos paruošė seniūnijos, šauliai, jaunaliutviai ir paskirti asmenys. Kariai iš savo virtuvės pavaišino piliečius skaniais kopūstais. Užkandžių metu visus vienių labai gera nuotaika, nuosirdumas. Vakare Ramybės kalne įvyko gegužinė, į kurią prigužėjo žmonių, kaip niekad neprigužėdavo. Ilgai skambėjo vieninga daina. Dar ilgiau skambės ji visų atmintyje.
Jr.

ALYTUS.

Merkinė. Liepos 26 d. iškilmingai paminėta Kariuomenės — Visuomenės diena ir Šaulių S-gos šventė. Atvyko rinkt. vadas plk. ltn. Basiulis, pr. mok. insp. Židanavičius, J.Ū.R. vadovas agr. Matulionis ir ulanų būrys su karininkais. Šventės metu buvo įteikta šaulių būriams 18 šautuvų, 1 lengvas kulkosv. Ginklus įteikus insp. Židanavičius įteikė viso valsčiaus pr. mokyklų IV ir VI sk. baigusiems mokiniams pažymėjimus ir do-

vanas. Merkiniečiai širdingai sutiko ir dabar dar dėkingi mylimiems ulonams už parodymą gražių jodinėjimų, šokinėjimų per kliūtis ir garsias dainas.

Šventei vadovavo Merkinės š. būrio vadas ats. j. ltn. V. Matulaitis, paradiui — ats. ltn. Kaciulis. Tą pat dieną buvo šaulių raitelių konkurai ir mokinių parodėlė. Konkuruose pirmas vietas laimėjusiems šauliams buvo įteikta 4 prizai. Po šventės šaulės moterys pavaišino svečius ulonus, organizacijų vadovus ir visuomenės atstovus skaniais pietumis.

Meldas.

KRETINGA.

Budriai. Birželio 26 d. Budrių būrys šventė 10-ties metų sukaktuves. Atvyko ats. gen. Šniūkšta ir rinktinės vadas plk. Liutermoza. Dalyvavo šie kaimyniniai būriai: Mikoliškių, Jokubavo, Kartenos ir Aleksandravo. Visi būriai dalyvavo su savo vėliavomis. Ryta būrys parapijos aikštėj pakėlė tautinę vėliavą. Vėliau buvo kaimyninių būrių sutikimas ir jų vėliavų pagerbimas. Visi būriai dalyvavo pamaldose. Po pamaldų visi šauliai išsiriškiavo parapijos aikštėje, kur Mikoliškių parapijos klebonas pašventino Budrių š. būrio vėliavą, suteikė šauliams priesaiką ir pasakė pritaikytą pamokslą. Vėliavą būriui įteikė rinktinės vadas plk. Liutermoza. Ta proga jis pasakė šauliams kalbą. Vėliau kalbėjo ats. gen. Šniūkšta, kuris, padovanodamas būriui vieną šautuvą, nuoširdžiai pasveikino šaulius. Rinktinės vadas savo ir būrio vardu padėkojo ats. gen. Šniūkštai už dovana. Šaulių parada priėmė rinktinės vadas, lydimas Kartenos policijos nov. viršininko. Po parado buvo bendri užkandžiai. Vėliau — vieša gegužinė, kurioje gražiai pasilinksmina bei pašokta.

Saulys.

MARIJAMPOLĖ.

S. Kalvarija. Liepos 2 d. šaulių batalionas iškilmingai šventė š. S-gos 19 metų veiklos sukaktuves. 7 val. mieste ir apylinkėse šauliai savo namus papuošė tautinėmis vėliavomis. 9 val. š. bataliono daliniai su vėliavomis susirinko Kalvarijos pr. mokyklos aikštėje, iš kur šauliai, lydint Kalvarijos š. kuopos orkestrui, nužygiavo į š. sporto aikštę. Čia prie gražiai įrengto altoriaus kun. Krupavičius atlaikė pamaldas, pašventino Trakėnų š. būrio vėliavą, pasakė pritaikintą pamokslą ir prisaiškino Trakėnų ir Jurgėzerių būrių šaulius. Parada priėmė rinktinės vadas plk. ltn. Kerbelis ir įteikė Trakėnų būriui vėliavą. Po parado įvyko iškilmingas posėdis. Šaulius sveikino visų Kalvarijoje esamų organizacijų atstovai ir įstaigų viršininkai, pareiškdami šauliams bičiuliškus linkėjimus sėkmingai pasirošti kaip kariniame, taip ir kultūri-

Marijampolės rinktinės vadas plk. ltn. Kerbelis įteikia Trakėnų būriui vėliavą.

J. Miežlaiš-
kio nuotr.

Taip kinai baudžia išdavikus.

niame darbe. Kuopos orkestras ir choras išpildė meninę dalį ir toje pat aikštėje buvo bendri šaulių bataliono pietūs, dalyvaujant svečiams ir įstaigų viršininkams. Pietūs buvo be svaigųjų gėrimų.

VL. Pauliukas.

BIRŽAI.

Pabiržė. Liepos 6 d. būrys, vadovaujant I-mos kuopos vadui ats. j. ltn. St. Smailiui, baigė šių metų mokomuosius šaudymus kovos šoviniams. Kartu šaudymus atliko Geidžiūnų ir Kratiškių šaulių būriai. Tenka pastebėti, kad šiemet šauliai daug geriau parengti, todėl ir šaudymo rezultatai pagerėjo 50—60%. Pasi- baigęs šaudymams kuopos vadas pasakė atitinkamą kalbą ir įteikė geriausiai šaudžiusiems šauliams prizus. Prizus skyrė kuopos vadas ir būrių tarybos iš savo ūkinių lėšų. Prizus gavo šie šauliai: Alfonsas Udrėnas, Leonas Štrėmas, Povilas Vinciūnas ir Antanas Pilkauskas.

7-dalyvis.

RASEINIAI.

Girkalnė. Birželio mėnuo vietos būriui buvo darbo mėnuo. Per tą mėnesį būrys vykdė daiktinę loteriją, kurios pelnas skirtas būrio namų statymui. Dėka didelio apylinkės ūkininkų, darbininkų ir tarnautojų pritarimo ir gausios paramos, būrys iš loterijos turėjo 900 lt pelno. Toks gražus visuomenės prijautimas šauliams davė realią pradžią namų statymui. Būrys dėkingas visiems prie šio kilnaus darbo prisidėjusiems. Ypačiai gausiai loteriją parėmė kai kurie būrio šauliai rėmėjai, o daugelis rikių daug padėjo darbu loterijos pasisekimui. Birželio 19 d. apylinkės mokytojai pradžios mokyklų vaikų sporto šventės proga, įteikė būriui 1 šautuvą. Birželio 25 d. būrys suruošė gražias būrio metinės šventės išvakares. Netoli miestelio piliakalnyje buvo sukurtas laužas, mėtomos raketos, fejerverkai, granatos. Susirinkusiems apylinkės gyventojams būrio šventės suruoštos išva-

karės padarė gilaus išpūdzio. Ten pat deglams degant pasilinksmina. Birželio 26 d. buvo būrio šešiolikos metų gyvavimo sukaktuvių minėjimas. Apsilankė apskr. viršin. ats. plk. ltn. Giedraitis. Čia jis pasakė turiningą kalbą. Be to, priėmė aukotus būriui šventės proga ginklus ir perdavė būriui. Ginklus aukojo: valsčiaus savivaldybė — 2 šautuvus, LTS apylinkė — 1 šautuvą ir G. K. P. R. skyrius — 2 šautuvus. Šia dovana būrio šauliai labai džiaugiasi.

Q.

Kražiai. Liepos 3 d. įvyko apylinkės šaulių būrio šventė. Dalyvavo Kražių, Pašilės b., Karklinių ir Pakražančio būriai. Šventė prasidėjo pamaldomis. Jas laikė kun. Bumbulis, pritaikytą pamokslą pasakė kun. Zdanavičius. Po pamaldų atvyko apskr. viršininkas. Jis pasisveikino su šauliais ir pasakė turiningą kalbą. Toliau vyko ginklų įteikimas. Iš viso šauliams įteikta 12 šautuvų, kurių 10 nupirko Kražių Pieno P. B-vė, 1 šautuvą — Kražių š. moterų būrys ir 1 šautuvą — Kražių valsč. Adomaičių seniūnas Lazauskas. Tai pirmas seniūnas visame apskrityje, paaukojęs tokią gražią pinigų sumą. Šautuvai įteikti: Kražių būriui 7, Pašilės būriui 3, Krakų ir Pakražančio būriams po 1 šautuvą. Po ginklų įteikimo buvo paradas su naujais ginklais. Po parado — vyrų ir moterų sportas. Laimėjusieji pirmenybes buvo apdovanooti.

Po iškilmių šaulės moterys suruošė bendras vaišes visiems šauliams. Mokyklos aikštėje buvo gegužinė, grojant Kaltinėnų dūdų orkestrui. Visoms iškilmėms vadovavo Kražių būrio vadas mok. A. Linkis.

Senas šaulys.

VILKAVISKIS.

Didvyžiai. Mažame, atokiau nuo didelių kelių esančiame Didvyžių bažnytkaimyje liepos 3 d. šauliai šventė 10 m. sukaktuves ir namų pašventinimo bei ginklų įteikimo iškilmes. Atvyko rinkt. vadas plk. ltn. Matulionis, r. vado pad. ltn. Keturakis, r. t. narys ir apskr. virš. pa-

vad. polic. vadas ats. maj. Bagdanavičius ir r. tar. narys techn. S. Čepaitis. Iškil-
mėse organizuoti be vietos būrio dar
dalyvavo kaimyniniai Žaliosios, Šelmių
bei Alksnėnų šaulių būriai ir Didvyžių k.
moterų organizacija. Po bažnytinę pam-
aldų įvyko šaulių namų pašventinimas
ir šaulių priesaika, ką atliko vietos kle-
bonas kun. Katilius. Ta proga vietos šau-
lių būriui buvo įteikta: nuo Didvyžių pr.
mokyklos, nuo apylinkės mokyklų, nuo
Bobių seniūnijos, Starkų sen., Sudavos—
Augalų sen. ir Garšvinių seniūnijos po
vieną šautuvą; iš viso 6. Rinktinės vadas
aukojusiems nuoširdžiai padėjo.

Visiems buvo labai džiugu, o kartu ir
įdomu matyti, kad tokio, iki šiol buvu-
sio nežymaus kampelio šauliai pralenkė
kitus senesnius bei gausesnius šaulių bū-
rius, pasistatydami gana gražius, pato-
gius, 2-jų aukštų medinius namus, kuriuo-
se yra erdvi su nuolatine scena salė,
kambarys raštinei, kambarys krautuvei,
butas krautuviniukui ir viršuje kitos, tuo
tarpu dar neįrengtos, patalpos. Tai di-
džiausias nuopelnas ilgamečio šio būrio
vado mokyti, Paulionio, o taip pat ir kitų
b. tar. narių, kurie šia proga buvo apdo-
noti: b. vadas Paulionis — Šaulių Žvaigž-
de, t. n. Sunaitis — Vytauto D. ordino
medaliu ir t. n. Brazys — Gedimino ordi-
no medaliu, kuriuos jiems teikė rinkt.
vadas plk. ltn. Matulionis.

Visa apylinkės visuomenė, gausiai au-
kojusį šaulių namams statyti ir ginklams
pirkti, buvo labai nuoširdžiai ir entu-
ziastiškai nusiteikusi.

R. K.
Pajavony. Birželio 24 d. čia buvo di-
deli šv. Jono atlaidai, kurių metu su-
rengta ir krašto gynimo bei šaulių diena.
Po bažnytinę pamaldų, kuriose su šau-
liais organizuoti dalyvavo ir visos kitos
čia veikiančios organizacijos, vietos šau-
lių būriui buvo įteikta nuo valsčiaus vi-
suomenės, savivaldybės ir atskirų asme-
nų 18 kar. šautuvų. Ta proga visuomenė
pareiškė šauliams daug nuoširdžių linkė-
jimų. Dovanų priimti buvo atvykęs Vil-
kaviškio rinktinės vadas plk. ltn. Matu-
lionis, kuris aukotojams šauliškai padė-
jo. Šauliai visus aukotojus pavaišino
alučiu.

Pajavonio valsčius krašto gynėjams
yra nupirkęs net 32 kar. šautuvus, kurių
dalis jau anksčiau įteikta šauliams ir ka-
riuomenei. Tai pirmas Vilkaviškio apskr.
valsčius, kuris tiek daug yra nupirkęs ir
paaukojęs šautuvų.

R. K.
Keturvalakiai. Birželio 26 d. būrys mi-
nėjo savo 12-kos metų sukaktuves. Su
būriu pamaldose organizuoti dalyvavo:
ž. ž. ūkio ir pr. mokyklos, kat. moterys
ir pavasarininkai. Po pamaldų įvyko pa-
radas, šaulių priesaika ir naujos vėliavos
bei ginklų įteikimo iškilmės. Vietos

šauliai gavo nuo pr. mokyklos 1 šautuvą,
nuo Karklinių ž. ž. ūkio mergaičių mo-
kyklos 1 š. ir nuo valsčiaus visuomenės
8 šautuvus, viso 10 šautuvų. Šventėje
dalyvavęs šaulių rinktinės vadas plk. ltn.
Matulionis aukotojams pareiškė nuošir-
džiai padėką.

Prie būrio, šaulės K. Žolynaitės pastan-
gomis, yra susidaręs šaulių moterų sky-
rius, kurio visos šaulės per šventę buvo
apsirengusios tautiniais drabužiais.

R. K.

KĖDAINIAI.

Kėdainiai. Birželio 26 d. išpuodingai
atsvėsta Kariuomenės ir Visuomenės die-
na. Išvakarėmis kariuomenė, šauliai ir
organizacijos susirinko kariuomenės aikš-
tėje, iš kur visi organizuoti nuvyko į
kapines pagerbti žuvusių karius. Kapi-
nėse tai diena pritaikytas pamaldas at-
laikė ir pamokslą pasakė, kun. Eibakas.
Turiningą kalbą pasakė miesto burmis-
tras Povylis. 26 d. iš pat ryto visas
miestas pasipuošė tautinėmis vėliavomis.
10,5 val. kariuomenė, miesto, 24, 5 ir apy-
linkių būrių šauliai, kitos organizacijos
ir tūkstantinė žmonių minia susirinko di-
džiojoje karių aikštėje, kur buvo pareng-
tas altorius ir ten pamaldas atlaikė ir pa-
mokslo pasakė dekanas kun. Pranciškietis.

Po pamaldų e. įgulos viršininko p. artil.
pulko vadas plk. Jasiulaitis, lydimas k.
tų karininkų, apėjo visus išsiriškiavusiųs
kariuomenės ir šaulių dalinius bei kitas
organizacijas ir pasveikino. Prieš ginklų
įteikimą, apskr. viršin. ats. plk. Stebulis
pasakė kalbą.

Kariuomenė ir šauliams iš viso įteik-
ta 100 šautuvų, 1 sunk. ir 2 lengv. kul-
kosvaidžiai. Suaukotos ginklus ir aktus
priėmė plk. Jasiulaitis. Jis pasakė kalbą.

Ginklų paaukojo: apskr. II rajono
mok. inspektoriaus ir tarnautojai — 3 šaut.,
apskr. veterin. gyd. Rutkauskas — 1,
miesto savivald. tarnautojai ir darbinin-
kai — 12 šaut. ir 1 lengv. kulkosvaidį, 5
š. būrys — 2 šaut., Kėdainių moterų š.
būrys — 2, apskr. dr. Gasūnas — 1, mok.
inspekcija — 3 š., Jacevičius su žmona —
1, mok. Čekavičius su žmona — 1, Br.
Gello — 2, apskr. valdyba — 12, pašto
tarnautojai — 2, valsčiaus gyventojai —
19, Ginkl. Krašto Pajėgoms Remti Jos-
vainių skyrius — 17, Liet., T. S.-gos Jos-
vainių apylinkė — 1, Žemės ūkio koop.
„Dirva“ ir tarnautojai — 1 sunk. kulkos-
vaidį, apskr. policija — 1 lengv. kulkos-
vaidį, Kėdainių apyl. teismas, ipot. įstaiga,
tardytojas, notaras ir advokatai — 8, Kė-
dinių apyl. J.Ū.R. — 1 šaut., Kėdainių
Liet. T. S. I apylinkė — 4, Aukšt. Kul-
tūr. Mokyklos direkt., mokyti, tarnaut. ir
moksleiviai — 7 ir Kėdainių Smulk.
Kred. D-ja — 1 šautuvą. Ginklai pagal
aukotojų norą išdalinti: 3 pėst. pulkui —

41 šaut., 1 sunk. ir 1 lengv. kulkosvai-
džiai, 2 artilerijos pulkui — 23 šaut., įgu-
los kariams — 7 šaut. ir 1 lengv. kulkos-
vaidis, XVI šaulių rinktinė — 4 šaut., 24
šaulių būriui — 14 šaut., 5 šaulių būriui
— 7 šaut. ir 29 Povilo Lukšio būriui —
4 šaut.

Po oficialės dalies buvo paradas. Ka-
riuomenė, šauliai ir kitos organizacijos,
pro tribūną pražygiavo iškilmės maršu.
Paradą priėmė: įgul. v-kas plk. Jasiulai-
tis, apskr. v-kas Stebulis, polic. vadas
Šostakas ir k. Po parado atlikta sėkmingai
keteta pratimų.

K. Januška.

TRAKAI.

Tarpumiškis. Liepos 3 d. įvyko šaudy-
mų pratimai kovos šoviniiais. Šaudymus
pravedė komendantūros kpt. Aksomaitis.
Nors oras buvo labai nepalankus, tačiau
šaudymai praėjo gerai. Geriausiai sąly-
gas išpildė P. Tauras ir S. Kazlauskas,
kitų rezultatai irgi neblogi; neatsiliko ir
kariuomenė netarnavę. Gražios nuotai-
kos šauliams sukėlė kpt. Aksomaitis savo
nuoširdžia kalba ir draugiškumu.

Šauliai, kad ir smarkiai sulijo, tačiau
linksmai dainuodami grįžo namo. Kartu
atliko šaudymo pratimus ir Kaišiadorių
šaulių būrys.

Vladas I.

Žasliai. Liepos 4 d. Žaslių geležinke-
lio stotyje, Semeliškių val., Stancikų
k-mo pagarsėjęs triukšmadaris ir mūsei-
ka Martynas Černius, jau anksčiau teis-
mo baustas 9 mėn. kalėjimo už triukšmą
ir priešinimąsi policijai, atsisabstė ir iš-
gėręs stotyje pakėlė didžiausį triukšmą.
Atsilenkęs peilių užpludinėjo žmones, iš
perono išvaikė apie 60 žmonių minią, ku-
ri pamačiusi jį su peiliu rankose, paimta
panikos bėgo. Jis išdaužė keletą stoties
langų, o taip pat ir privačių butų langus.
Tačiau Žaslių geležinkelio stoties tarnau-
tojas šaulys Stasys Balčiūnas nepabūgo
triukšmadario peilio, puolė jį, nuginklavo,
surišo ir paliepė kitiems geležinkelio tar-
nautojams pristatyti triukšmadarį polici-
jon, kuri yra 4 km. nuo stoties. Visi
Žaslių stoties gyventojai labai patenkinti
tokiu šaulio Balčiūno žygiu.

SILUTĖ.

Rusnė. Būrys atliko šaudymo prati-
mus. Šaudymo pratimai buvo atlikti Ma-
cikų įgulos šaudykloje: gegužės 22 d.,
birželio 26 d. ir liepos 2—3 d. d. Šaudy-
mo rezultatai neblogi. Neišpildžiusių
pratimams nustatytų sąlygų buvo visai
mažas skaičius.

Rusnės šaulių būrio šauliai su būrio va-
du Sasnausku uoliai šaudymus atlieka
kiekvienais metais.

Šaulys J. Liobė.

Š A U L Ė S

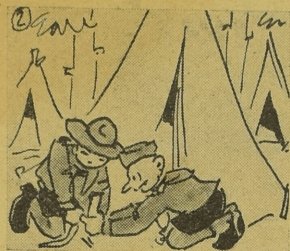
Pasvalys. Liepos 3 d. įvyko moterų bū-
rio penkmečio šventė. Tos dienos ryta
pilkosios sesės kaip bitės rūpestingai
dūzgė besiruošdamos šventei. Paskirtą
valandą susispietė šaulių klubo patalpo-
se, iš kur nuvyko pakelti vėliavos. Po to
nuvyko pamaldų į bažnyčią, kur turėjo
įvykti vėliavos pašventinimas. Vėliavą pa-
šventino kun. Krivickas. Po mišų ir
šventei pritaikinto pamokslu šaulių gre-
tos išsiriškavo aikštėje ir čia rinktinės
vadas vėliavą įteikė, o tas pats kunigas
šaules ir šaulius prisaiškino. Parado mar-
šu pražygiavę pro svečius šauliai nuvyko
į kapines, kur žuvusiems už Lietuvos
laisvę sudėjo vainiką. Gimnazijos salėje
iškilmingą posėdį atidarė būrio vadė Ba-
niulienė. Kalbėjo: rinktinės vadas, rinkti-
nės vadė, kuopos vadas. Gauta daug
sveikinimų raštu ir žodžiu. Šventėje da-
lyvavo ir vyrų kuopa bei kaimyninių mo-

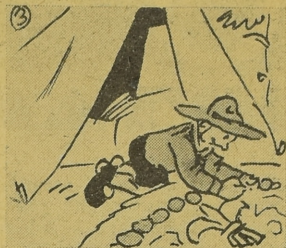
Kėdainių Žemės ūkio Koop. „Dirvos“ tarnautojai prie paaukoto kariuome-
nei per Kariuomenės ir Visuomenės dieną sunk. kulkosvaidžio.

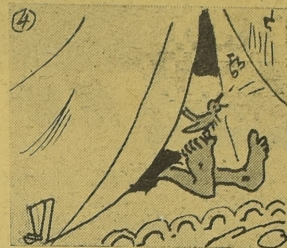
1. Į stovyklą jau žygiuoja
Skautas Mikė Švilpa —
Kas tik žmogui reikalinga,
Į kuprinę tilpo,
Kas netilpo į kuprinę,
Kabo prie kuprinės —
Nieką jam daugiau netruksta,
Kaip tik palapinės.
Mūsų skautas Mikė Švilpa
Kariškai atrodo —
Ir tėvynei ir tėveliams
Jis tikra paguoda.

2. Va, žvalusis Mikė Švilpa,
Štai ir skautas Pempė —
Jie draugužiai artimiausi
Palapinę tempia.
Jie šiame darbe igudę,
Tik pagirti verta —
Ačiū Dievui, stovyklauja
Jau dešimtą kartą.
Pagyvens gražioj stovykloj
Jie savaičių porą —
Jiems užteks čia gero maisto
Ir vandens ir oro.

3. Štai mūs Švilpa gerbiamasis
Palapinę puošia —
Sau kampelį gražų, jaukų
Jis stovykloj ruošia.
Myli skautas Mikė Švilpa
Grožį, gryną meną —
Jis visur jais pasipuošia,
Kur tiktai gyvena.
Mes iš savo pusės linkim
Jam pasisekimo,
Kad išeitų palapinės
Grazūs papuošimai.

4. Gera, vyrai, pailsėti
Smarkiai padirbėjus,
Tau padus švelniai kutena
Pušynėlio vėjas,
Ten kažkur aukštai virš miško
Mėnesėlis rieda,
O lakštutė tau ant piršto
Atsistojęs gieda.
Puikiai plaučius tau vėdina
Oras grynas, tyras —
Palapinėj saldžiai ilsis
Nusidirbęs vyras.

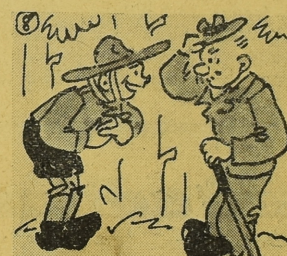
5. Gerbiamasis skautas Švilpa
Kelią anksti rytą
Užtat visados jis turi
Puikų apetitą,
Kerta Švilpa makaronus,
Net jam akys zvilga,
Duokit pusryčiams mūs Švilpai
Dešrą storą, ilgą.
Gauna skautai čia stovykloj
Davinį mūs kario;
Puikiai vyriškai privalgę
Skanią girą geria.

6. Prasidėjo šlapios dienos
Brolių tų miegalių,
Bet dar išvaizda mūs Švilpa
Turi puikią, žvalią,
Puikiai jis lig šioliai laikos,
Vyras ažuolinis,
Nesutirps jis, nors ir lyja —
Jis juk ne cukrinis.
Greit vėl šviesti ims saulutė,
Išdžiovins ji skautą —
Ir turėsime mes vyrą
Švarų, išskalautą.

7. Vakare skautukai laužą
Didį užsikūrė,
Puikiai Švilpa mūs vaidina,
O skautukai žiūri.
Žengia jis linksmai prie laužo,
Bosų atsikoso,
Prikrečia kuprinę pilną
Ivairiausių šposų.
Reik pabrėžt: kasdien jis turi
Naują vis programą —
Ai, kaip gaila, kad negirdi
Jo brangioji mama.

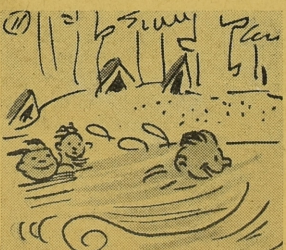
8. Čia mūs Švilpa mylimasis
Svečią pasitinka,
Jam šauniai atsiutavęs,
Lenkiasi į lanką.
Kad matytumėt, vyručiai,
Koks jo mandagumas,
Kad girdėtumėt, brangieji,
Žodžių koks saldumas!
Tuoj ištirsta prieš jį svečias,
Iš širdies pamyli,
Tuoj pareiškia mūsų skautui
Pagarbą jis gilia.

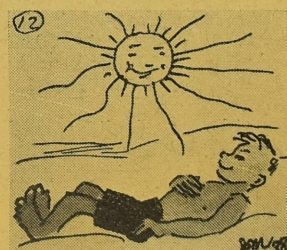
9. Skaito knygą skautas Pempė,
Švilpa laišką rašo —
Savo tėvelius brangiuosius
Atvažiuoti prašo.
Džiaugtų jie, kad pamatytų,
Kaip jisai gyvena,
Sužavėtų mūs stovykla
Švilpos tėvą seną.
Kai maskoliai ir žandarai
Valdė mūs Lietuvą,
Ai, tada tokių stovyklų
Nė sapne nebuvo!

10. O dabar prašau, brangieji,
Į tiekimo skyrių —
Puikios pigios skautų prekės,
Pačios save giria.
Eik į mūs tiekimo skyrių,
Ko tik nori gausi,
Geros prekės, kainos žemos,
Viskas ko puikiausia!
Puikiai tvarkos mūsų skautai,
Nieką jiems nestinga —
Rasit jųj magazine,
Kas tik reikalinga.

11. E, kasdieną mūsų Švilpa
Maudos Nemunėly,
Išsimaudęs laksto, dūksta
Po švariausią smėlį.
Švilpa kariškai gyvena,
Turi jis sveikatos —
Bus šaulys iš jo geriausias,
Kaip ant delno matos.
Skautai bus šauliai žvaliausi,
Skautės — mielos šaulės.
Tegyvuoja po stovyklą
Mūs vaikučiai saulės!

12. Sivilinasi mūsų Švilpa,
Vartosi ant smėlio —
Nemačiau dar aš ant kūno
Tokio rudumėlio!
Grįš mūs Švilpa iš stovyklos
Sveikas, pasitaisęs —
Jis gražiai pasinaudojo
Mūs stovyklos vaisiais.
Puikiai skautai mūs jaunima
Lavina ir šviečia,
Nes tėvynei mūsų reikia
Tik žvalių piliečių!

terų būrių dalys. Svečiai aplankė rankdarbių parodą, kur pasigrožėjo gausiais ir pavasario spalvomis mirgančiais eksponatais. Dalyviams ir svečiams būrys

pavaišino užkandžiais. Daug padėjo šaulės rėmėjos, kurios užkandžiams suaukojo ir pagamino maisto.

Vakare gimnazijos salėje įvyko koncer-

tas. Gražiai pasirodė šaulys mok. Zigmantas, šaulė Klungevičienė, gimnazijos mok. Baravykas, šokėjos ir būrio švietimo vadovė šaulė mok. Tubelytė.

Lietuvos — Latvijos lengvosios atletikos rungtynės 9 — 10 d. d. Kaune pasibaigė Latvijos laimėjimu 98 taškais prieš 72. Paskutinėse lengvosios atletikos rungtynėse latviai nugalėjo 101 tašku prieš 69. Pagerinti 4 Lietuvos rekordai, būtent: 400 Bakūnas (Grandis) perbėgo per 51,4 sek (senas jo paties 51,5); 5000 m Vietrinus (LGSF) perbėgo 15:24,2 min. (senas buvo Šimano 15:31,8); 4×100 estafetę Lietuvos komanda (Sodaitis — Mar. Šaulys, Bakūnas — Grandis, Andriūnas — Grandis — Preisas — Šiaulių Makabi) nubėgo per 43,6 sek. (senas buvo Kauno komandos 44,7); 4×400 estafetę Lietuvos komanda (Borghardtas — Vok. gimnaz., Barkauskas — Grandis, Sodaitis — Mar. Šaulys, Bakūnas — Grandis) per 3:32,4 min. (senas 33:7 min.).

Rezultatai buvo neblogi, kova graži ir ryžtinga. Tai rodo lengvosios atletikos kilimą. Nors antrą dieną lijo, tačiau kovai nepakenkė.

≡ Radijas ≡

VII.17. Kaunas. 7,30 Malda, žin., l. o., plokšt. muz. 9 Ev. liut. pam. 10,15 Kal. pam. 12 V.V.S. 12,15 Plokšt. konc. 16 Transl. Pirm. Taut. Olimp. atid. 18,30 Plokšt. konc. 19 Skautų sueiga. 19,20 Šaulių pusvalandis. 19,50 Plokšt. muz. 20 Kariuom. pusval. 20,30 „Jaun. Liet.“ pusval. 21 Transl. iš skautų Taut. Stovyklos.

Klaipėda. 7,30 Malda, l., paskait., plokšt. muz. 9,30 Ev. liut. pam. 14,15 Plokšt. muz. 18,30 Santar. val. 19 Lauk. ir žvejų val. 20,30 Polit. sav. apžv. vok. 20,45 Klaip. sporto žin. 20,50 Plokšt. muz.

VII.18. Kaunas. 6,30 Kasdien: malda, žin., l. o., plokšt. muz. 12 Kasdien: l. o., žin. 12,15 Kasdien: plokšt. muz. 20 Kasdien: l. o., progr. rytd. 20,05 Kasdien: laikr. santr. 20,20 Kasdien: kron., Viln. nauj., Elt. žin. 20,35 Transl. iš skaučių lauko.

Klaipėda. 7 Kasdien: malda, l. o., paskait., plokšt. muz., žin. 14,15 Kasdien: plokšt. muz. 15 Kasdien: inform. liet. ir vok., l. o., Elt. žin., vak. progr. 20,35 Jūrin. val. 20,50 Plokšt. muz.

VII.19. Kaunas. 20,35 Transl. svetimš. skaučių lauko.

Klaipėda. 20,35 Savait. kult. apžv. 20,45 Klaip. šaulių val. 21 Klaip. sp. apžv. lietuviškai ir vokiškai.

VII.20. Kaunas. 20,35 Transl. iš skautų lauko.

Klaipėda. 20,35 Klaip. sp. apžv. liet. ir vok. 20,50 Plokšt. muz.

VII.21. Kaunas. 20,35 Užsien. polit. apžv. 20,50 Plokštelių muzika.

Klaipėda. 20,50 Klaip. sp. apžv. liet. ir vokiškai.

VII.22. Kaunas. 20,35 Paskaita: Lietuvos vaidmuo namų ūkio kultūros kėlime. 20,50 Plokštelių muzika.

Klaipėda. 20,50 Klaip. sporto žin.

VII.23. Kaunas. 20,35 Lietuv. Vakarų akt. 20,50 Plokštelių muzika.

Klaipėda. 20,50 Klaip. sp. apžv. liet. ir vokiškai.

Techniški rezultatai: 100 m. 1. Preisas (Lietuva) 11,4 sek.; 2) Aleras (Latvija) 11,5 sek.; 3. Adamovičius (Latvija) 11,6 sek.; 4. Andriūnas (Lietuva) 11,7 sek. Šuolis į tolį: 1. Berzinis (Latvija) 7,19 m; 2. Kasiulis (Lietuva) 6,86 m; 3. Sakalauskas (Lietuva) 6,79 m. Rutulio stūmimas: 1. Jakobson (Latvija) 14,33 m; 2. Eipūras (Latvija) 13,89 m; 3. Puskunigis (Lietuva) 13,12 m; 4. Jankūnas (Lietuva) 12,73 m.

400 m bėgimas. 1. Lapinis (Latvija) 51,2 sek. 2. Bakūnas (Lietuva) 51,4 sek. — naujas Lietuvos rekordas; 3. Veisas (Latvija) 52,4 sek. 4. Barghardtas (Lietuva) 52,6 sek. Jieties metimas: 1. Jurgis (Latvija) 64,28 m; 2. Kamčaitis (Lietuva) 57,99 m; 3. Nirbachas (Latvija) 57,10 m; Tamulynas (Lietuva) 54,05 m. 800 m bėgimas: 1. Krastinis (Latvija) 1:59 min; 2) Jamonatas (Latvija) 1:59,1; 3. Šimanas (Lietuva) 2:01,4 min. 4. Tendys (Lietuva) 2:02,2 min. Šuolis aukštį: 1. Komaras (Lietuva) 1,80 m; 2. Borskis (Latvija) 1,80 m; 3. Mockaitis (Latvija) 1,75 m; 4. Kasiulis (Lietuva) 1,70 m.

5000 m bėgimas: 1. Vitolis (Latvija) 15:16,9 min. 2. Vietrinus (Lietuva) 15:24,2 min. — naujas Lietuvos rekordas; 3. Tirneris (Latvija) 15:37,7 min. 4. Kalpokas (Lietuva) 16:07,3 min.

Estafetė 4×100 m: 1. Latvija (Paunis, Liberis, Adamovičius, Aleras) 43,4; 2. Lietuva (Sodaitis, Bakūnas, Andriūnas, Preisas) 43,6 sek. — naujas Lietuvos rekordas. Šuolis su kartimi: 1. Baumanis (Latvija) 3,60 m; 2. Veismanis (Latvija) 3,50 m; 3. Šačkus (Lietuva) 3 m; 4. Sakalauskas — nešoko. Diskas: 1. Jakobson (Latvija) 42,65 m; 2. Dimza (Latvija) 41,92 m; 3. Budrevičius (Lietuva) 38,92; 4. Jankūnas (Lietuva) 37,30. 200 m bėgimas: 1. Aleras (Latvija) 22,3; 2. Bakūnas (Lietuva) 22,9; Preisas (Lietuva) 22,9; Adamovičius (Latvija) 23,1. 1500 m bėgimas: 1. Krastinis (Latvija); 2. Šimanas (Lietuva). 10.000 m bėgimas: 1. Ramanovskis (Latvija) 32:56,4 min. 2. Vietrinus (Lietuva) 32:57 min. Levitas (Latvija) 33:37,2; 4. Petruitis 34:20,9. Trišuolis: 1. Gontis (Lietuva) 13,45 m; 2. Kondrackas (Lietuva) 13,45 m; 3. Berzinis (Latvija) 12,96 m; 4. Martinfeldas (Latvija) 11,96 m. 4×400 m estafetė: 1. Latvija (Lapinis, Veisas, Rucinis, Vinslavas) 3:29 min. 2. Lietuva (Borghardtas, Barkauskas, Sodaitis, Bakūnas) 3:32,4 min. — naujas Lietuvos rekordas.

Futbolo meisteris šiemis metams dar nepaaiškėjo. KSS su Švyturiu baigė lygionis 1:1; LGSF — SMSK 3:1. Tokiu būdu KSS — pernykštis futbolo meisteris surinko lygiai taškų su LGSF — po 26 ir turės žaisti lemiamas rungtynes. Trečia vieta teko Švyturiui; ketvirta ŠŠKovui.

Kas bus nauji LL nariai? Sudavija — Marijampolės ap. futbolo nugalėtoja nugalėjo KJSO 2:1; Makabi — Tauras 2:1. Dėl perėjimo į aukštąją lygą taip pat rungtynės Panevėžio SMSK — Telsių Džiugas.

Kauno plaukymo pirmenybes laimėjo LFLS — Kipras su 319 taškų prieš JSO KVK 148 taškų — antroje vietoje ir prieš šaulių KJK 142 taškų. Pasiiekti 4 nauji

Lietuvos rekordai: 50 m. ant nugaros jaunis Bieliauskas (Kipras) nuplaukė per 40,5 sek. (senas 40,8 sek.); 3×50 m laisvu stilium estafetė moterims KJK komanda (Saviraitė, Balčiūnaitė, Litvinavičiūtė) per 2:29,9 min. (senas 2:36,0 min.); 3×50 laisvu stilium estafetė jauniems — Kipro komanda (Al. Kostkevičius, Bieliauskas, Petruškevičius) per 1:55,0 min. (senas 2:07,0 min.); 4×100 laisvu stilium vyras JSO KVK komanda (Adomaitis, Subačius, Ūsas, Sulkevičius) per 5:09,5 (senas 5:13,3).

Mūsų tenisininkai baigė gastroles Latvijoje patenkinamai. Geriausiai sukojavo: Ščiukauskaitė, Gerulaitis, Giedrys, Kuprevičius.

Paskelbtas terminas įrašymui 1939 m. futbolo pirmenybėms. Jis baigiasi pagal futbolo komiteto nutarimą ligi liepos 25 d.

Rungės I ir II krepšinio komandos. I-ja komandą sudarė: Kriaučiūnas, Jurgėla, Baltrūnas, Savickas, Andriulis; II-ja — Lubinas ir jaunieji: Norkus, Jerošekas, Karalius, Hofmanas ir Šačkus. Nugalėjo II-ji rinktinė 16:9 (7:3). Priešžaismyje žaidė I-ji moterų rinktinė prieš II-ja. Pirmoji lengvai nugalėjo 25:5 (6:0).

R. š. „Grandis“ — „Spaudos Fondas“ 4:0. Pereitą sekmadienį Raudondvaryje viešėjo Kauno „Spaudos Fondo“ futbolo komanda, kuri su vietos šaulių „Grandimi“ žaidė draugiškas rungtynes.

Rungtynės buvo didelės spartos, su daug didesne svečių persvara. Tačiau grandiečiai svečius viršijo didesniu atkaklumu ir tiksliais smūgiais į priešų vartus. Grandis laimėjo 4:0. Šis rezultatas buvo pasiektas jau pirmame kėlinyje. Įvarčius laimėjo Astrauskas ir Čerepka. Liepos 17 d. Raudondvaryje įvyksta draugiškos rungtynės tarp R. š. „Grandies“ ir „Raidės“ sp. A. Daina.

ATITAIŠYMAS. Pereitame Trimito n-ry sporto skyriuje granatų metimo I vietą ir prizą už tai laimėjo ne Janavičius, bet Petras Jankevičius.

Linksma ir sveika gimnastikuolis.

Kl. Sumušiau kojos blauzdą. Atsivėre žaizda. Jau metai tos žaizdos negaliu užgydyti. Kas reikia daryti?

Ats. Blauzdose žaizdos kartais labai ilgai negyja. Tamstai reikėtų pasitarti su gydytoju chirurgu. Kartais labai pagreitina blauzdos opų gijimą kvarco lempa. Tai kaštuoja nebrangiai. Pamėginkite.

Kl. Ar yra priemonių sulaikyti ir išnaikinti nepageidaujamose vietose plaukų augimą?

Ats. Plaukų augimui reguliuoti, t. y. pagreitinti, stabdyti arba panaikinti jų augimą, priemonių nėra. Tie, kurie gūriasi tokias priemones žina, tik apgaudinėja kitus ir patys save.

Kl. Man ilgiau paskaičius, ima labai skaudėti galvą ir akis. Ką tai reiškia ir ką daryti?

Raštai.

(Atkelta iš 2-ro virš. pusl.)

lyviams. Mažiausiai nusisekė autoriui Mingickas su savo dukterimi. Šiuodu mažiausiai ir itikins skaitytoją bei žiūrova. Dvarininko Mingicko ir jo dukters Adėlės, o taip pat ir ūkvedžio Zagūros, įterpimas veikėjų pasaulin primena gerokai Vaičiūno dramos. Atrodo, kad autorius galėjo išsitekti ir be dvaro, ar bent itikinamiau pavaizduoti tą dvarą, o ypačiai jo atsivertimą. (Apie kitus du Kar. Štabo Spaudos ir Švietimo Sk. premijuotus dramos veikalus parašysime kitame Trimito numeryje. **Red.**)

I. S. Turgenėvas. DŪMAL. Romanas. Iš originalo išvertė J. Vaitkevičius. „Studijs“ Knygyno leidinys Nr. 18. Kaunas, 1938 m. Pustl. 278. Kaina 3 lt.

I. S. Turgenėvas aprašo tuos laikus, kada panaikinus baudžiavą Rusijos valstietis blaskėsi naujose visuomeninio gyvenimo formose, puolamas valstybinio biurokratizmo ir dvarininkų užsispyrimo. Dėl Lietuvos ir Lenkijos valstiečių bruzdėjimo valdžia panaikino baudžiavą, bet valstietis liko dar blogesnėje būtyje.

Autorius parodo visą eilę reacionierių ir inteligentų emigrantų, kurie ginčijasi ir gyvena bergėdžiomis svajonėmis. Vieni nori grąžinti visą gyvenimą atgal, kiti vėl guodžiasi būsiančiu rojumi, bet nei vieni, nei antri nesirūpina dabartimi. Yra ir kilnių inteligentų, kurie „sėdėdami prie knygos ir gėrdami vandenį aprašo lėbavimą“, bet jie skęsta aplinkumos dūmuose.

Visuomeninius reiškinius autorius meniškai sieja su įdomia meilės intriga. Bet ir čia matom aukštųjų sluoksnių dorovinį pakrikimą, tuštumą. Litvinovas sutinka jaunystėje mylėtą moterį, dabar aukšto valdininko žmona, išimylį ją iš naujo, meta sužadėtinę. Bet ta moteris jį tik vilioja, ji negali atsisžadėti savo, nors ir nekenčiamo, gyvenimo būdo, ji nori tik gyventi dvigubu gyvenimu: mylėti Litvinovą, bet likti oficialia generolo žmona. Litvinovas nesutinka apgaudinėti jos vyro ir pats savęs. Jis išvažiuoja į kaimą. Pamažu laikas užgydo meilės žaizdas ir jis energingai imasi kelti sumukusį ūkį ir grįžta pas atstumtą sužadėtinę.

J. V. N.

Ats. Nuo skaitymo ir nuo bet kurio kito darbo skauda galvą, jei žmogus yra nusilpnėjęs, per daug nervuotas, arba labai išvargęs. Kas yra tamstai, nematęs, negaliu pasakyti.

Akių skausmas gali būti nuo bendro galvos skausmo, o gal ir pačios akys yra kiek nesveikos. Bet jei matymas geras, akys neparadonavusios, jų neperšti, negrauzia, tai, gal, ir nieko akyse nėra. O gal per daug skaitai? Skaitymo reikia vengti saulėlydžio metu, kada šviesa nuolat silpnėja. Taip pat negalima skaityti prieš silpnos šviesos, nes tai akis labai vargina. Būtinai reikėtų tamstai pasitikrinti sveikatą pas gydytoją.

Kl. Turiu didelę mažakraujystę. Daktaras sakė, kad galiu susirgti kraujo džiova. Ar iš mažakraujystės gali būti kraujo džiova ir, apskritai, ar yra tokia liga — kraujo džiova? Ar pyktis yra susijęs su nervų iširimu? Greitai susijaudinu ir verkiu; ar čia nervų pakrikimo reiškinys? Kaip gydytis?

Ats. Iš mažakraujystės gali išsivystyti džiova, nes tada žmogus lieka neatsparus

ligoms. Kraujo džiovos nebūna. Gali būti kraują gaminančių organų džiova. Greitai susijaudinimas, pyktis, greitas nusigandimas, įvairūs nesusivaldymai yra nervų iširimo reiškiniai. Pyktis visada yra susijęs su nervišku. Jei nervų šėlimas pradėtų eiti savu keliu, t. y. žmogus visiškai nekontroliuotų savo veiksmų, tai toks žmogus atsidurtų pamišimo būtyje. Eikite pas nervų ligų gydytoją. Galima gerti po 15 lašų, 2—3 kartus per dieną Esteval.

Kl. Esu 17 metų. Beveik prieš metus man ant veido atsirado kažkokie raudoni spuogai. Tėpiu visokiais kremais, bet nieko nepadėjo. Kai vieni spuogai pranyksta, tai kiti atsiranda. Patarkite, kaip juos nugydyti.

Ats. Jaunatvėje, ypačiai brendimo metu labai dažnai atsiranda ant veido spuogų. Spuogai atsiranda nuo taukinių liaukų užsikimšimo. Jei spuogai spaudomi nenuplautomis rankomis, tai jie labai dažnai paradonuoja ir vėliau pasidaro su geltonom viršūnelėm — pūliais. Spuogus spaudyti galima, tik reikia gerai išsivalyti panages ir labai gerai nusiplauti rankas. Kad spuogų būtų mažiau, reikia kasdien bent vieną kartą, gerai nuplauti veidą šiltu vandeniu ir žaliu ar spirituotu milu. Jei veido oda pasidarytų labai sausa, tai ją galima labai plonai tepti kremu ar glicerinu.

Ar Jūs vaiksčiojate be skrybėlės, ar Jūs maudotės, sportuojate — Jūsų plaukai niekad neturi atrodyti, kaip neišbrendamoji giria.

„GLAUDIN“

visiškai be riebalų užlaiko kiekvieną šukuoseną vėjui ir negiedrai esant, lyg nematomas plaukų tinklėlis.
FLORENCE KAUNAS

Slakus nuo veido naikina ir pašalina tik kremas metamorfoza GerMaPo.

SKELBKITĖS TRIMITE.

Vartodami **NIVEA** galite visai ramiai kaitintis.

Nugara ir pečiai ypatingai greit nudėga. Dėl to juos reikalinga dažniau, negu veidą ir rankas, gerai tepti su Nivea-Creme ar Nivea riešutine alyva. Pastaroji puikiai saugoja odą nuo saulės kaitros, nes turi tam tinkamų savybių. Abu preparatai, neturėdami jokių kenksmingų chemikalų, padaro odą minkštą, lanksią, eucenitas ir gražiai rudą.

Nivea-Creme:
Lit o. 50, 1.—, 1.40, 2.50, 3.75
Nivea-alyva: Lit 2.50, 4.25

Tūkstančiai džiaugiasi

IR TAM STA DŽIAUGSIES
VARTODAMAS ŽALIOS SPALVOS

Linu muila

AKC. B-VĖ „LIETUVOS MUILAS“ PANEVĖŽYS.

**XIII VALSTYBĖS
LOTERIJA**

III-ČIOS KLASĖS LOŠIMAS BUS
RUGPIŪČIO 5 IR 6 D. D.

DĖMESIO!
MEDŽIAGA KOSTIUMAMS,
PALTAMS ir įvairioms UNIFORMOMS
yra GERIAUSIA

su
ženklų

2
„Arkliukai“

IŠVYKDAMI Į STOVYKLAS AR
IŠKYLAS, NEPAMIRŠKIME PA-
SIIMTI MAISTO KONSERVŲ.

Jaunystės

MUILAS-

MĖGSTAMIAUSIAS LIETU-
VAIČIŲ MUILAS,

nes jis visuomet lieka geras ir
malonus!

Nes jis visuomet švarina, mai-
tina ir lygina odą!

Nes jo deka žmogus jaunėja!
FLORANCE, KAUNAS

Ketvirtasis ir paskutinis L.A.K loterijos premijų skirstymas
įvyks rugpiūčio 3, 4 ir 17 d. d.
Dalimis mokestį moką neužmirškite pakeisti bilieta.

PER 80 METŲ SUNKIAI KOVOJOME
DĖL MŪSŲ TEISIŲ

bei nepriklausomybės. Šias kovas geriau-
siai pažinsime iš P. Rusecko knygų: „Mū-
sų išymieji žmonės“ (3 lt.), „Baudžiava“
(6 lt.), „Knygnešys“ I ir II t. (po 10 lt.),
„Išniekintos Vėliavos“ (2 lt. 50 c.), „Sa-
vanorių Žygiai“ I ir II t. (po 5 lt.), „S
Ž.“ gaunami knygynuose, savanorių sky-
riuose, šaulių būriuose. (3558)

FOTOCINKOGRAFIJA

„Vaga“

gamina įvairių rūšių klišes. Darbas
atliekamas greitai ir gerai. Kainos
žemos. Prašome įsitikinti.
Kaunas, Mickevičiaus g. 19. Tel. 24604.

AKCINĖ APDRAUDIMO BENDROVĖ

„LIETUVOS LLOYDAS“

VALDYBA: KAUNAS, L. SAPIEGOS 4a. Tel. 21381, 21382, 21383.

Bendrovės agentūros yra: Kaune, Klaipėdoje, Kybartuose, Kėdainiuose,
Kazlų-Rūdoje, Kelmėje, Lazdijuose, Marijampolėje, Mažeikiuose, Naumiesty-
je (Tauragės apskr.), Palangoje, Panevėžyje, Plungėje, Papilėje, Priekulėje,
Pakruojuje, Raseiniuose, Siauliuose, Svėdasuose, Tauragėje, Ukmergėje, Jur-
barke, Jonavoje, Vilkaviškyje, Joniškį (Siaulių apskr.), Utenoj, Kretingoj ir
Kaišiadory.

KITUR — IEŠKOMI AGENTAI